

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čk. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha čisto
78.180. Wten št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din.

za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122 3123 3124 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Papež se hoče preseliti v Francijo?

Senzacionalna vest velikega poljskega lista — V Vatikanku baje resno razmišljajo o ponudbi francoske vlade, naj se papež naseli na otoku Korziki

Krakov, 12. junija. d. Današnji »Ilustrowany Kurjer Codzienny« objavlja izvirni dopis iz Rima, v katerem ugotavlja, da se je konflikt med Vatikanom in rimsko vlado na videz ublažil, da pa podzemski vulkan nenehoma kipi in vret lahko vsak hip preseneti svet z novim, še hujšim izbruhom. Nevarnost je tem večja, ker člani Katoliške akcije niso v svoji bojevitosti niti malo popustili. V Vatikanskih krogih zatrjujejo, da papež Pij XI. ne spada med osebe, ki se rade umaknejo z bojišča.

V Rimu neprestano krožijo vesti, da bo papež zapustil Vatikan. Prav te dni se je razširila senzacionalna novica, da je francoski poslanik v Vatikanu ponudil papežu v imenu svoje vlade primerne palače in posestva na otoku Korziki, tako da bi se papež po odhodu iz Rima naselil na tem otoku. Da papež sam premlisla o možnosti odhoda iz Rima, pričuje to, da je francoski predlog odstopil pariškemu nunciju z naročilom, da si nemudoma ogleda ponujene palače in posestva, ki bi prišla v poštev.

V vatikanskih krogih zatrjujejo, da je sicer Francija izvedla ločitev cerkve od države in da vodi znotraj protiklerikalno politiko, da pa je to vendarle država, ki strogo spoštuje pogodbe in ki

nikakor ne bi kršila pravice eksteritorialnosti tal, ki bi jih odstopila papežu. Poudarjajo tudi, da papežovo bivanje v Rimu ni absolutno nujno, saj se nekoč papeži čez 70 let vodili cerkev iz Avignona. Zaradi tega ni nikakršnih načelnih zadržkov da se papež ne bi mogel preseliti iz Rima na Korziko. Samo ob sebi se ume, da bosta Italija in zlasti Rim sama napela vse sile, da ne pride od tega, zakaj s papeževim odhodom bi večno mesto izgubilo dober del svojega slovesa, pa tudi vir bogatih dohodkov.

V primeru preselitve papeškega dvora na Korsiko bi se svetovno katoliško življenje osredotočilo okrog Francije in veliko vprašanje je, ali bi naslednik sedanjega papeža bil zopet Italijan, tem bolj, ker so že v sedanjem kolegiju, ki šteje 52 kardinalov, mozemci v večini. Italijani se boje, da se izpraznjena kardinalska mesta ne bodo zasedla z njihovimi rojaki, marveč da bo papež imenoval Francoze in Američane, ki se že dalje časa zavzemajo za vplivnejši položaj v vodstvu katoliške Cerkve.

Vsekakor je treba te vesti »Kuryera« sprejeti z vso rezervno, vendar so značilne za sedanje ozračje v Vatikanu.

Nj. Vel. kralj položil temeljni kamen za novo palačo Jugoslovenske akademije

Pomembna in lepa kulturna svečanost v Zagrebu — Nj. Vel. kraljica zopet med siromašno deco

Zagreb, 12. junija. n. Dopoldne ob 11. je bil svečano položen temeljni kamen novi palači Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti na trgu Kralja Petra. Ves trg je bil okrašen z zastavami in dragocnimi preprogami. K slovesnosti se je zbralo mnogobrojno občinstvo. Pri temeljnih nove palače so pričakovali Nj. Vel. kralja, maršala dvora Dimitrijeviča, nadškof dr. Bauer, ban dr. Perović, poveljnik armije in divizije, bivši minister dr. Mažuranič, minister dr. Frančes, bivši ban dr. Šilović, mest. nač., direktorje univerz z profesorji, preds. Akademije znanosti in umetnosti dr. Manojloviča z mnogimi člani in dosti drugih oddelčnikov.

Točno ob 11. je prispel kralj z ministrom Maksimovićem in adjutantom polkovnikom Leko. V drugem avtomobilu sta vladarja spremljala minister dvora Boško Jelić in prvi adjutant general Savić. Prvi je pristopil k kralju predsednik Jugoslovenske akademije znanosti in umetnosti dr. Manojlovič, nakar se je kralj pozdravil z navzočimi oddelčniki. Prisotni so prirejali kralju navdušene ovacije, nakar je nadškof s spremstvom posvetil temeljni kamen. Tajnik akademije dr. Boranić je prečital posebno listino, na kateri je zabeleženo, da je bil v času vladanja Aleksandra I. kralja Jugoslavije, pokrovitelja akademije nadškofa dr. Bauer.

ja in njenega predsednika dr. Manojloviča položen danes temeljni kamen te velike zgradbe z imenom »Dom Aleksandra I. kralja Jugoslavije za Jugoslovensko akademijo znanosti in umetnosti.« Po prečitanih je listo prvi podpisal Nj. Vel. kralj, nato ministar za prosveto Boža Maksimović, maršal dvora, nadškof dr. Bauer, predsednik akademije in še drugi. V kovinsko posodo so poleg listine položili tudi tri celine s sliko kralja Aleksandra in zazidali te posvetilo v temeljni kamen.

Pevski zbor je nato zapel Mlojevičev skladbo »Jugoslavijac«. Nj. Vel. kralj se je nekaj časa razgovarjal z navzočimi in se zlasti zanimal, kako napreduje delo za postavitve spomenika kralju Tomislavu. Po slovesu se je kralj odpeljal v dvor.

Zagreb, 12. junija. n. Popoldne ob 4. je obiskala Nj. Vel. kraljica dom za zaščito dece na Selski cesti. Kraljico sta spremljala ga. Švrljuga in kapetan Simić. Pri vstopu v dom je pozdravila kraljico ga. Bazala, neka gojenka pa jo je pozdravila z deklaracijo. Kraljica se je dalje časa razgovarjala z otroci in si ogledala ves dom. Nato se je odpeljala v Maksimilijev otvriteljski golfeski igrališča. Ob prisotnosti kraljice sta nastopila v prvi golfski igri angleški poslanik na našem dvoru Henderson in ataše Oxhey.

Mal poraz francoske vlade

Pariz, 12. junija. g. Vlada je danes doživela v zbornici majhen poraz, ki pa ne bo imel političnih posledic. Socialistični dodatni predlog, ki je zahteval nekaj črtanj v mornarskem proračunu je bil sprejet z 261 proti 251 glasovom. Nadaljnji dodatni predlog za črtanje kredita 100.000 frankov za socialno zavarovanje je bil s 466 proti 87 glasovom odklonjen. Končno so bili vsi dodatni krediti sprejeti brez debate.

Francoski manevri v Tunisu

Pariz, 12. junija. č. Ob tuniskih obali se vršijo veliki francoski manevri pomorskih, zračnih in suhozemskih sil. Vaje bodo trajale do 18. t. m., ko bodo zaključene z veliko nočno borbo. V Parizu izjavljajo, da imajo manevri nalogo dognati, s kakšnimi minimalnimi silami se more braniti obala Afrike in primeru nenadnega napada.

Napad na vlak v Franciji?

Pariz, 12. junija. s. Na prvi vlak med Metzom in Strasbourgom so večeraj ponoči streljali. Krogi je vdrila v poštini voz in rnila tamkaj revizorja voznih kart. V bližini kraja, kjer so streljali na vlak, so se vršile takrat strelske vaje s strojnimi, vendar še ni ugotovljeno, ali gre samo za izgubljeno kroglo ali pa za napad.

Polom velike hamburške trdnje

Hamburg, 12. junija. Ene izmed največjih prekomorskih tvrdk v Hamburgu Schlubach-Thiemer & Co. je ustavila plačila. Višina pasiv še ni znana. Samo inozemski dolgovci se cenijo na okroglo 15 milijonov mark. L. 1867 ustanovljena trdnja se je bvala z uvoznimi, izvoznimi, bančnimi in kolonijalnimi posli.

Naraščanje prebivalstva na Kitajskem

Nanking, 12. junija. AA. Po podatkih trgovskega ministarstva ima Kitajska 474 milijonov prebivalcev. L. 1910. jih je imelo 313 milijonov.

Poljski protest proti »Stahlhelmu«

Berlin, 12. junija. AA. Zunanje ministrstvo je prejelo poljsko noto, v kateri opozarja varšavska vlada nemško vlado na nastop »Stahlhelma« v Vratislavi, ker je bil v nasprotju z ženevsko pogodbo, po kateri je treba prepovedati vsako vznemirjenje ob meji. Poljska nota protestira proti rovarjenju »Stahlhelma«, pri čemer se sklicuje na drugi med drugim na resolucijo, ki jo je »Stahlhelme« sklenil v Vratislavi.

Vladni krogi izjavljajo na to noto, da je »Stahlhelme« privatno društvo in da vladar ne more preprečiti zasebnih sklepov takega društva.

Bančni polomi v Ameriki

Chicago, 12. junija. g. Čikaška bančna kriza zavzema vedno večji obseg. Včeraj sta bila zopet zatvorjena dva bančna zavoda s 70 milijoni dolarji insolventce. V celoti je v zadnjih 14 dnevih ustavilo plačila 27 bank na 200.000 kontih in nad 100 milijoni dolarji depozitov. Manjši zavodi so že ukrenili vse potrebno, da bi se zavarovali pred polomom.

Konkurz francoske banke

Pariz, 12. junija. g. Regionalna banka v departementu Gard, ki je nedavno ustavila plačila, je morala danes napovedati konkurz. Senator Mejani, ki je bil zainteresiran pri zavodu, je odložil svoj mandat.

Podaljšanje ruske - nemške pogodbe

Berlin, 12. junija. Rusko - nemška pogodba o prijateljstvu od aprila leta 1926, ki poteče ob koncu meseca, bo podaljšana brez izpremembe. Pogodba zagotavlja obema strankama pogodbenicama nevtralnost v primeru, če bi bila ena ali druga napadena od tretje strani, ter obveznost, da se ne priključi nobena stranka kakšnemu finančnemu ali gospodarskemu načrtu, naperjenemu zoper drugo pogodbenico.

USODNA SITUACIJA V NEMČIJI

Obupna borba kancelarja Brüninga — Vlada odklanja sklicanje državnega zbora in napoveduje svojo demisijo

Berlin, 12. junija. d. V vseh političnih krogih brez izjeme izjavljajo, da je situacija v Nemčiji izredno kritična in kažejo zlasti tudi na to, da mora državna banka oddajati vedno večje količine deviz, da ohrani kurz marke, ki se je začel že resno majati. Krizo postružujejo še srditi notranje-politični zapletitaji. Državni kancelar se pogaja z voditelji posameznih strank, vendar pa pogajanja še niso dovela do nobenega pozitivnega uspeha. Predvsem gre za vprašanje, ali naj se skliče državni zbor ali pa naj prične posvetovanja o zasilnih uredbah gospodarski odsek državnega zbora, kar pa bi zopet moralo dovesti do sklicanja državnega zbora še v poletju. Sprito sedanja razmerja med strankami in obstoječe notranje-politične napetosti ni nobenega dvoma, da bi zasedanje državnega zbora moglo končati zelo kritično, še bolj gotovo pa je, da bi bila zunanje-politična akcija, ki jo namerava započeti državna vlada v svrhu olajšanja reparacijskih bremen, močno prizadeta od razprav državnega zbora, v katerih bi se pokazale vse politične strasti in sovražnosti med posameznimi strankami.

Dr. Brüning je apeliral v prvi vrsti na patriotizem onih strank, ki vlado sicer podpirajo, ki pa ji povzročajo večne težave, namreč na ljudsko stranko, krščanske socialce, gospodarsko in stranko podeželskega ljudstva. Državni kancelar ni prikrival namere, da poda demisijo, ako bi se državni zbor izrekel proti vladi, kar je skoraj izven dvoma, ako se enkrat sestane.

Državni kancelar je danes odpotoval z zunanjim ministrom v Neudeck, kjer je predsedniku Hindenburgu poročal o posetu v Chequersu in Londonu. Takoj po njegovem povratku se bo jutri pokazalo, ali bo uspel s svojim naziranjem, naj se državni zbor ne skliče. Dr. Brüning je pripravljen pristati na gotove izpremembe v zasilnih uredbah, o katerih naj bi se dosegel sporazum v razgovorih z voditelji posameznih strank. Proti vsakemu drugemu obravnavanju zasilnih uredb pa se dr. Brüning odločno upira.

Državnozborni klub ljudske stranke, ki ji pripada tudi dr. Curtius, je danes s pičlo večino sklenil, da bo glasoval v svetu senorjev za sklicanje državnega zbora. Dr. Curtius je zapustil sejo, čim se je pokazalo, da bo večina glasovala za sklicanje parlamenta.

Afront Curtiusove stranke

Berlin, 12. junija. AA. Polnočna odločitev parlamentarnih skupine nemške ljudske stranke, da bo zahtevala takojšnje sklicanje

parlamentarja, je zelo poslabšala politični položaj. Ni dvoma, da bo kancelar Brüning odstopil, ako bo odbor senorjev parlamenta sprejel z večino predlog, naj se skliče parlament. Pred svojim odhodom k prežidentu Hindenburgu je kancelar davi izjavil novinarjem ponovno, da bo v tem primeru brezpozorno odstopil in odklonil sestavo novega kabineta.

Po časopisnih vesteh je potekla snočnja seja ljudske stranke precej dramatično. Zunanji minister dr. Curtius in predsednik Državne banke Luther, ki oba pripadeta ljudski stranki, sta zaman poskušala preprečiti sprejetje resolucije. Po daljši debati so jo sprejeli s 16 proti 10 glasovom. Politični krogi menijo, da bo Brüning, ki se jutri popoldne vrne iz Neudecka, s pomočjo Hindenburgove avtoritete skušal pregoniti ljudsko stranko, da revidira svoj sklep. Ni izključeno, da bo uspel.

Ultimat socialnih demokratov

Berlin, 12. junija. d. Socialnodemokratski parlamentarni klub je davi razpravljal o svojem stališču do zasilne uredbe in do zahtev po sklicanju državnega zbora. Sloglasno je sprejel resolucijo, v kateri odklanja in obsoja zasilno uredbo ter zahteva njeno revizijo. Parlamentarno vodstvo je bilo pooblašeno, da stopi z vlado v pogajanja in poskusi doseči od kluba zahtevane spremembe. Od izida teh pogajanj bo odvisno, kakšno definitivno stališče glede sklicanja parlamenta bo zavzel socialnodemokratski klub, ki se v torek zopet sestane.

Ako se socialisti pridružijo zahtevi po sklicanju parlamenta, bo za njo podana zadostna, v ustavi določena večina in parlament se bo moral sestati v najkrajšem času. Zato zavisi vsa situacija od socialistov.

Desničarji zahtevajo rekonstrukcijo vlade

Berlin, 12. junija. d. Poleg zahtev težke industrije po prenosu državne vlade v nekakšen direktorij, ki bi naj mu načeloval bivši predsednik državne banke dr. Schacht, se pojavlja v parlamentarnih krogih tudi zahteva po prenosu vlade, ki naj bi obstojala predvsem v zamenjavi finančnega ministra Dietricha in zunanjega ministra dr. Curtiusa.

Kakor poroča »Berliner Tageblatt« bi radi videli desničarski krogi kot naslednika dr. Curtiusa nemškega poslanika v Beogradu v. Hasela, zeta bivšega admirala Tirpitz.

Slovo predsednika Doumerguea

Zadnje predsedovanje ministrskemu svetu — Zahvala vlade — Poslovi vitez diplomatskega zbora

Pariz, 12. junija. s. Dopoldne je bila zadnja seja ministrskega sveta pod predsedstvom predsednika republike Doumerguea. Na predlog zunanjega ministra Brianda je bil imenovan francoski poslanik v Madridu Corbina za poslanika v Bruslju. Sedanji francoski poslanik v Bruslju grof Peretti della Rocca bo upokojen. Francoski poslanik v Moskvi Herbet je bil imenovan za poslanika v Madridu.

Po končanem dnevnem redu je izrekel ministrski predsednik Laval v imenu vlade odhajajočemu predsedniku republike zahvalo Francije. Predsednik Doumergue

se je zahvalil za sodelovanje vladnih članov in poudaril svoje zaupanje v nadaljno usodo Francije.

Pariz, 12. junija. s. Predsednik republike Doumergue je sprejel dopoldne v Eliseju diplomatski zbor v poslovilni avdijenci.

Pariz, 12. junija. AA. Uradno poročajo, da bo slovesnost ustoličenja novega predsednika Doumerja jutri popoldne kolikor mogoče preprosta. Takoj po slovesnosti bo Lavalovo ministrstvo, kakor je običaj, formalno odstopilo. Gotovo pa je, da ostane sedanja francoska vlada še na krmilu.

Borba za žitni monopol v češkoslovaški

Nesoglasja med vladnimi strankami — Državno jamstvo za izvozne kreditne — Odpor narodnih demokratov

Praga, 12. junija. h. V političnem položaju so v zadnjem času nastali zapletitaji zaradi težav z žitnim monopolom, oziroma zaradi zavarovanja bodoče letine in stabilizacije cen kruha. Gotovo je, da bo v četrtek predložen parlamentu zakonski osnutek o zavarovanju izvoznih kreditov in da bo ta zakonski osnutek tudi sprejet. Po tem osnutku bosta obstojali dve vrsti kreditov, in sicer za zasebne izvoznike in tudi za zasebne odjemalce ter za primar, da bo pri izvozu odjemalce država ali avtonomna korporacija. V drugem primeru bo država jamčila dolgoročne kredite, dočim bo pri zasebnih odjemalcih kredit zavarovan pri

zasebnih družbah in bo država jamčila samo za zavarovanje. V tem pogledu toraj ni nobenih ovir, vendar pa se je položaj postal ostril, ker je narodna demokratska stranka zelo odločno proti monopolnim poslom, bodisi državnim ali sindikatnim. Stranka za stopa stališče, da bi za ureditev in stabilizacijo žitnih cen popolnoma zadostovalo posebno postopanje za izdajanje dovoljenj ali pa medministerialna komisija. Medtem se posvetojuje o tem vprašanju gospodarski ministri, ki pa do danes še niso prišli do sklepov. Kako se bo položaj razvijal dalje, se bo moglo oceniti šele v nekaj dnevih.

Izgredi v poljski Šleziji

Varšava, 12. junija. g. V mnogih krajih poljske Gornje Šlezije je prišlo v zadnjih dnevih do hudih nemirov med brezposelnimi. Policija je morala rabiti orožje, pri čemer je bilo več oseb ranjenih. Posebno težki so bili nemiri v Rudi, kjer so brezposelnih razdeljali premogokop Vavel. Policija je oddala več salv v množico, vendar ni bil nihče ranjen. V vseh industrijskih krajih je bilo mnogo oseb aretiranih.

Mednarodno posojilo Madžarski

Pariz, 12. junija. Kakor javljajo iz Basla, je madžarska Narodna banka glede na težavni madžarski finančni položaj došla pri banki za mednarodna plačila nujen kredit v obliki šestmesečnega redskontnega kredita v višini 40 milijonov švicarskih frankov.

Poplave v Bolgariji

Sofija, 12. junija. V zadnjih dneh so divjala po vsej Bolgariji velika neurja s točo, ki so povzročila velike poplave. Več mostov se je zrušilo. Po dosedanjih vesteh je bilo 11 mrtvih.

Nadzorstvo nad dunajskim Kreditanstaltom

Dunaj, 12. junija. č. Kakor poroča »Korrespondenz Herzoge«, bo vlada imenovala bivšega avstrijskega ministra Aleksandra Spitzmüllerja za kontrolnega organa pri Kreditanstaltu. Spitzmüller bo zastopal pri zavodu interese avstrijske vlade, kakor zastopa Van Henger interese tujih upnikov.

Wilsonova vdova poseti Jugoslavijo

Beograd, 12. junija. Po neki vesti iz New Yorka bo letos prišla na poletno počitnice v našo državo soproga bivšega predsednika Zedinjenih držav Wilsona.

Nemške dobave za Rusijo

Berlin, 12. junija. Pogajanja s sovjetsko vlado zaradi dobave 200.000 ton železnih izdelkov so zaključena. Dobave bodo bile izvršene v dveh mesecih.

Seja vlade

Beograd, 12. junija. AA. Danes od 10. do 11.05 je bila pod predsedstvom predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Živkovića seja ministrskega sveta. Na njej so se reševali tekoče zadeve.

Naši bojevniki v Franciji

Pariz, 12. junija. AA. Iz Vichyja poročajo: Bivši jugoslovenski bojevniki so si po kosilu ogledali naprave tukajšnjega zdravilišča, kjer polnojo steklenice z zdravilno vodo. Nato so si v gručah ogledali javne parke. Zatem so se napotili v poslopje magistrata, kjer je bil uradno sprejem. Predsednik občin Vichy jim je želel dobrodoščilo. V svojem govoru je dejal, da je prebivalstvo srečno, ker vidi v svoji sredi junake bratskega jugoslovenskega naroda. Mesčani bodo ohranili ta obisk v trajnem spominu. Po svečanem sprejemu na občini so se bivši jugoslovenski bojevniki razvrstili v povorko, ki je krenila po glavnih ulicah mesta. V povorki so bili tudi odposlanci »Polius d'Orienta«, FIDA, Ca, raznih invalidskih udruženj francoskih bojevnikov, občinskih oblasti itd. Občinstvo kakor tudi gosti, ki jih je mnogo v Vichy, so pozdravili jugoslovenske bojevnike z viharnimi aklamacijami. Po obhodu po mestu je bila zakuska, med katero je svirala godba. Povsod, kjer so se pojavili jugoslovenski bojevniki, so bili živahno aklamirani.

Novi člani francoske akademije

Pariz, 12. junija. AA. Francoska akademija je izvolila generala Weyganda in bivšega načelnika glavnega štana maršala Focha za svoja nesmrtna člana. Izvolili so tudi znamenitega pisatelja Pierra Benoitja.

Nemško-poljska pogodba o socialnem zavarovanju

Berlin, 12. junija. s. V državnem ministrstvu za delo je bila večeraj podpisana nemško-poljska pogodba o socialnem zavarovanju, ki ureja vse odnose med obema državama v bolniškem, nezgodnem, invalidnem in nameštenskem zavarovanju.

Izvoz grozdja in sadja iz Grčije

Beograd, 12. junija. AA. Trgovsko-industrijska zbornica v Solunu je obvestila trgovskega ministrstva, da se je v Atenah ustanovila neka delniška družba za izvoz svežega grozdja in drugega sadja. Pravila so bila poslana kmetijskemu ministrstvu v odobritev. Družbo so ustanovili Agrarna banka, državne železnice in železnice Peloponeza. Delovati začne 15. t. m., temeljna glavnica pa znaša 5 milijonov drahem. Kmetijsko ministrstvo je pri tej priliki uredilo vse poslovanje z izvozom svežega sadja, tako, da bodo družbe morale imeti kapitala najmanj tri milijone drahem. Grčija je lani izvozila svežega sadja v vrednosti 33 milijonov drahem.

Gaston Doumergue

Življenjepis predsednika republike Gastona Doumerguea, ki se danes, po sedmih letih svojega predsednikovanja, postavlja iz elizabetjske palače, da napravi mesto svojemu nasledniku, je v splošnih črtah skoraj popolnoma enak življenjskemu poteku drugih velikih francoskih politikov. Odvetnik, poslanec, senator, predsednik senata, vmes še to ali ono ministristvo, predsedstvo vlade in visoko mesto v kolonialni upravi, to je domala pot, ki jo v svojem življenjskem veku obilgato prebudi francoski državnik kolonialno elizabetjskega imena. Tudi Doumergueova pot se ujema s to formulo, samo v krajnjih in kronoloških podrobnostih je neka sama po sebi umevna razlika.

Gaston Doumergue se je rodil 1. avgusta 1863. v Aignes-Vivessu, v departmanu Gard. Po dovršeni šolski izobrazbi se je posvetil odvetniškemu poslu v Nimesu od 1885 do 1890. Nato je prestopil v državno službo ter je služboval nekoliko let v francoski Indokini in v Alžiru. L. 1893. ga je mesto Nimes izvolilo v državni zbor, kjer je vršil sprva posle zborniškega tajnika, l. 1902. pa je prvič postal minister, ko mu je Combes poveril kolonialni portfelj. Kasneje je bil dve leti predsednik zbornice, v Sarrijevem kabinetu mu je bilo poverjeno trgovinsko ministristvo, v Clemenceaujevi vladi l. 1906. pa je upravljal tudi ministristvo prosvete. Po padcu Barthoujeve vlade je tedaj predsednik Poincaré poveril Doumergueu sestavo kabineta (l. 1913.), v katerem je kot predsednik vlade obdržal tudi zunanje zadeve. L. 1914. je njegova vlada podala ostavko, tik pred izbruhom svetovne vojne je Doumergue vnovič postal zunanji minister, pa je portfelj kmalu predal Delcasséju, sam pa je prevzel zbor kolonij. To ministristvo je obdržal tudi po demisiiji Vivianijeve vlade v Briandovem kabinetu l. 1915. Po Briandovi ostavki l. 1917. je bila Doumergueu poverjena važna politična misija v Rusiji. L. 1921. je bil za kratko dobo tudi finančni minister, nato pa je bil izvoljen za predsednika senata, ki mu je pripadal že od l. 1909. Z mesta predsednika senata je bil Doumergue l. 1924. izvoljen za predsednika republike.

Ta curriculum vitae je, kakor rečeno, v splošnih potezih sličen življenjskemu potu skoraj vseh francoskih državnikov. Doumergueov je celo v toliko precej povprečen, ker mož ni bil nikoli v ospredju silnih dogodkov svetovnega formata, niti ne protagonist kakšne pomembnejše afere francoske notranje politike. To mu ni škodovalo, marveč je bilo skoro celo merodajno za njegovo izvolitev na predsedniški stol. Dasi poprej širši javnosti skoro popolnoma neznan, si je Doumergue s svojo očarljivo osebnostjo že prva leta svojega predsedništva pridobil simpatije in ljubezen francoskega naroda. Ljudstvu ga je pri ljubila zlasti okolščina, da je rodil iz Gaskonije, domovine šegavih, spretnih in duhovitih ljudi d'Artagnanovega kova. Tei romantiki tudi ni škodovalo dejstvo, da je bil Doumergue prvi protestant na francoskem predsedniškem stolu, potomec stare hugenotske rodbine.

Francoska javnost ima globoko vero, da je predsedniška doba »moža z jug« veselej nekako grečno obdobje Francije. V dokaz navajajo Loubeta, Fallièresa in Doumerguea in ako kdo omenja severnjaka iz Lorene, Poincaréja, pravi povprečni francoski državljani: »Ni mi kaj reči, ali pod njim je izbruhnila svetovna vojna, največja narodna nesreča Francije.« Neposredna predhodnika Doumergueova, tragični Deschanel in nesrečni Millerand pa sta vzbudila v širokih slojih vero, da pod južnjakom Gaskoncem gotovo pojde brez prevelikih težav in potresov.

Ulične bitke v Nemčiji se nadaljujejo

Neprestani izgredi komunistov in hitlerjevcev - Spopadi s policijo - Vedno nove žrtve

Berlin, 12. junija. Š. Snoti je zopet prišlo do hudih in krvavih neredov v srednji in severozapadni Nemčiji. Vse te demonstracije se vrše očividno po načrtu.

V Berlinu so imeli komunisti shod, na katerem je govoril njihov voditelj Hahnemann. Po shodu so napadli komunisti nacionalne socialiste in je morala intervenirati policija. Pri spopadih je bilo več deset ranjenih. Aretiraneve je 50.

V Hamburgu so na Zeughausmarktu komunisti napadli policijo s kamenjem. Policija je najprej streljala slepo, nato pa ostro.

V Bremenu so imeli narodni socialisti shod, na katerem so jih napadli komunisti. Dva policista sta bila pobojena, ko pa je prišla pomoč, so se demonstranti zabarikadirali. Mnogo oseb je bilo aretiranih.

Tudi v Kasslu je prišlo do ponovnih spopadov. Streljali so strahotniki in demonstranti. Tudi tu se je pričela demonstracija z napadom komunistov na narodne socialiste.

Španski škofje in volitve

Madrid, 12. junija. AA. Španski škofje so v skupni izjavi pozvali katoliške volilce, naj se udeležijo volitev v ustavodajno skupščino in tako pomorejo kandidatom, vdanim cerkvi, do zmage.

Enakopravnost židov v Španiji

Madrid, 12. junija. AA. V tukajšnji sinagogi se je po 450 letih vršila prva židovska poroka. Zenin in nevesta, Moses Cohen in Rachel Venitura, sta turška podanika. Poroki je prisostvovalo 40 odličnih židov. V pravnosti živi 2.500.000 židov, večinoma v vzhodnem Maroku in Južni Ameriki. Španske žide je izgnala l. 1491. kraljica Izabela. Zahtevala je, naj se izselejo ali pa prestopijo h katoliški veri. Poroke obrede je opravil rabin Coriat, do broznani bančnik v Ceuti in voditelj gibanja za povratek židov v Španijo. Španska republika je zagotovila židom popolno svobodo.

Francosko posojilo Španiji

Madrid, 12. junija. Po izjavi finančnega ministra so se pričela med Španijo in Francijo pogajanja o večjem posojilu. Španska delegacija z guvernerjem Narodne banke na čelu bo v prihodnjih dneh odpovala v Pariz, da se pogaja o pogojih posojila.

Kakor je videti, nada na Doumerguea ni bila neosnovana. Teh zadnjih sedem let sicer ni bilo brez temnih oblakov, vendar je Doumergue rešil dvajset vladnih kriz, kar ni malenkost za sedem let. Iz tega dejstva sklepa danes tudi politike nevesč dr.

žavljan, da je bilo za to treba velike modrosti in uvidenosti in ne samo očarljivega smehljaja ter izredno fotogeničnega obraza, ki sta lastna Doumergueu. To dvoje predsednika ni oviralo pa izjesevanju njegovih poslov, nesporno pa je, da so imela ravno svojemu smehu, ki pridobiva, in svojemu obrazu, ki tudi na slikah ohranja tipično francosko ljubeznivost in dobrodušnost, zahvaliti za svojo izredno popularnost, kakršne doslej ni bil zlepa deležen kak predsednik republike.

Ni slučaj, da je ravno pod Doumergueovim predsednikovanjem nastala optimistična narodna popevka »Avec le sourire«. Ta doumergueovski nasmeh so fotografirale plošče ovekovale ob sto in sto raznih prilikah njegovih neumornih predstavniških potovanj, razširjene so v desetstičih izvodih po Evropi ter nedvomno pričajo o modrosti, razumevanju in globoki srčni kulturi. Gotovo da je bilo treba predsedniku čisto velikega samopremagovanja za svoj značilni nasmeh, pa tudi v takih primerih se ne more govoriti o neiskrenosti, marveč je treba dati hvalo ravno odličnemu samopremagovanju najvišjega predstavitelja države. So fotografije, na katerih ima predsednik resno lice, značilno pa je, da se nihče ni podstopil zajeti ta očarljivi smeh v zlobni karikaturi.

Doumergue je svojo sedemletno predsedniško dobo končal s čisto zasebnim in osebnim aktom. Oženil se je — zakrknjeni stari samec — z vdovo in materjo otrok, ki jim je bil krstni oče. Tudi ta čin mu služi v povečanje priljubljenosti, dasi mu nekateri zamerijo, ker je ta korak napravil močno na tihem. Vendar ima ta nejevolja v sebi zelo gniljivo črto: zamerijo mu, da jih ni obvestil, da bi se z njim veselili in razpravljali ženične zadeve, kakor je to navada, kadar se pripravlja za enak korak dober prijatelj. Ne predsednik države, marveč ljubljani prijatelj. Svojem rojakom Gaskoncem ni ustreget, ker na ženitovanjsko potovanje ne pride v Aignes-Vives, marveč gre v Tournefeuille na posestvo svoje soproge. Pričakujejo so ga in mu tega ne bodo nikoli odpustili — dokler ne pride vsaj za dan dva in se jim ne nasmeje. Tedaj pa bo pozabljena vsa jeza ognjevitih južnjakov.

Smrtno poškodovan je bil neki delavec, ki je kasneje umrl, tako da so v Kasslu sedaj že tri smrtno žrtve. Prav tako je v Elberfeldu prišlo do hudih spopadov. V Lauenburgu so se demonstracije uprli policiji, ki jim je hotela preprečiti ropanje trgovin. Ubila sta bila en strahotnik in en demonstrant, težko ranjeni pa dve osebi.

Bremen, 12. junija. S. Zaradi ponovnih komunističnih napadov na narodne socialiste je priredila danes krajevna skupna narodno-socialistične stranke protestno demonstracijo, med katero je prišlo zopet do komunističnih izgredov. Komunisti so obmetavali manifestante s kamenjem in kosi železa, ki so jih slučajno našli na cestah. 12 policijskih uradnikov in mnogi narodni socialisti so bili ranjeni. Devet komunistov je bilo aretiranih. Tudi nekaj komunistov je dobilo poškodbe.

Težkoče francoske paroplovne družbe

Pariz, 12. junija. Že nekaj časa se nahaja velika paroplovna družba General Transatlantique, ki je pred letom zvišala svoj kapital od 200 na 400 milijonov frankov in ki gradi nov velik prekooceanski parnik, v finančnih težkočah. Težavni položaj te paroplovne družbe je bil v sredo povod razpravi finančnega odseka zbornice, ki sta se je udeležila tudi predsednik vlade Laval, finančni minister, minister za proračun ter minister za pomorstvo. Predsednik vlade Laval je predložil reorganizacijski načrt, ki bo te dni predložen zbornici kot nujen zakonski predlog. Reorganizacijski načrt določa povišanje državne subvencije družbi za prevoz pošte, moratorij povračila družbenih dolgov državi v znesku 35 milijonov frankov na leto in predlaga 4 anuitet državne subvencije v višini 275 do 300 milijonov frankov.

Vzrok požara v monakovskem »Glaspalastu«

Monakovo, 12. junija. Kakor javljajo listi, je policijska preiskava o vzrokih požarne katastrofe »Glaspalasta« dognala, da se je v resnici sam vžgal material, ki so ga uporabljali slikarji.

Zagrebski proces

Zagreb, 12. junija. n. Danes je bilo v kazenski obravnavi zoper Marka Hranilovića in tovarise zaključeno dokazovanje. Prečitani so bili razni spisi o izpovedbah pred preiskovalnim sodnikom, med katerimi je bila tudi obširna izpoved vdove Tonija Schlegla o njegovi osebnosti. Jutri bo govoril državni tožilec, v ponedeljek pa pričeno govoriti branilci, tako da bo, kakor vse kaže, zaključen proces proti koncu prihodnjega tedna.

Pismeni izpiti na juridični fakulteti

Beograd, 12. junija. p. Proforski zbor pravne fakultete beogradske univerze je sklenil, da bodo morali odslej slušatelji pravne fakultete delati tudi pismene izpite poleg ustnenih. Dekan pravne fakultete dr. Mileta Novaković je izjavil, da je to potrebno, ker so bili doslej profesorji preobremenjeni zaradi velikega števila dijakov, ki jih po dosedanjem načinu niso mogli vseh pravilno oceniti. Bili so primeri, da so morali posamezni profesorji izprati 800 do 900 kandidatov, zaradi česar je umljivo, da niso mogli vsakemu kandidatu posvetiti toliko pozornosti, kolikor jo bodo mogli sedaj pri ustnenih izpiti.

Velika angleška eskadra poseti Dalmacijo

Beograd, 12. junija. p. Po vesteh iz Londona se službeno potrjuje, da bo nov del angleške mornarice posetil jugoslovenske vode in sicer ob koncu meseca julija ali pa v začetku avgusta. V angleški eskadri bodo tri križarke, 9 torpednih rušilcev in štiri druge bojne ladje.

Avtomobilske nezgode

Čakovec, 12. junija. Č. Dopoldne ob 11. je vozil s tovornim avtomobilom Vekoslava Horvata njegov sofer proti Gornji Radgoni. Zadel je na cesti v nekem motociklistu, ki je imel številko 2-1284 in ki se je hudo poškodoval. Druga nesreča je zadel kolešarja Josipa Tomažiča, ki ga je povozil avtomobil št. 2-1066 iz Murske Sobotice. Prihajajoč č. Čakovec. Čeprav je sofer videl, da je povozil kolešarja, se ni zmenil zanj in je obdržal proti Ormožu. Davi pa je prišel v Čakovec lastnik avtomobila iz Murske Sobotice vprašat po svojem soferju, ki je očividno pobegnil iz strahu pred posledicami svojega dejanja.

Obsodba makedonstvujuščih v Sofiji

Sofija, 12. junija. Č. Včeraj so pred sofijskim okrožnim sodiščem sodili obtožene v zadevi umora Mite Džuzdanova, znane makedonskega revolucionarja, pričašča Vanče Mihajlova. Obtoženi so bili Aleksander Dimitrov, Rušev Turčeto in Ljubomir Spasov. Rušev je po rodu iz Tikveša, kjer je bil njegov oče svojačasno turški obmejni stražnik. Kasneje je oče odšel v Turčijo in se ni več vrnil. Matji je prodala posestvo in tako je prišel njen sin v sedem letu v Sofijo, kjer ga je posilnoval Bolgar Dimitrij Rušev. Zato se je imenoval fant kasneje Rušev-Turčeto. Prišel je v vrste VMRO in bil znan kot pričašča Protogerova. Po smrti Protogerova je sporočil Tane Dančev Ruševu, da je izrečen ban za morila Mite Džuzdanova. Kakor smo svojačasno poročali, je bil Mita Džuzdanov res umorjen v neki sofijski mekani. Po aretaciji imenovane trojice je Rušev-Turčeto skušal izvršiti samomor, kar pa mu ni uspelo. Včeraj sta bila obsojena Aleksander Dimitrov in Rušev-Turčeto na do smrti ječo, dočim je dobil Ljubomir Spasov dve leti strogega zapor.

Silna vročina v južni in srednji Evropi

Madrid, 12. junija. s. Po vsej Španiji in južni Franciji vlada trenutno nenavadna vročina. V Almeriji se je dvignil toplotmer na 41 stopinj v senci, v Seville celo na 44 stopinj. V Terbesu v Pirenejih so merili 35 stopinj v senci in 55 stopinj na soncu. Observatorij na Piz do Midsu je beležil davi 30 stopinj toplote, kar je v zadnjih 40 letih najvišja temperatura ob tem času. V Madridu je kazal toplotmer najvišjo temperaturo 36 in najnižjo 28 stopinj. Nenavadno visoka vročina je zahtevala že mnogo smrtnih žrtev.

Beograd, 12. junija. Č. Iz mnogih krajev srednje Evrope poročajo o silni vročini zadnjih dni. Na Madžarskem je bilo danes v več krajih 40 stopinj C, v Budimpešti pa 32. Tudi iz Rumunije poročajo o neznojni vročini. V Parizu so zabeležili včeraj 33 stopinj, ponekod na Španskem pa celo 44.

Umetniška razstava na velesejmu

Velesejska uprava nam piše: Ob letošnjem, ravnokar zaključenem ljubljanskem velesejmu je razstavilo v paviljonu »K« na sejmšišču svoje umetnine 45 likovnih umetnikov vseh struj in smeri. Preko 2300 umetnin je predstavljalo res pestro, bogato, lepo zaokroženo zbirk.

Namen velesejske uprave je bil, da s to razstavo dvigne zanimanje za našo likovno umetnost in pospeši nakup umetnin. Žal, se vsaj zadnje ni posrečilo. Bilo pa bi prav, da se umetnikom pomaga z odkupom del, da se tako gmotno in moralno podprejo, ker se drugače že v kralj zadušijo zaradi nepremagljivih finančnih ovir materializacije onih najlepših, največjih duhovnih likov, ki jih je zamislil po njih hrepeneči umetnik. Pomagati je tedaj treba umetnikom po najboljših močeh in ob najboljši volji, da ustvarjajo dela, ki prikazujejo stvaritve, katere niso samo nam v ponos, ampak nas tudi v tužini usvrščujejo kot kulturno enakoveren narod.

Uprava velesejma bo ponovno otvorila umetniško razstavo v nedeljo 14. t. m. zjutraj za nekaj dni, da tako omogoči javnosti nakup umetnin. Razstava bo na sejmšišču v paviljonu »K«. Vstop prost.

Vsak posameznik je vabljen, da si ogleda to razstavo in z malim nakupom razstavljenih umetnin poda vzpodbudo našim umetnikom k nadaljnjemu aktivnemu ustvarjanju.

Dr. Čeda Mihajlovič:

Za ohranitev miru na temelju mirovnihih pogodb

Kakor znano, se je nedavno vršil v Ljubljani pripravljani sestanek za ustanovitev ljubljanske sekcije »Jugoslovenskega odbora za ohranitev miru na temelju mirovnihih pogodb«. Slične organizacije se snujejo tudi po drugih večjih mestih Jugoslavije. Njihov namen in pomen pojasnjuje naslednji instruktivni članek, ki ga je za »Jutro« ljubeznivo napisal g. dr. Čeda Mihajlovič, predsednik osrednjega »Jugoslovenskega odbora za ohranitev miru na temelju mirovnihih pogodb«.

Ko se je prošlo zimo snoval v Beogradu »Narodni odbor za obrambo miru na temelju obstoječih mirovnihih pogodb«, so se mnogi vpraševali, kaka razlika obstoji med tem novim odborom in med drugimi sličnimi društvi, kakšen je njegov program in kakšni so njegovi cilji.

Zadnje čase je kampanja za revizijo mirovnihih dogovorov postala vse živahnješa, in sicer ne samo v tisku centralnih sil, marveč so se v tem smislu odkrito izjavljali tudi njihovi uradni krogi. Propaganda za revizijo je postajala vsak dan bolj odkrita in opazati je bilo, da se širi tudi v državah, o katerih bi človek mislil, da tem slična propaganda ne more imeti uspeha. Še več: Vsi znaki kažejo, da je pognala korenine celo v državah naših bivših zaveznikov. Po nekod so igrane vlogo diplomatske kombinacije, drugod pa so dajali stvari priliko za svobodno razvoj misleč, da se ta pereča zadeva njih ne tiče, ker ne posega za sedaj neposredno v njihove interese. Takemu obratu stvari je kriva v veliki meri tudi nepoučenost širših narodnih slojev v dotičnih državah, nič manj pa niso k razširjenosti te propagande prispevala razna strankarska in osebna nasprotstva.

Locarnski sporazum, s katerim je Nemčija priznala versajska določila glede zapadne meje, je zazibal evropsko javno mnenje v tako brezskrbnost, da ne vidi več resnega značaja kampanje za revizijo mirovnihih pogodb. Tako je končno prišlo do tega, da so nekateri stranke, n. pr. francoski in belgijski socialisti, osobito pa komunisti, postali pristajši revizije mirovnihih dogovorov.

Jasno je, da bi taka revizija pogodb, kakor jo zahtevalo Nemci in Madžari, nesporno izvala silen pretres današnje politične sestave Evrope, verjetno pa je, da bi se Evropa kaj težko ognila vojni, ako bi se začele izvajati zahteve revizionistov. Zato so se vlade onih držav, kojih neokrenjenost ogražajo slične zahteve, često v najodločnejši obliki izjavile proti reviziji.

Organizacija revizionističnega gibanja je izvršena v centralnih državah naravnost mojskro. Iz uradnih krogov je propaganda zanesla revizionistično misel med najširše sloje. Uradni krogi držav, proti katerim je naperjeno to gibanje, pa so se omejili le na papirne proteste, tako da je iz gledalo, da javno mnenje v teh državah bodisi da nima interesa za ta opasni pokret, bodisi da ne razume njegove dalekosežne važnosti. Vendar pa to ni bilo res, pač pa je javnost po znani slovanski navadi — tudi Rumuni so bili v tem pogledu slični Slovonom — prepuščala vso zadevo uradnim krogom, da jo rešijo, kakor vedo.

Voz pregazil dveletno deklico

Smrtna nesreča pri železniškem prelazu na Galjevići

Ljubljana, 12. junija.

Mimo kolonijo na Galjevići ali Žuljavu vas je danes popoldne razburil nepričakovan tragičen dogodek. Na cesti, ki vodi mimo prve vrste delavskih hiš od železniškega prelaza dalje na Barje, se navadno igrajo otroci in jih je včasih polna cesta. Starišer sicer nadzorujejo deco, toda nesreča je hotela, da je okoli 16.15 Marenčevotv hlapec povozil dveletno deklico tako, da je na mestu obeležila mrtva. Mladi hlapec Jakob je peljal prazen voz preko železniškega prelaza na travnik, da bi tam naložili posušeno seno. Od prelaza je položen klanec, ki sam na sebi povzroči, da se voz spusti v hužji tek. Ne daleč od tam pri prvi hiši pa je tudi vodovod, iz katerega črpajo stanovalci vodo. In tam so se igrali otroci.

Mlada kobila se je z vozom spustila v dir, ker se je tudi nekoliko splašala. Takrat je bilo pri vodovodu troje otrok, med njimi mladička plakaterja »Alome«, g. Tušarja. Otroci so zagnali krik — deklica je že bila pod kopti kobile in nato je šel čez njo se voz. O tragičnem dogodku smo izvedeli naslednje podrobnosti:

Na Vidovdanske cesti stanujoča plakaterja žena Kati je danes popoldne s hčerko posetila družino delavca Draškovića na Galjevići. Hčerka je odšla k vodovodu in se igrala z drugimi otroki. Ko so ti videli drveči voz, so ji še zaklicali: »Bež!« A bilo je prepozno. Deklica se je po pregaženju na cesti še parkrat zvala in nato izdihnila. Trupcele so otroci sami zavlekli v stran. Vse dookole je natančneje opazovala učenka II. razreda šentjakobske dekliške osnovne šole Slavka Draškovića, ki se je poleg hiše učila. V bližini stanujoči g. Ganžer je takoj pohitel po zdravniku dr. Jančiču, ki je mogel konstatirati le nastop smrti. Hkratu je bila o dogodku obveščena policijska stražnica na Dolenjski cesti, ta pa je smrtno nesrečo javila glavnim stražnikom dr. Avramoviču in pol. nadzornika Keka, je izvršila ogled na kraju nesreče, kakor je zdravnik odredil, da so trupcele odpeljali z vozom pogrebnega zavoda v mrtvašnico pri sv. Kristofu, kjer se bo jutri vršila obdukcijska.

Hlapec Jakob je ob prihodu domov gospodaruji pripomnil: »Otroka sem povozil, pa je še končecu skočil, ko sem nazaj pogledal.« Kmalu nato je po hlapcu prišel

V nedeljo 14. t. m. ob 17.30 — igrišče SK Ilirje

državno prvenstvo
HAŠK : ILIRIJA
(prvak Zagreba)

Predtekma ob 16. Ilirija jun. : Hašk jun.

7085 Ob vsakem vremenu.

in znajo. Ta pasivnost pa seveda ni v interesu držav, zoper katere je v prvi vrsti naperjeno revizionistično gibanje.

Zato smo se prošlo zimo sporazumeli z nasprotniki revizije na Francoskem, kakor je prišel k nam naš preizkušeni dolgoletni prijatelj in izvrstni poznavalec evropskih političnih prilik g. Chéradame ter je s pomočjo naših javnih delavcev pokrenil organizacijo javnega mnenja za borbo proti reviziji mirovnihih pogodb. Izvedba te organizacije ni bila težka, kajti misel na odpor proti tuji propagandi je bila pri nas takorektoč v zraku. Brž se je osnoval v Beogradu tak odbor in po organiziranju osrednjega odbora so odšli njegovi odposlanci g. Danilo Kalafatić, armijski general v p. dr. R. Culić, odvetnik, Steva K. Pavlovič, pomočnik ministra zunanjih zadev v p. in pišec pričujočega članka v Zagreb, Ljubljano in Split, da osnujejo enake odbore v teh važnih središčih našega javnega življenja. Z največjim zadovoljstvom lahko ugotovimo, da je med našim ljudstvom narodna zavest tako živa, da so se za protirevizionistični pokret zavzeli povsod najodličnejši javni delavci in domoljubi ter kajti osnovo odseke tega narodnega združenja. Po tem uspehu je isto odposlanstvo obiščelo druga središča posameznih banovin, kjer je razširjalo organizacije ravno te dni v najlepšem teku.

Naša domovina stopa s tem v krog protirevizionističnih držav, kajti organizacije s tem ciljem delujejo še v Franciji, Češkoslovaški, Poljski in Rumuniji. Vsako posamezno združenje si ohrani popolno samostojnost glede delovanja v notranji politiki, skupna pa je vsem borba proti nevarni revizionistični propagandi centralnih sil. Zato bo nova organizacija budno zasledovala vse korake v korist revizije ter bo na temelju dokaznega materiala obveščala svoje člane in široko javnost o vsem, kar se dogaja v tem pogledu. Glavni namen društva pa je obramba svetovnega miru, ki so mu revizionistična prizadevanja brez dvoma zelo nevarna.

Udruženje smatra, da interes posameznih držav, kakor tudi občeevropski interes zahteva složno sodelovanje vseh dobro mislečih, da se izlečijo rane, ki jih je svet zadala strošna svetovna vojna in da se za brani ponovno izbruh take silovite katastrofe. S delom proti reviziji podpira udruženje ustaljenje političnih, gospodarskih in duhovnih prilik na evropski celini. Ker se v okviru sedanjih mirovnihih pogodb da popolnoma zadovoljivo zagotoviti razvoj življenja v vseh njegovih panogah, kakor je dokazala naša država, so obstoječe mirovne pogodbe jamstvo za svobodno in uspešno udeleževanje vseh sestavnih delov katere države, na naj bodo ti še tako različni med seboj. V ostalem so dale ravno države Male antante dober vzgled, kako se dajo povolno rešiti marsikateri težavni problem, nastali na svetovni vojni.

Sirjenje ideje o miru s spoštovanjem mirovnihih dogovorov bo vzgajalo narode za misel, da se dajo mednarodna nasprotstva rešiti še na mnog drugačen način in ne samo z vojno. V tem je pomen nove propagande za idejo, od katere zavisi napredek, sreča in mir narodov.

Še ena nesreča
Okoli 18.30 se je primerila druga nesreča na Dolenjski cesti v bližini vojaškega strelišča. Vojaški voz, v katerega sta bila vprežena dva belca, je vozil s strelišča po kratkem, a precej strmem klanecu na Dolenjsko cesto. V tem trenutku je pripeljal od Ljubljane sem tramvaj št. 8. Ker sprevodnik ni videl voza, je vozil s primerno brzino in ni mogel ustaviti, ko so se v bližini tira prikazali konji z vozom. Oje je butnilo v prvo šipo tramvajja ter jo popolnoma razbilo. Konja sta ostala povsem nepoškodovana, oje pa se je prelomilo. K sreči v tramvaju pri šipi ni sedel noben potnik, sicer bi lahko bila nesreča daleko usodnejša.

Zakon o kolonizaciji Južne Srbije
Beograd, 12. junija AA. Nj. Vel. kralj je na predlog kmetijskega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal zakon o naseljevanju v južnih krajih.

Hmeljski trg

Praga, 12. junija h. Cene na hmeljskem trgu so neizpremenjene. Zaključene so bile samo prav majhne kupčije. Stanje po hmeljskih nasadih je zelo dobro. Žuželke so izginile in je upanje na novo letino najboljše.

Vremenska napoved

Zagrebska vremenska napoved za danes: Se precej stalno toplo, večinoma lahne oblačno, zelo toplo, topli južni vetrovi. — Situacija včerajšnjega dne: Močna depresija je ležala pretekle dni nad srednjim Atlantikom, dočim je relativno nizek pritisk prekrival večji del severne polovice kontinenta. Južno Evropo prekriva še vedno barometriški maksimum, ki se je pričel slabiti pod vplivom približujoče atlantske depresije. Barometriški pritisk je v splošnem padel za 0,5 do 2 mm, največ v severozapadnih krajih in najmanj v spodnjem Primorju. Temperature so večinoma narasle, največ v severnih in vzhodnih krajih in najmanj na jugu.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Toplo vreme s krajevnimi nevihtami bo trajalo dalje.

Naši kraji in ljudje

Ob otvoritvi novega Pohorskega doma

Jutri bo otvorjeno letovišče mariborskih mestnih uslužbencev

Maribor, 12. junija.

Naša domovina je za lep planinski dom bogatejša. Stoji na Pohorju, ki postaja v zadnjih letih posebno privlačno za izletnike. Kdor pride iz Maribora ali pa iz Hoče na vzhodne pohorske obronke ter šeta po tihih gajih in solčnih senožitih med Bol-fenkorn in Mariborsko noč, zagleda na svetli jasi impozanten novi Pohorski dom

jo zgradili krasno, udobno planinsko zave-

tišče. Dom stoji v višini 1030 m, zidan je v go-reniškem slogu, visok 11, širok 10, dolg pa 18 m. Ves dan je v solncu in dobro je za-varovan proti severnim vetrovom. V pri-tličju je kuhinja s pritlikinami, lovska so-ba in velika obednica. V prvem nadstropju se ob dolgem hodniku vrsti 9 moderno opremljenih tujskih sob, v drugem nadstropju pa je poleg istega števila sob tudi temnica. V obeh nadstropjih so balkoni za zračenje in solnčenje.

Najvažnejše in najmodernejša prednost doma pa je njegov vodovod. Vsaka soba ima vžidan umivalnik in je napeljana vanj toplja in mrzla voda. Električna napeljava bo dovršena še ta mesec. Vse sobe so po svoji opremitvi pristna slika domačega dela. Kar se ni, se bo v najkrajšem času izpo-polnilo.

Ob strani doma je gospodarsko poslopje, uredila pa se bodo še športna igrišča, soln-ena kopališča s prhami, uravnale se bodo tudi poti in hosta se bo spremenila v mi-čen park. Pohorska cesta, ki jo gradijo iz Reke, bo šla 200 m nižje preko Petkove-ga sedla, od koder je do doma komaj 20 minut.

Mariborski mestni uslužbenci so zgradili ta dom in vsem drugim v prid ter se doma lahko veselijo vse planinske, športne in go-podarske korporacije, posebno pa še druž-be za tujski promet. To nedeljo bo dom slovesno odprt s planinsko mašo, po-zdravnimi govori in veselo zabavo. Gotovo bodo novi dom vsi, ki znajo ceniti njegov vzvišeni namen, počastili s svojim obiskom.

sredi jelk, smrek in bukev. Najlepši kotič-ček, ki nudi razgled na Dravsko in Ptuško polje, na Rogaske gore, Sljeme, Ivanjščico, Haloze in Slovenske gorice, so si izbrali mariborski mestni uslužbenci, da so si po svoji stavbi zadruzi, ki je bila ustanov-ljena šele pred dobrim letom, z lastno moč-

Oče Prodovec — najstarejši Poljanec

90. god uglednega posestnika Antona Jesenka

Poljane, 12. junija.

To soboto praznuje Anton Jesenko, po domače oče Prodovec, svoj 90. god. On je najstarejši Poljanec, najstarejši menda sploh v Poljanski dolini. Ima pa v dolini precej vrstnikov za nekaj let za seboj, ki so kakor on kljub visoki starosti še pravi hrusti. Jubilant je za svoja leta telesno in duševno izredno čil. Zanima se še vedno za domače gospodarstvo in vse dogodke. Ogleduje polja, ki se nahajajo večinoma visoko nad Poljanami proti širokim lazom, ter daje navodila za obdelovanje.

Je brat že pred 25 leti umrlega profesorja in pisatelja Janeza Jesenka, katerega se gotovo še dobro spominjajo starejši trža-ski Slovenci, saj je med njimi preživel vsi službeno dobo in je v Trstu tudi umrl. Po starosti je očetu Prodovcu bil prvi vrst-nik tri tedne starejši rojak pokojni prof. Franke. Kadarkoli v zadnjih letih je ta v Ljubljani srečal kakega znanega Poljanca, je bilo njegovo prvo vprašanje: »Je Pro-dovec še živ?« — Z jubilarjem je združen lep kos poljanske zgodovine. Družilo ga je tesno prijateljstvo s pokojnim dr. Tav-čarjem. Sicer sta se tu in tam razšla, pa se vedno zopet pobotala... Z dr. Tavčar-jem, Jeanom Schreyem, ki je v mladosti pogosto prihajal v Poljane, in pokojnim Vidmarjem (Janezom Čadežem) je prebil slavljence marsikateri dolgi večer pri obli-gatnih kartah. Tu je bilo zdrobljenih dokaj dovtipov in šal. Posebno glasno se je za-rahčljal, če je ta ali oni po nerodnosti zgu-bil. A če se je to zgodilo njemu, je ostal pri svoji običajni kletvini: »Hudnikule!« Nu, ne mislite, da je bil morda zapravljiv-vec! Vse življenje je priden gospodar in dober družinski oče. Pravi patriarhalni oče. V praznikih ga še vedno vidite v sta-ri narodni noši. Na svojo fantovsko moč je še vedno ponosen. Kaj rad se danes pove, kako je razmetaval v mladosti pre-tepače. Se danes bi se sprijel v sili z mar-sikom kljub visoki starosti. Pri svidenju z znanci še vedno rad hudo stisne roko. V mladih letih je bil (kakor dosti Poljan-cev) kaj spreten ribič, posebno z zabada-

njem rib z oslami. Na božja pota pa nikoli ni hodil. Je neomajno prepričan, da vse svoje verske dolžnosti lahko opravi doma.

Veliko gorja mu je prinesla svetovna vojna. Ze prve dni septembra 1914 mu je padel v Galiciji sin Jože kot podoficer 17. p. p. Bil je določen za gospodarja na domu. Vsi smo čislali izobraženega, po-kojnega fanta naprednih gospodarskih na-zorov in svobodnega prepričanja. Iste dni je tudi izginil ob Drini Prodovec zet Ivan Knaflič, rezervni poročnik pri Jelačičevem polku, profesor na tehnični srednji šoli v

Ljubljani, simpatičen mlad gospod. Njegov-i hčerki, jubilarjevi vnukinji, sta sluša-te-ljici na ljubljanski univerzi.

Očeta Prodovca ni ničesar omajalo v dolgem življenju? Stoično mirno je vse prenesel in nikakor ne dvomi, da bo uča-kal sto let. Takšno je tudi naše prepriča-nje in naša želja ob njegovi čestiti devet-desetletnici.

Kongres jugoslovenskih plinarov

Ljubljana, 12. junija.

Ob veliki jesenski razstavi na veleseljmu, ko bodo na sporedu razne slavnosti, se bo vršil tudi kongres Udruženja jugosloven-skih plinarov. V tehničnem pogledu zelo zanimivega kongresa se bodo udeležili tu-di mnogi delegati iz Avstrije, Češkoslova-ške in Nemčije. Na kongresu bo zastopa-nih 11 jugoslovenskih mest, ki imajo pli-narne, tako poleg Ljubljane Maribor, Cel-je, Zagreb, Osijek, Novi Sad, Split in drugi.

Organizacija kongresa je poverjena upra-vi ljubljanske plinarne, ki je na včerajnji seji izvolila članski pripravljalni kongres-ni odsek, za katerega so bili določeni: na-čelnik obč. svet. Ivan Orehek, podnačel-nik obč. svet. Fran Rupnik, član uprave, postajenačelnik obč. svet. Ludvig, direk-tor plinarne inž. Bartl, direktor elektrarne

in vodovoda inž. Ciuha in poddirektor pli-narne inž. Sonc. Po kongresu so zamišljeni izleti v okolico, predvsem na Gorenjsko. Kongres bo najbrže trajal 3 dni in bo z njim združena tudi primerna proslava se-demdesetletnice ljubljanske plinarne, ki je bila ustanovljena 1861. Mestna plinarina bo jubilej proslavila tudi z veliko razstavo svojih izdelkov in raznih naprav, združeni-h z nazornimi demonstracijami in slika-mi, ki bodo prav živo in statistično pred-očevale ves razvoj plinarne od prvih počet-kov do danes. Razstavljene bodo najprim-nejše plinske svetilke, ki so razsvetlje-vale prva leta ljubljanske ulice, ter napre-sled najmodernejših, dalje bodo razstavlje-ne razne kuhinjske in higijske plinske naprave, zasebne kuhinje, kakor velike re-stavracije, kavarne in kopalnice.

Deset let za napredek Laškega

Laško, 12. junija.

Danes je minilo 10 let, odkar je povor-ka z deputacijo pozdravila prvega sloven-skega župana dr. Frana Roša v Laškem.

Dedščino, ki jo je prevzel od svojega na-rodno zavednega očeta, bivšega železnega poslanca Ferdinanda Roša iz Hrastnika, je uveljavil na vseh svojih potih kot dijak in kasneje kot samostojni naroden borec. Ze v dijaki dobi je občutil železno pest, ki je hotela v kati zatreti jugoslovenstvo. Ni klonil, marveč pohitel z majhnim šte-vilom idealistov na kranje blagopokoj-nega kralja Petra I. v Beograd. Pršla je vojna in preganjali so ga kot »p. u.« iz kraja v kraj. Vera v zmago jugoslovenske misli ga je krepila v teh bridkih urah. Da nes pred 10 leti je bila njegova vera kro-nana z izvolitvijo za prvega slovenskega župana v Laškem. Ostro so bili takrat po-litični boji v naši domovini; toda zmagala je nacionalno-napredna zavest, katere ni so mogle omajati vsi napadi od katerekoli strani. Vseh deset let vodi občinsko bar-čico z vso uvidenostjo in njemu lastno voljo. On je zbudil Laško iz dolgega letar-gičnega spanja.

Graditi in modernizirati se je začelo na vseh koncih in krajih in Laško je dobilo v letih njegovega županovanja povsem mo-derno lice. Zgradil se je vodovod, opustila se je zastarela elektrarna ter se je mesto priklopilo Falskemu omrežju. Preuredila se je promenada ob Savinji (sedaj Masaryko-vo nabrežje), ki je danes eno najlepših sprehajališč. V delu je modernizacija (as-faltiranje) cest v Laškem. Na njegovo po-budo se ustanavlja gostilničarska pivovar-na, ki znači zopet korak k nacionalni osa-mojitvi. Tudi nasprotnik mora prizna-ti, da si je pridobil naš župan za Laško neveljnih zaslug. On vidi vse in mu je blagor Laškega in Laščanov vedno v prvi vrsti pri srcu. V nič manjši meri pa ne zasluje kot član banskega sveta in na-

Pri pomanjkanju teka, kislem vzpe-havanju, slabem želodcu, leni prebavi, črevesnem zagananju, motnjah presnav-ljanja, oprisku, srbečici, osvobodil naravn-a »Fran Josefova« voda tedi vseh na-branih strupov gnolobe. Ze stari mojstri vede o zdravnih sredstvih so priznali, da se »Fran Josefova« voda obnese kot povsem zanesljivo sredstvo za iztreb-ljenje črevesa. »Fran Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

čelnik cestnega odbora teženj vsega okra-ja.

Tiho in skramno, kakor je on sam, je potekla desetletnica. Ni mu za posvetno čast, ker mu je najvišje priznanje zavest, da je storil, kar mož je storiti dolžan... Vsi, ki ga poznamo, mu kličemo: Bodi nam tudi v bodoče vodnik in sreča naj spremlja Tvoja dela!

Nevarna vlomilska družina

Ljubljana, 12. junija.

Skoro štiri mesece je trajala kazenska preiskava proti nevarni, petčlanski družbi, ki je bila po zimi strah prebivalstva na Go-renjskem in Dolenjskem. Tolpa pa je res tudi bila zelo podjetna in drzna na svojih nočnih vlomilskih pohodih. V Ljubljani so potem skušali dobljeni plen realizirati in so dobro živeli.

Glavar je bil opasen mladi vlomilec France Pavlič, člani pa Janez Koritnik, Janez Meserko, Janez Skapin in Stanko Je-reb. Na vesti imajo okoli 15 vlomov. Naj-večji vlom je družba izvršila v Novem me-stu v trgovino Josipa Povha ter onesla go-tovine in raznega blaga za 14.500 Din. Drug velik vlom se je posrečil v Kranju pri tr-govcu Franu Sircu, ki so ga oskodovali na blagu in denarju za 7900 Din. V par mese-cih je Pavličeva rokavniška družina naplenila in pokradla za približno 30.000 Din raznega blaga in gotovine. Proti Pavliču in tovaršem bo obtožnica v kratkem sestav-ljena in se bo razprava vršila menda v te-ku enega meseca pred malim senatom.

Tragična smrt Smodejevega Matije

V duševni depresiji se je prostovoljno poslovil od življenja po vsej Savinjski dolini znani kmetijski prvoborilec Matija Bošnjak

Braslovce, 12. junija.

Menda ni Savinjsčana, ki bi ne poznal Matije Bošnjaka, po domače Smodejevega Matije, iz Beserij, ki spadajo pod občino Braslovce. Redek je Savinjsčan, ki bi mogel reči, da še ni slišal Matije govoriti na ka-kem gospodarskem zborovanju. Vedno je Matija povedal kaj jedrega in vzpodbud-nega in dober svetovalec je bil vsem, ki so iskali pri njem sveta. Dasi je bil pristaš svoječasne Slovenske ljudske stranke, je vendar užival splošen ugled in priljublje-nost tudi pri političnih nasprotnikih. Zda-j našega Matije ni več.

Ze dalje časa je bil zelo duševno potr in ko klop se ga je držala fiksna ideja, da ga njegovi tovaršji mrzijo. V nedeljo ga je posetil zdravnik g. dr. Cervinka in ko je videl, da je živčno resno bolan, je naročil domačim, naj strogo pazijo nanj.

V torek ponoči, ko je bila huda nevihta, se je podal Matija Bošnjak iz svoje sobe k sestri v kuhinjo, kjer sta oba prebela skoraj vso noč. Zjutraj se je vrnil v svojo sobo in za njim je šel tudi njegov nečak. Bilo je okrog pol 6. Kljub vsej pazljivosti pa je našel nesrečni primeren trenutok, da se je ustrelil z revolverjem v čelo. Kljub temu, da je bila pomoč tako pri rokah, je

Matija ob pol 4. popoldne preminil. Pogreb priljubljenega pokojnika se je vršil v pe-tek ob veliki udeležbi občinstva.

Pokojnik se je rodil leta 1877 v Parizljah pri Braslovcah. Po končani trirazredni ljudski šoli se je s tako vnuem posvetil sa-moizobrazbi, da je bil bolje kakor marsi-kateri izobraženec podkovan v vprašanjih javnega življenja.

Preštudiral je celo vrsto kmetijskih in drugih strokovnih knjig in je cele noči pre-čital. Morda je tudi to krivo, da je pokoj-nik tako resno obolel na živeli.

Ze prav mlad se je začel udeleževati v strokovnih društvih in je bil do zadnjega časa delaven odbornik podružnice Sadjar-skega in vrtnarskega društva, podružnice Kmetijske družbe, podružnice Hmeljarske-ga društva, hmeljarskega osrednjega od-bora, okrajnega cestnega odbora, krajnega šolskega sveta in raznih drugih organiza-cij. Dobil je diplomu od sadjarske podruž-nice za razstavljeno lepo sadje in prav ta-ko je dobil diplomu na hmeljarski razstavi, ki jo je priredil osrednji hmeljarski odbor. Lansko leto je bil odlikovan z zlato kolaj-no za državljanske zasluge.

Nepozabnega Matijo bomo ohranili vsi v najlepšem in častnem spominu. Zalujo-čim iskreno sožalje!

Cesto v Kamniško Bistrico gradijo

Avtomobili bodo vozili po zelenem porfirju — Konec galerij — Cesta bo dograjena v dobrih dveh mesecih

Kamnik, 12. junija.

Zanimanje za gradbo ceste v Kamniško Bistrico je v Kamniku posebno veliko. V Konjski, kjer so začeli z delom, je bilo po-stavljenih več delavskih barak, delavcev je sedaj okrog 150. V kratkem času, ko bo do-dostremost najtežje točke, jih bodo najeli še toliko, da se bo delalo na več krajih na-enkrat. Kamničani jih prav pogosto obisku-jejo z avti, ki vozijo lahko že do Konjske.

Cesta vodi precej visoko nad Tinetovo hišo v Konjski, nekaj nad hišo je skalovje — pravi zeleni porfir, ki ga je toliko, da bo skoraj ves temelj nove ceste iz njega. Dela vodi inž. Janežič iz Ljubljane, ki je dal na-šemu dopisniku radevolje vse informacije o gradnji. Na vprašanje, zakaj se cesta tre-notno precej dvigne nad Tinetovo hišo in zakaj ne gre cesta nižje ob poti, je g. in-ženjer pojasnil začetek gradbe, in prvotni namen, da se cesta spelje po vzorni poti, ki je seveda mnogo višja. Če bi šli nižje, bi bile takoj od Konjske dalje hude serpen-tine, ki bi bile težko izpeljive in skoro ne-mogoče. S tem pa, da se je že kod na Konjski vzela precejšnja strmina, se bo nadalj-nji vzpon zelo zmanjšal, posebno še se-daj, ko cesta ne bo vodila po vzorni poti ampak po turistijski ter bo mestoma pre-ložena.

Te dni so Galerije očistile vsega drev-ja. Ze za danes je bilo napovedano razstre-ljevanje galerij v kolikor bo to seveda nuj-no potrebno. Galerij, te prelepe naravne krasote, torej ne bo več...

Do 15. avgusta je rok dograditve — nu, do konca meseca bo že vse gotovo. Sicer pa,

sedaj še gre, ko je denar na razpolago — proti koncu bo težje, ko ga bo zmanjko-valo...

Tako bo torej nekako v 2 mesecih cesta dobra in odprta za promet. V lepo dolinico, ki je do sedaj ni motil avtomobilski ropot, in kjer je živelo ljudstvo svoje primitivno življenje, je prišel čuden nemir: pričakovan-je kako bo, ko bodo avtomobili dnevno na cesti. Odkrito rečeno: marsikateri kmet po-strani gleda prve pionirje avtomobilskega prometa v Kamniško Bistrico, a sčasoma se bodo vsi unesli.

Okrasite svoje domove z umetninami.

Oglejte si

umetniško razstavo na veleselju pav. K

Odprta dnevno od 14. do 18. t. m. med 10. in 18. uro. — Vstopnine ni! 8340

ZACHERLIN

mrčesni prašek v originalnih steklenicah in škatlicah uniči ves mrčes. — Dobiva se povsod. — »Zacherlin«, Ljubljana, Beetho-vena ulica št. 16. 197

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

O maturah in mladih ljudeh

Ljubljana, 12. junija.

Beograjski listi pišejo o maturah kot o dogodku, ki zanima vso javnost. Prinašajo poročila o temah, ki so se pisale na raz-nih solah iz narodnega jezika in o sploš-nem uspehu. Na ta način dobijo javnost ne-kaj vpogleda v duševni svet, ki vlada na naših srednjih solah. Tudi izjave direktor-jev, kako sodijo o dozorevajoči generaciji, so zanimive.

Pri nas je matura še vedno nekaj skriv-nostnega, kakor da bi se vršila nekje v oblakih in ne na zemlji med nami. In ven-dar je malo hiš in malo družin, ki bi ne bi-le pri tem prizadete. Če ste hodili zadnje dni po parkih in drevoredih ali po tivolsk-em gozdu, povsod ste našli na mlade ljudi s knjigami v rokah. Matura, matura... Vse studira. Cele drobne deklice, ki bi si jo raje predstavljali z zaljublje-nim romanom v rokah, se sklanjajo nad pustimi šolskimi knjigami in popisanimi zvezki in studirajo. To vesplošno studir-anje postaja problem današnje dobe. Res je, da današnja matura ni več to, kar je bilo nekdanj, res je pa tudi, da današnji maturant ni več to, kar je bil. Odpadlo je mnogo starega balasta in pot v življe-nje je danes v tem pogledu lažja. A ker se je zaradi tega številu maturantov in ma-turantk tako pomnožilo, je nastala onstran mature gneča: Kam sedaj? Preti brezposel-nost...

Po izjavah beograjskih direktorjev, dobi-vamo zdaj ob desetletju iz srednjih sol že

novi, zrelejši, pozitivnejši generaciji. Kri-ze prvih povojnih let so prestane. Duh raz-dora in uničevanja, ki je segal iz našega javnega življenja tudi med šolsko mladi-no, izginja. Ne pozabimo, da je to šele drugo leto naše nacionalne šole. V sploš-nem prevladuje v mladini zdrav duh, vo-lja do dela in smisel za naše državno živ-ljenje. Destrutivni elementi so utihnil. Tudi mladina čuti resnost našega narodne-ga položaja. Pa tudi resnost življenja, kaj-ti na koncu vsega šolanja se sveti edini smoter: — kruh vsakdanji... S tem ni re-čeno, da bi mladina ne imela višjih idea-lov. Razni literarni krožki, dijaški listi, šolske prireditve in drugo kažejo, da se del mladine zopet vrača v oni duhovni svet, kjer sluti najsvetejše pravice življe-nja. Gotovo je, da je poleg šolskih lita-rarnih družin mnogo tudi privatnih. Srdita borba v sodobnih literarnih smerih ni mogo-čati ostati med mladino brez odmeva. Ka-kor nekdanj, se tudi danes zbira okoli slovs-tva le duševna elita mladine. Zal stopa življenjsko vprašanje že na vse zgodaj mladini pred oči: Onih časov, ko se je da-lo — vsaj nekaterim in to ne najboljšim — tako zlahka živeti, ni več. Protekcija in korupcija imata sicer še tu in tam svo-je zavetje, a ne vladata več z ono brez-obzirnostjo kakor nekdanj. Zakon zahteva primerno izobrazbo, brez nje so vsa pota zaprta. Število zmognih in delavnih raste. Nastaja konkurenca. Navidežno bogastvo povojnih let propada. Treba si bo služiti

kruha! Tisoči in tisoči prihajajo vsako le-to iz šol. Vse je študiralo zato, da dobi primerno službo. Ali bo mesta za vse? Za zmogne in sposobne gotovo!

Nova doba zahteva novega človeka. Tu-di novega maturanta. Na Češkoslovaškem so zato letos reformirali maturo. Ne gre več za to, da pride kdo pred zeleno mizo naplilan in natrpan z navidezno znanostjo, od katere po maturi ne ostane nikjer nič. Češkoslovaška matura zahteva danes, da pokaže dijak nekaj samostojnega, da se vidi, da se je v kaki stroki že povzdigi-nil do lastnega dela. Zato sme predložiti tudi eventualne dokaze o svojem doseda-njem delovanju v tej ali oni stroki. Skrat-ka: zrelost naj obstoja res v zrelosti, ne od vsakega nekaj, ampak v enem predme-tu res nekaj. Kajti ta predmet bo njegov poklic, na tem polju bo delal. Šola naj vzgaja pozitivnega, aktivnega človeka, ne pobiralca tujih smeti, ampak iskalca novih svetov. Seveda so se pojavili tudi proti te-mu ugovori, češ: kaj pa splošna izobrazba? O tej ni dvoma! Srednja šola mora dajati splošno izobrazbo — a pri tem mora do-puščati, da učenec razvija svoje individu-alne sile. Torej specializiranje. Naj se po-kaže, kje se bo udeležoval.

To je njegov svet, njegov poklic. Zakaj bi ne bila v tem zrelost. Ali naj ga uniči-mo zaradi malega neznanja v tem ali onem predmetu, če vidimo, da že uveljavlja svo-je sile na polju, kjer bo pozneje deloval. Danes se vse specializira. Življenje zahte-va — ne papirnatih učenikov — ampak aktivnih ljudi. Delovna šola, ki se uveljav-lja na ljudski šoli, mora preiti tudi na

srednjo šolo. Delo je znamenje časa. Ves pouk se mora usmeriti v vzgojo — de-lovnega, pozitivnega človeka. Kos ameri-kanizma. Ne preveč. Forme našega življe-nja so zanj že preveč zastarele. Zato mo-ra biti zastarela tudi šola. A potreben je prehod v nov svet. S tem ni rečeno, da bomo s tem še bolj na široki odprli vrata srednje šole in ustvarjali — inteligenčni proletarijat. Ne. Ravno pri tem je bolj mogoča — izbira. Kdor nima v sebi nič lastnega, nič svojega, samostojnega, skrat-ka — talenta, naj ne hodi v svet, kjer je treba ustvarjati...

Ravnokar je izšla drobna, 26 strani ob-segajoča brošura češkega profesorja Voj-teha Čizka z naslovom: »Mi, srednješolski profesorji, naša naloga, smoter in smer...« Brošura je vzbudila precej hrupa. Pri nas bi ga še več. Bori se proti tistem »večno-profesorjem«, ki postavljajo vse ljudi te-ga stanu v čudno nasprotje z vsemi vzgoj-nimi ideali. Čizek zastopa moderne nazo-re, zahteva reforme, velike reforme v vsej srednješolski vzgoji: govori z ognjevitim prepričanjem, ki mu moramo pritrjevati. Ne več Topazov in karikaturo — ljudi stvariteljeve, oblikovalce, voditeljeve in treba. Reforma šole in življenja zavisi od reforme — profesorjev. S tem ni rečeno, da je vsa krivda slabih uspehov na strani profesorjev. Sološeni naval na srednje šole povzroča, da pride tja marsikdo, ki ne spada tja. Posebno pri nas. Brez sprejme-nega izpita — in brez posebnih določb — ni mogoča izbira. Nižji razredi so prena-polnjeni. Navidežni balast so učenci, ki se vozijo po cele ure daleč v šolo. S tem ne

mislimo onih nadarjenih in marljivih, ki zaradi siromaštva ne morejo stanovati v mestu, ampak ono maso netalesitiranih, ki ne spadajo na srednjo šolo in se tja vozijo, češ saj bi do 14. leta otrok itak moral ho-diti v ljudsko šolo. Tu je treba remeudre. Tudi moralna stran šole pri tem zelo trpi.

Ako se postavimo na stališče, da je sred-nja šola za vse, potem ne moremo vzdr-žati njenega nivoja. Tudi na višji gimna-ziji danes ni več izbrana elita, ampak mno-go takih, ki po četrti šoli niso mogli nika-mor. Zato mora šola pogosto znižati svoje zahteve. In uspeh? Veliko število nede-gnega naraščaja. V tem ozračju tudi profe-sor ne more delati čudežev. In če bi on hotel biti popolnoma »modern«, stoji za njim še vedno predpis in — inspektor...

Vemo prav dobro, da imajo o tem star-ši svoje nazore. »Samo da zdelo, pa je do-bro!« Skrb za kruh govori iz njih. To je naravno. A kruha ne bo za nezmerno. Zato je treba premisliti, preden pošljemo otroka na to pot...! Srednja šola ni in ne more biti za vse!

Ob sedanjih vročih dneh velike in malo mature bi bilo treba mnogo premisljati o vsem tem. Ne more biti nikomur v korist, ako producira srednja šola nezrele ljudi. Današnji čas zahteva celega človeka na svo-jem mestu in šola ga mora vzgojiti. Razno-vrstnost šol omogoča vsakemu primerno izobrazbo. Sreča človeka je v tem, da naj-de svoj pravi poklic. Zmognemu dijaku učenje ni muka — in šola ne sme biti mu-čnica. Ob koncu mature se pokaže, koli-ko je bilo poklicanih in izvoljenih, življe-nje pa bo o tem sodilo še strože.

Domače vesti

* Iz sodnopisarske službe. Na lastno prošnjo je premeščen sodni kancist Ferdinand Sešek iz Kranjske gore v Gornjo Radgono.

* **Pogreb upokojenega šolskega upravitelja Zotterja.** Z Gomiljskega nam pišejo: Že dolgo nismo imeli na Gomiljskem takega pogreba, kakršnega je imel priljubljeni šolski upravitelj v pokopju g. Ivan Zotter. Ljudstvo je z lepo udeležbo pokazalo spoštovanje do vzornega šolnika, ki je velik del svojega življenja daroval svojemu Gomiljskemu. Ob pokopniškem domu so se na dan pogreba zbrali občinski odbor, Pevsko društvo, Bralno društvo, gasilni društvi Gomilsko in Trnava, zastopniki Učiteljskega društva in šolska deca. Po žalostinki, ki so jo zapeli domači pevci, je sprevod krenil proti pokopališču ob zvokih šempavelske gasilske godbe. Pred šolo, kjer se je sprevod ustavil in so položili pokopnika iz voza na mrtvaško lesto, se je poslovil od voznika njegov naslednik g. Franc Šega. Zatem je sprevod krenil na pokopališče. Po končanem obredu je izpregovoril o pokopnikovi zaslugi župnik g. Ivan Grobelšek in v imenu Učiteljskega društva se je poslovil od tovariša šolski upravitelj g. Jarh, nakar je šolska deca s cvetjem popolnoma obsula krsto. Zapeli sta še učiteljsko in nato domače pevsko društvo, nakar mu je godba šempavelske gasilske društva zasvirla poslednjo žalostinko. Bodi mu lahka domača zemlja!

* **Počitniški tečaj francoskega jezika v Zagrebu.** Tudi letos bo Francoski institut v Zagrebu organiziral počitniški tečaj francoskega jezika. Nanje opozarjamo vse zainteresirane, posebno pa profesorje francoskega jezika, ki imajo po naredbi ministrstva pravico do počitniških stipendij naše vlade, ako posetijo te tečaje. Vse potrebne informacije in informacije knjižnice so na razpolago v Francoskem institutu v Ljubljani.

* **Himen.** V sredo se je poročil g. inž. Zdenko Kukar z gđ. Danico Sikoškovico. Čestitamo!

* **Maturantke ljubljanske ženskega učiteljskega iz leta 1906.** bodo praznovala letos 25 letnico mature. Predlogi, kje in kdaj naj bi se obrazlovala ta obletnica, naj se pošljejo na naslov: Dragica Grlic-Dostal, šolska upraviteljica Trbovlje-Vode. Določeni dan in kraj bo potem objavljen v »Jutru«.

* **Abiturientom novomeške gimnazije iz 1. 1921.** Po nalogu, danem mi ob slovesu iz gimnazije 2. julija 1921., sklicujem sestanek za 10 letnico mature. Prosim, javite vaši naslove s predlogi, kje in kdaj se vrši sestanke. — Silvester Skebč, kaplan Hinje, Žužemberk.

* **Mesto občinske babice** z letnimi premijami 2400 Din in raznimi drugimi ugodnostmi razpisuje občina Nova cerkev pri Celju. Pravilno opremljene prošnje z dokazom usposobljenosti se naj vložijo do 30. t. m. pri županstvu v Novi cerkvi.

* **Narodna knjižnica v Čitalnici v Zagrebu** priredi v nedeljo 14. t. m. celodnevni pešizlet na Sijeme mimo Pongračeve lugarnice, Sestaneke ob 5. jutraj pri cerkvi sv. Duha (Gornja Ilca). Vrnemo se zvečer.

* **Otvoritev planinskih koč.** Malnarjeva koča pod Črno prstjo se odpre danes v soboto in ostane oskrbovana do konca sezone. Orožnava koča pa je že od prej odprta in oskrbovana. Jutri se odpre tudi Češka koča pod Grintavcem. — Villanova koča na Begunjski je odprta in oskrbovana. Flora v bujnim cvetju. — Erjavčeva koča na Vršču se odpre danes in ostane odprta in oskrbovana do konca tekoče sezone. Cesta na Vršič je prosta snega in se lahko pride do Erjavčeve koče z avtomobilom.

* **Pridna pomočnica štokljice.** Iz Zagorja nam pišejo: Te dni je poteklo 35 let, odkar ga Ana Malovrhova vrši v našem kraju težavni in odgovorni poklic babice. Z vestnostjo in dobronostjo si je stekla nepozabnih zaslug. Koliko dobrega je posebej med vojno storila revnejšim materam! Nele da ni sprejela nikake nagrade za svoj trud na tihem je celo bednim rudarskim materam prinašala hrano, pomagala vsledkar z besedo in dejanjem. Jubilarntka, rojena 1874 v Višnji gori, je ob potresu 1895. diplomirala ter ostala eno leto v Ljubljanski bolnici kot pomočnica. Leta 1896 pa je prevzela babiški posel v zagorski občini ter je ves ta čas prinesla čez 5000 občanov v našo dolino. Marsikako težko uro je olajšala porodicam, veliko se jih mora prav njej zahvaliti, da so zdravi in veči ali manj veseli svojega življenja, kajti ob njenem prihodu v dolino so še vladale prav nazadnjaške higijenske prilike. Prav bi bilo, da bi se svoje zaslužne delavke spomnilo županstvo. Mi ji želimo še mnogo zadovoljnih let.

* **O hudi uri nad Trebnjem** in okolico nam pišejo: Kakor je »Jutro« že pisalo, je

zadela Trebnje in najbližnje vasi huda nesreča. V tork popoldne so se prikazali od Zaplaza črni oblaki. Okoli 18. ure se je vlipla ploha in četrto ure nato toča, ki je v okolici Trebnjega dobesedno uničila vse pridelke. Padala je četrto ure. Debela je bila tako, da je v Trebnjem ubila neko kozo, neko gospo je pa ranila do krvi. Uradni cenilci so cenili škodo na okrog 200.000 Din; oškodovanih je po toči okrog 100 posestnikov. Zlasti so prizadeli vasi Benečija, Beršinja vas, Vrhtrebnje do Vrha in Sahovca. V občini Doberničah je uničila toča vse vinograde. Niti najstarejši ljudje ne pomnijo podobne nesreče. Občina srez, bavinava bodo prav gotovo prisiljeni na pomoč siromakom, ki so nujno potrebni podpore.

* **Beloglav jastreb** je v bližini Kandrš pri Vačah padel pod strelom nekega kmetkega lovca, ki je veliko ptico, v Zasavju pač redkega gosta, zasledoval že več dni. Jastreb, ki je bržčas doletel z balkanskih gor, je lep eksemplar in meri z razprostrtimi peruti 2,60 m.

* **Rešitev v zadnjem trenutku.** Iz Rače nam pišejo: V sredo se je vozil s čolnom po Sonoti 19 letni železničarski delavec Anton Podlesnik. Ker je bil čoln zelo majhen, se je prevrnil in je Podlesnik padel v vodo. Ponesrečenec bi kot neplavač gotovo utonil, ako ne bi nesrečo slučajno opazila tam se nahajajoča Ciril Truč in Jože Uršič. Ciril Truč je ponesrečenca, ki je bil že nezavesten, potegnil iz vode in ga z umetnim dihanjem spravil k zavesti.

* **Krvav zaključek zakonskih prepirov.** Pri vasi Magnojeviču blizu Bijeeline se je kmet Maksim Stevič že dve leti, odkar se je oženil, prepiral s svojo ženo. Žena mu je tni zopet ušla s par tednov starih otrokom k sosedu Petriču, ki ima njeno sorodnico za ženo. Mož je prišel pred Petričev hišo ter se tu hudo spril s Petričem, ki mu je očital grdo ravnanje z ženo. V prepri se je vmešala tudi Petričeva žena Stojin in je postal Maksim še bolj divji. Zagrabil je motiko, ki je ležala pred hišo, in hotel z njo napasti Petriča. Ta je v silobranu opadel sekuro. Maksim pa mu jo je iztrgal ter ga hotel udariti. Udarce je prestregla Petričeva žena, ki je skočila med nasprotnika. Dobil je udarec v prsi in ki je ležala že na tleh, jo je razdijavil Maksim še enkrat udaril po glavi. Med prevozom v bolnico je nesrečna žena umrla. Stevič pa so zaprli.

* **Samomor zadoženega kmeta.** V vasi Kukavici blizu Dervente je kmet Marko Vodanovič zaradi raznih nesreč zapadel v dolgove in ko mu je tni zapadla neka menica, je hotel prodati par volov in je bil, ker ni našel kupca, ves obupan. Ponoči je vstal ter šel k velikemu vaškemu vodnjaku. Na robu vodnjaka si je zvezal roke in noge in se potem vrzel v vodnjak. Zaprtil je ženo in deset otrok.

* **Volčovi v okolici Sarajeva.** V zadnjih dneh so se blizu vasi Šaletičev pojavili volčovi, ki so ponoči vdirali v ovčje staje. Kmetje so prosili oblastvo za pomoč, ker se sami ne morejo ubraniti zveri brez orožja. Tudi na pašnikih okrog vasi Gornja Koševa, Vučja Luka in Dovolja so volčovi v jutranjih in večernih urah trgali ovce. Sarajevski lovci so organizirali velik lov.

* **Obleke in klobuke kemlično čisti.** barva, pliša in lika tovarna Jos Reich.

* **Ali že nosite impregniran PAN ovratnik?**

Iz Ljubljane

* **Diplomirala sta na juridični fakulteti** gg. Otrin Rado iz Ljubljane in Trampuž F. Milan iz Pazina. Čestitamo!

* **Kongres ameriških izseljencev v Ljubljani.** Konec junija se bo vršil v treh prestolih Jugoslavije in sicer v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani kongres ameriških izseljencev, na katerem se bodo razpravljala izseljeniška vprašanja. Izseljenci-kongresisti prispijo v soboto 27. t. m. zjutraj na Jesenice in jim bo prirejen na obmejni postaji prirčen sprejem. Potem se odpeljejo z brzovlakom v Ljubljano, kjer jim bo tudi prirejen na kolodvoru slavnostni sprejem. Po prihodu se bo vršila otvoritev kongresa v dvorani Delavske zbornice. Popoldne bo prirejen skupen obed. Zvečer organizacija izseljencev v Zagrebu, ki je prirediteljica tega kongresa, je poverila Narodni izseljeniški odbor v Ljubljani, da v sporazumu z vsemi društvami pripravi vse potrebno za dostojen sprejem ameriških rojakov. Narodni izseljeniški odbor bo pozval vsa nacionalna društva na skupen sestanek v četrtek 18. t. m. in prosimo vsa društva, da se vabilu odzovejo. — Dva dni pozneje pridejo v Ljubljano izletniki Katoliške jednote, katerim priredi Rafaelova družba slovesen sprejem. Prepričani smo, da bo bela Ljubljana enako pristrčno pozdravila vse drage goste iz daljne Amerike.

* **Sokol Ljubljana-Siška** vabi članstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo na sokolsko slavnost v nedeljo 14. t. m. Ker bo to za Šiško velik praznik, zato Šiškarji ne bodo pomišljali, kam naj gredo. Dolžnost članstva je, da se slavnosti udeležijo v kroju, oziroma v civilu z znakom. Za članstvo je udeležba obvezna. Članstvo bratskih društev, narodne noše in drugi se zbiraajo ulici. Ob 10. na telovadišču v Drmotovi ulici. Ob 10. sprevod po Šiški, ob 11. pa slovesno polaganje temeljnega kamna za Sokolski dom. Popoldne ob 17. bo velika javna telovadba in nato ljudska veselica. Sokolsko telovadišče se nahaja takoj za mitnico v Šiški, kjer je postajališče električne cestne železnice. Prireditev bo le ob lepem vremenu, v primeru dežja pa se preloži na poznejši čas.

* **Narodna čitalnica v Spodnji Šiški** vabi vse člane in članice, da je jutri zanesljivo udeležbe povorke ob polaganju temeljnega kamna za Sokolski dom v Sp. Šiški. Zbirališče ob pol 10. pred Čitalnico.

* **Ljubljanski Sokol** ponovno pozivlje svoje članstvo, katero se ne udeležijo v nedeljo 14. t. m. društvenega izleta v Žire, da prisostvuje deloma svečanosti polaganja temeljnega kamna sokolskega doma v Šiški, deloma javni telovadbi Sokolskega društva Ljubljana M. na Prulah.

* **Javna telovadba Sokola II. v Ljubljani** se bo vršila neprekinjeno 14. t. m. ob 17. uri na sokolskem letnem telovadišču na Prulah ob sviranju godbe na pihala 40. pp.

pod vodstvom višjega kapelnika g. dr. Čerina. Nastopijo vsi oddelki. Po telovadbi bo prosta ljudska zabava združena s srečlovom in plesom. Vabimo k tej naši slavnosti vse sokolstvu naklonjeno občinstvo. Ob slabem vremenu se telovadba preloži, o čemer bomo pravočasno obvestili.

* **Ob izletu Sočanov** v našo gostilno pomo priredili vrtno plesno zabavo ter bomo dobro postregli vesno gostom. Gostinja Kovač, Tomačevo.

* **Prosvetni odsek stavbinih delavcev NSZ** bo imel jutri ob 9. občni zbor. Pozivajo se vsi člani tega odseka, da se zbora gotovo udeležijo. Občni zbor se bo vršil v prostorih tajništva Narodno strokovne zveze, palača Delavske zbornice (vognali vhod II. nad.). V primeru nezadostnega števila članstva bo občni zbor pol ure kasneje, ne glede na število udeležencev.

* **Zveza delovodij in industrijskih uradnikov v Ljubljani** priredi o priliki prslave 10 letnice jutrišnji nedeljo ob 15. v vseh prostorih hotela Tivoli veliko vrtno veselico z godbo, petjem, srečlovom in plesom. Veselica bo ob vsakem vremenu in je za udobnost gostov vsestransko poskrbljena. Zveza vlijudno prosi za čimvečjo udeležbo, ker je čisti dobiček namenjen podpori nemotni članom — njih vdov in sirot. Na veselici nastopi poleg pevskega društva Krakovo-Trnovo tudi priznani pevski oktet Društva rudniških nametencev iz Trbovelj. Svira priznana godba »Sloga«.

* **Iz gledališča.** Zadnji repriji Frankove drame »Vzrok« bosta drevi za red A in v ponedeljek za red C. Drama je izvrstno nastudirana, kar je priznala vsa gledališka publika, ki je do sedaj to delo videla, kakor tudi kritika. — V operi bo drevi premijera Kalmanove operete »Vijolica iz Montmartra« z go. Ribičev v naslovni vlogi. Opozorjamo vse ljubitelje lažje glasbe ter vse, zabavne igre, da se uprizori »Vijolica« drevi in jutri zvečer obakrat po znižanih cenah.

* **II. javna produkcija gojencev šole Glasbene Matice** bo danes ob 16. v Filharmonični dvorani. Na sporedu je 13 točk, odnosno 21 skladb. Nastopijo gojenci oddelka za klavir, violino in čelo. V 8. točki nastopi tudi mladinski zbor, ki ga poučujejo učitelji gđ. Verbičeva ter gg. Šonc in Miglič. V ostalem so gojenci iz šole g. Jerata, g. Staniča, g. Šmalc-Svalgarjeve, g. Berana in gđ. Verbičeve. Vstop je prost, vabimo starše gojencev in prijatelje, da v obilnem številu opesijo produkcijo. Podrobni spored se dobi od pol 16. dalje pred dvorano.

* **Operna šola drž. konservatorija** ima prihodnji teden dve javni produkciji. Prva bo v ponedeljek ob 17. nastopila gojenci prof. Šestovega oddelka za deklamacijo in izro. Na sporedu je cela vrsta deklamacij in dramskih prizorov. II. produkcija bo v sredo. Tokrat nastopijo gojenci operne šole, ki so jih poučevali ga. Cirila Medvedova ter kapelnika Neffat in dr. Svara. Izvajajo se scene raznih oper in II. dejanje Mozartove »Figarove svatbe« v celoti. Podrobni spored javimo. Vstopnice so od danes dalje v predprodaji pri dnevi blagajni v operi. Sedeži od 10 Din navzdol. Obe produkciji bosta v dramskem gledališču.

* **Električna cestna železnica** sporoča, da bo od sobote 13. t. m. dalje prodajala vozne listke v blokih v prostorih električne podstacije na Bleiweisovi cesti (nasproti bivšega kina Tivoli) in to ob delavnikih od 11. do 13. in od 17. do 19. ob nedeljah in praznikih od 10. do 12.

* **Oblastna streljaška družina Ljubljana** priredi v nedeljo 14. t. m. ostro streljanje na vojaškem strelišču. Dolenjska cesta. Začetek ob 8. zjutraj. Dežurna Grbec in Valentič.

* **Udruženje volnih invalidov.** krajevni odbor v Ljubljani. poziva svoje članstvo, ki reflektira na zdraviljenje v Dolenjskih Toplicah, naj se javi takoj v društveni pisarni, Šentpeterska vojašnica, soba 3.

* **Zelo vroč dan** smo imeli včeraj v Ljubljani. Popoldne ni bilo vedrine, popoldne je bilo prigrevalo sonce, da je živo srebro v senci zlezlo nekoliko nad 30 stopinj C. Sopotnica je bila omočena in se je ozračje šele proti mraku začelo polagoma ohlajati.

* **Pohorski splavarji na Dravi.** Davi se je po dolgem odmoru pojavila na našem Pristanu eskadrila 10 splavov zelo velikega obsega, ki bodo pluli vse do Osjeka in Beograda.

* **Prve domače črešnje na trgu.** Včeraj sta prinesli dve kmetici na trg prve domače črešnje iz Sostrega in Sv. Lenarta. Ponujali sta jih po 5 do 6 Din/kg, a pozneje ceneje, kajti sadež se ni bil prvovrsten in je bila konkurenca bosanskih črešenj iz Brčke prehuda. Bosanci prodajajo namreč lepe črešnje po isti ceni.

* **Izpopolnitev plinskega omrežja.** Na četrtkovi seji je upravni odbor mestne pilarne v podrobnosti obravnaval program za izpopolnitev plinskega omrežja, zlasti na mestni periferiji. Za razširjenje omrežja, ki je v zvezi z nabavo cevi in njih polaganjem, je določen kredit 1.200.000 Din. Manesmannove cevi, ki jih je mestna občina

V gostini Sedei
Kolodvorska ulica 28, se točijo pristna dolenska, štajerska in dalmatinska vina.
Dobra domača kuhinja, kosilo Din 8.—
Kraven senčnat vrt!
Vabim na obilen poset! 8333

Elitni avtomatični buffet RIO
družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ul. SLADOLED najzvrnejši arom. Sveža sladica smetana. Ledeno hladna Ananas-bolva. 8351

TENIS-RAKET popravila in izmenjavo strun vrši s spec. aparati po konkur. cenah
Sportna delavnica B. KOLB, Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano 8304

KAJ OSVEŽUJE?
JOGURA
KIDOR JO PIJE VARUJE SVOJE ZDRAVJE

kupila po srečnem naključju v Strnišču za nizko ceno, se bodo polagale v severnem delu mesta, na Prulah in pri tobačni tovarni proti Rožni dolini. V središču mesta se bodo položile nove cevi, kolikor zahteva potreba. Dalje je določen kredit 710.000 Din za izmenjavo nad 30 do 40 let starih cevi po mestu, to pa le, v kolikor bo to združeno s tlakovalnimi deli, ki se vrše iz kaldrminskega fonda.

* **Idilični kopališče na Sori v Retačah.** ki ga je uredil gostilničar g. Gosar, ima že precej časa dosti obiskovalcev, prava otvoritev pa bo jutri v nedeljo z godbo in plesom. Pekli bodo tudi jarca in ker so obiskovalci tega prijetnega kraja vedno zelo dobro razpoloženi, tudi drugih zabav ne bo manjkalo. Kdor si želi prijetno in zdravo razvedrilo, naj ne zamudi te prilike.

* **Godba Vič-Glince priredi** v nedeljo 14. t. m. veliko vrtno veselico na vrtno gostilno Marinko (Oblak) na Glincah. Bogat srečlov, ples, petje, dve godbi in dobra postrežba bo zadovoljila vsakega obiskovalca. Ker si je godba nabavila to leto nove instrumente, je v kmotnih težkočah, zato so prijatelji glasbe vlijudno vabljani.

POZOR!

Tivolski Dancing

se poslavlja z izbranim sporedom. Zato-rej vsi danes v soboto v PARK HOTEL »TIVOLI«. — Jazz-kapela. — PLES do 2 polnoči. — Cene izredno nizke. — Se priporoča

SLAVKO DOLNIČAR

8348

* **Javno vprašanje.** Pišejo nam: Ali imajo Ljubljancani sploh pravico do močnega miru ali ne? Ali veljajo od policije same izdani predpisi in cestno-policijske red ali ne? Ali je res dovoljeno, da pijani ponočnjaki nemotno lahko razgrajajo, kakor se jim ljubi; da priklenjeni, ali po vrto-vih in dvoriščih spuščeni psi prebevskaio in pretulijo celo noč; da se gramofoni dero v pozne ure in radiji hrešče vsak »svojo vižo«, kolikor se raznim od dnevnega počitka še vedno neutrulnim obzirnim ljudem ljubi? In končno: ali bi ne bilo dobro napraviti nekoliko temeljitega reda in pomagati občinskim revežem s prav izdatnimi neprostovoljnimi denarnimi prispevki ljudi, ki ne poznajo najprimitivnejših obzirov, in ki sploh mislijo, da jim je dovoljeno vse!

* **Huda nesreča delavca.** V splošno bolnico so snoči pripeljali iz Trbovelj 30 letnega delavca Josipa Hribovška. Bil je zaposlen v kamolomnu in je razstreljeval popoldne kamenje. Mina pa je predčasno eksplodirala in so drobci kamenja ranili Hribovška na obeh rokah in na glavi. Njegove poškodbe so sicer precej hude, vendar ne smrtno nevarne.

* **Obrtno gibanje v Ljubljani.** Mestnemu načelstvu je bilo v mesecu maju prijavljenih 27 novih trgovinskih in obrtnih obratov, a odjavljenih, odnosno izbrisanih je bilo iz obrtniškega registra 20 obratov. Meseca aprila je bilo prijavljenih 37, a odjavljenih, odnosno izbrisanih 22. Celotno število trgovcev in obrtnikov je zadnji čas nekoliko napredovalo.

* **Gospodje! Valet Express.** Stari trg 19. Vam zlika obleko, kravato, klobuk za 25 Din. Na likanje lahko počakate.

Iz Maribora

* **Prihod gostov.** Danes v soboto, do-spejo v Maribor z vlakom ob 18. uri delegati Zveze organizacij občinskih uslužben-cev in unokioencev dravske banovine, ki se udeležijo naslednjega dne slavnostne otvoritve Pohorskega doma na Pohorju in redne letne skupščine Zveze istotam. Naj-več udeležencev je prijavljenih iz Ljublja-ne pod vodstvom predsednika Zveze g. dr. Moleta in Saveznega predsednika Fr. Go-vekarja. Iz kolodvora se gostje po slavnostnem sprejemu, ki jim ga priredijo tukašnji mestni uslužbenci, odpeljejo takoj z mestnimi avtobusi do Reke in od tam peš na Pohorje.

* **Avtobusni promet v nedeljo do Reke.** V nedeljo 14. t. m. povodom otvoritve Po-horskega doma vozijo mestni avtobusi ob 4, 5, 5.30, 6, in 6.30 z Glavnega trga preko Hoč na Reko. Voznja z avtobusi iz Reke v Maribor se bo vršila po potrebi ob 20. uri naprej.

* **Poskus samomora.** Večjo količino ki-sove kisline je popil včeraj okoli 22. ure 45 letni zidar Alojzij D. ker ga je zapustilo dekle. Ko je jedko piljačo izpil, se je pre-mislil in prosil, naj pokličejo na pomoč re-ševalno postajo, ki ga je odpemila v bol-nico.

* **Huda nezgoda.** Precej težka nezgoda se je danes popoldne pripetila v Gorici pri Framu. Zrtev je postala 45 letna posestni-ca Roza Pivec. Ko je opazila, da se dva konja grizeta, ju je šla miriti, pri tem pa je dobila na desni nogi pod kolonom tako hu-do poškodbo, da so jo morali prepeljati v bolnico. Stanje ponesrečenke ki je mati de-vetih otrok je zelo resno.

* **Huda nesreča pri sekanju dreves.** Včeraj popoldne se je v Gradiški pri sv. Kungoti zvrnilo na 50 letnega viničarja Jo-sipa Pukla posekano drevo in mu levo no-go strašno zdrobilo. Prepeljal je bil z avtomobi-lom v bolnico.

* **Zopet nesreča v Kovini na Teznu.** Danes popoldne se je tik pred zaključkom dela v tovarni Kovina na Teznu ponesrečil 22 letni France Urbas, katerega je stroj zagrabil za desno roko in mu odrezal več prstov. Prepeljal so ga v bolnico.

* **Opasen karambol.** V splošno bolnico je prišel danes zasebni uradnik železni-čarske nabavljalne zadruge France Kova-čič, katerega je na Pobreški cesti podri tovarni avtomobil trdkice Erlich iz Kaniže in mu zlomil desno ključnico.

* **Nevaren vionilec** je 29 letni brezposelni brusar Alojzij Čep, rodom iz Osjeka. Mariborska policija ga je aretirala 29. pre-teklega meseca, ker je vionil in okradel stanovanje posestnika Tretljaka v Slovenj-gradu. Pri njem so našli poleg drugih predmetov tudi kakih 1500 Din vredno ko-lo znamke »Waffenrad«, ki ga je nevarni mladenič prodajal za 400 Din. Sedaj je po-slalo avstrijsko orožništvo iz Ločana dalješ noročilo o neštetihi vionilci, ki so bili izvr-šeni v njegovem okrožju in po Labudski dolini tekom letošnjega in lanskega leta.

* **Definirni popis vionilca** se strinja povsem z opisom aretiranege Čepa. Poleg tega je do-kazano, da je ukradel Čep sedaj pri njem zaplenjeno kolo iz večje župnika Lovrenca Obergungelberga v noč od 26. na 27. maja.

30. aprila je splezal pri belem dnevu skozi okno hiše posestnika Leopolda Menhardta iz Velikega Boča pri Ločanah, v stanovanju ter vlomil v vse omare, iz katerih je pobral za kakih 1500 Din obleke.

* **Gadja zalega v mariborski okolici.** Naš znanec g. Valentin Božič je tekem enega samega popoldne med Kamnico in Selnico ujel 12 gadov.

Iz Celja

* **Učitelji-pevci in učiteljice-pevke iz Celja** in okolice naj se udeležijo to nedeljo ob 16. v Celjskem domu sestanka z dele-gatoma Učiteljskega pevskega zbora pred-sednikom Supančičem in dirigentom prof. Kumariem zaradi razgovora o sodelovanju v Učiteljskem pevskem zboru.

* **Podrobnosti o izletniškem vlakcu Ce-lje-Bled.** Vsi pripravljeni za današnji izlet na Brezje in Bled naj bodo že ob 13. na celjskem kolodvoru, ker se bodo vsi izlet-niki vozili po odredbi ljubljanskega železni-škega ravnateljstva na eno skupno vozov-nico. Vse današnje popoldne bosta dva di-jaka-skavta pobirala denar za vožnjo in sicer za odrasle po 60 Din, za otroke pa po 30 Din. Kdor bo prišel na kolodvor po 14. uri se ne bo mogel peljati. Na postajah Laško, Rimske toplice, Zidani most in Hraštnik naj eden od udeležencev pobere ves denar in kupi skupno vozovnico do postaje Bled-jezero.

* **Celjska podružnica Kola jugoslov.** sester je prejela od kr. banske uprave v Ljubljani podporo 3000 Din.

* **Propagandni sprevod kolesarjev** iz vse dravske banovine bo to nedeljo popold-ne po glavnih ulicah o priliki zvezne ko-lesarske dirke. Za celjsko železničarsko godbo se bodo razvrstili motociklisti in ko-lesarji z odhodom ob 10. izpred hotela »Hu-bertusa« v Gosposki ulici in bodo vozili po Gosposki ulici, Dečkovem trgu, Prešernovi in Aleksandrovi ulici, Krekovem trgu, Cankarjevi in Kralja Petra cesti čez Glavni trg zopet nazaj pred izhodiščem, kjer bo razhod

SVEŽE SRNE

se dobe dnevno v Celju. Naslov v podruž-nici »Jutrac« v Celju. 8352

* **Nesreča otroka.** V Kalobija je padel med igro 6 letni sin tovarniškega delav-ca v Storah Anton Vrečko tako nesrečno, da si je zlomil desno nogo pod kolonom. Zdravi se v celjski bolnici.

* **Nezgoda pri kopanju.** Gradbeni tehnik Ortomir Vrščaj, zaposlen pri gra-dnji porodnišnice v Celju, si je v sredo pri kopanju v Savinji na nekih črepinjah moč-no obrzel po nogah. Zdravi se v celjski bolnici.

* **Prepoved vožnje z vozili po Masary-kovem nabrežju.** V zadnjem času se je razpasla med gotovimi interesi razvaja, da vozijo perilo na Masarykovo nabrežje med kapucinskim mostom in brvjo, vodečo v mestni park, na vozovih s konjsko vpre-go ali pa na velikih ročnih vozličkih. Mest-no načelstvo opozarja vse, da je vožnja po omenjenem delu Masarykovega nabrežja z navedenimi vozili, kakor tudi z dvokolesi, strogo prepovedana.

* **Pohište z nakupom srečk I. razreda** 22. kola drž. razredne loterie, ker imate le še nekaj dni do zbiranja, ki bo v soboto 20. junija. Srečke dobite v veliki izbiri v naši podružnici.

* **Mestni kino** bo predvajal drevi ob pol 21. krasno zvočno opereto »Ljubavna parada«. Predigra Foxov zvočni žurnal.

Iz Škofje Loke

* **Nogomet v nedeljo** bo igralo ob 16. na igrišču Sokola prvorazredno ljubljansko moštvo SK Grafike. Tekma obeta biti jako zanimiva. Domače moštvo mora napeti vse sile, da odnese proti rutiniranemu nasprot-niku zadovoljiv rezultat. Vabimo cenjeno občinstvo, da podpre s svojo prisotnostjo agilno nogometno sekcijo Sokola, da bo uspeh v moralnem in materialnem oziru za-siguran.

* **Silovito neurje** smo imeli v tork po 22. uri tudi v Škofji Loki. Med nepre

GOSPODARSTVO

Državne nabave

Trgovinska lista od 6. t. m. objavlja članek gosp. M. Savića, načelnika ministarstva za trgovinu in industriju v pok., o potrebi večje zaštite domačih proizvođača pri državnih nabavah. Izjavljajući gosp. Savića mora z navdušenjem pozdraviti vsak objektivni gospodar, nasprotovati pa bi mu mogel kvečjemu oni, ki visi na državnih dobavah tujih fabrikatov ali pa da ima še tradicijske zveze z inozemstvom. Ko bi se zakon o državnem računovodstvu po zamisli gosp. Savića usakoni, bi pri nas sploh ne bilo industrijske brezposelnosti in tudi gospodarska kriza bi bila za polovico zmanjšana. Osebito važna bi bila določba o načinu plačila za dobave domačih proizvođača (tretjino kupnine pri naročilu, tretjino pri dobavi in tretjino pozneje), kakor ga piše predloga. S tem bi za dobavitelja odpadla draga menična posojila, za katera se mora še danes plačati 12 do celo 15 % na obrestih. Na ta način bi bilo omogočeno vzdržati konkurenco napram inozemstvu, kar danes ni mogoče, ker morajo v mnogih primerih naš domači podjetja čakati po več mesecev na izplačilo že davno dobavljenega blaga in se zato pogosto niti ne udeležijo državnih dobav. Vsekakor bi morali na merodajnih mestih pravilno računati tudi s kapaciteto domačih podjetij in upoštevati, v kolikem času more domače podjetje eno ali drugo dobavo izvršiti. Vsakdo ve, da imamo v naši državi po večini nova, šele ustanovljena podjetja, ki se z neizmerno poštovanostjo trudijo do skrajne možnosti zadostiti vsem zahtevam, seveda pa niso še z vso opremo tako oskrbljena kakor inozemska podjetja, ki lahko hitreje dobavljajo, kar ne bi smelo igrati vloge, ker se s tem ubijajo domača podjetja. Na škodo države se tudi mnogokrat tuja industrija poslužuje naših domačih slavnatih mož, ki dajejo za malo odškodnine svoje ime in tako škodujejo obtemu razvoju domačih podjetnosti. Eminentne važnosti bi bil končno tudi način sestave dobavnih komisij, kakor ga predlaga gosp. Savić, kjer bi sodelovali razen funkcionarjev raznih ministrstev in državnih ustanov tudi predstavniki gospodarskih in delavskih zbornic, ki imajo boljši vpogled v potrebe in zmoglosti domače produkcije. Delavski zastopnik bi gotovo z verno zastopal domača podjetja, ker bi tako delavstvo več koristilo, kakor pa koristijo podporne brezposelnim. Kakor omenjeno, je gosp. Savić s tem člankom načel izredno važno vprašanje, namreč vprašanje revizije zakona o državnem računovodstvu, za kar mu moramo biti hvaležni osebito obrtniki. Potrebno bi bilo, da tudi naša največja gospodarska korporacija, Zbornica za TOI zavzame isto stališče in da na skupnih gospodarskih konferencah zbornice pokrene to vprašanje in stavi primerne predloge pristojnim ministrstvom. Čas bi že bil, da se ta zastareli in za naše razmere škodljivi zakon spremeni v korist domačim proizvođačem, da bomo za primer potrebe tudi popolnoma pripravljeni v pogledu narodne obrambe, kjer igra sposobnost domače industrije tako važno vlogo.

Ivan Rebek, Celje.

Iz Hrastnika

h— Poročil se je rudniški namestnik g. Ivan Podmenik z gđ. Miro Babičev. Na rodno mesto par obilo srečel.

h— Sokolsko društvo v Hrastniku se pridno pripravlja za letošnji domači praznik, ki bo trajal poldrugi dan. Sokolska slavnost se prične danes popoldne, ko se bo predvajal v kinu Narodni dom film »Vse sokolski zlet v Beogradu« in sicer ob 13. za dolsko mladino, ob 15. za hrastniško mladino in ob 20. za odrasle. Vstopnina je polovična. Jutri popoldne pa bo ob 16. telovadnica nastop domačega društva na šolskem telovadišču. Spored bo zelo pester. V primeru slabega vremena bo prireditev v dvorani Narodnega doma. Hrastničani, vse na prireditel!

h— Kino Narodni dom bo same danes predvajal veleznimiv film o vesokoljskem zletu. Jutri odpadejo predstave za radi sokolskega nastopa.

Iz Novega mesta

n— Glasbeno produkcijo priredil Glasbeni Matiča drevi ob pol 20. v Sokolskem domu. Vstopnine ni.

n— CM podružnica priredi v nedeljo, dne 21. t. m. »dan bonbončkov« v korist družbe.

n— Uprava banovinske ženske bolnice je razpisala natečaj za dobavo raznih živilskih potrebščin, na kar opozarjamo zlasti naše trgovce. Več je razvidno iz zadnjega uradnega lista.

n— Seznam davčnih zavezancev, ki morajo plačati pridobinski davek za 1931, je strankam na ogled do 21. t. m. na mestnem zupanstvu.

n— Nesrečen udarec. Pri Košakovih stajah, kjer imajo naši častniki spravljene svoje konje, je imel vojak Kravčič Nikola iz Gospiča opravo pri senu v bližini muha-stega konja, ki ga je z zadnjimi kopiti udaril po glavi, da se je nesrečno takoj zgrudil ves okrvavljen na tla. Udarec je bil tako močan, da je vojaku zdrobil nos, dobil pa je še druge poškodbe na čelu. Prvo pomoč mu je nudil vojaški zdravnik dr. Milan Ropas, nakar je bil vojak pripeljan v kandijsko bolnico.

Iz Konjic

n— Najboljše Sokolsko društvo drvinjskega okrožja v mariborski župi je brez dvoma Sokol v Oplotnici. V 11 letih si je društvo postavilo svoj dom, napolnilo te lovadnico z orodjem ter postavilo lep oder. V nedeljo pa je razvilo svoj prapor, prvega v okrožju. Navzlic slabemu vremenu se je zbrala na telovadišču ogromna množica ljudstva iz vsega srezja, pretežno kmetskega ljudstva. Zupajo je zastopal pr. dr. Mejak, ki je v zbranih besedah razložil pomen sokolske ideje in ovrgel govoričnice o protisrski tendenci Sokolstva. Ku-mica praporu je s. Jerinova, ki je na prapor pripela trak v narodnih barvah. Po razvrtju je krenila povorka po vasi na telovadišče, kjer se je vršil nastop. Videli smo, kako naše vrste rastejo od dne do dne, tako da je bil celo prostor za proste vaje premajhen. Poštovanli člani društva imajo pač v napredovanju sokolske ideje najlepše priznanje za svoje nesebično delo.

Iz Dolnje Lendave

d— Dolinlendavski Sokol je bil ustanovljen 1. 1921. v hudih okoliščinah. Premurje je živelo tisoč let v najhujšem suženstvu, ki je zapustilo slabe posledice. Ob času osvoboditve nismo našli v Premurju niti ene slovenske šole. V vsakem selu se je nahajalo večje število tujih plačancev, ki so na tihem begali ljudstvo in mu vsiljevali misel na zopetni povratek tujca. Dolnja Lendava, sedež različnih uradov, je bila center madžarske raznarodovalne politike. Vendar pa naših pijomirjev, ki so prišli prvi v osvobodeno Premurje, vse to ni motilo. Med njimi je bilo več mož, ki so jeklenili svoje živce v avstro-ogrskih jeklah in konfincijah. Ustanovili so Sokola kot najvišjega poroka, da prekrvavi vsakogar v nacionalnega Jugoslovana. Z največjo poštovanostjo in samozatajevanjem se je delalo. Prijajala so se predavanja in gledališke predstave, tudi brezplačne. In kako zadoščenje so imeli, ko niso pri predstavah našli v dvorani niti tisoč gledalcev, kolikor je bilo igralcev! Ko se je pripravljalo leta 1921. prvi sokolski nastop, je zbolela za pljučnico načelnica, če pokojna sestra Pavla Hribarjeva. Kljub prepovedi zdravnikov se je dala z mrzlico 39 stopinj odpeljati na zletišče, da izvrši, česar ni zahtevala od nje sokolska disciplina. Če ni bilo odziva s strani, kjer ga je bilo na vsak način pričakovati, in če se je tudi izražal prezir, ni to preveč motilo. Odbor se je vedno zavedal, da zasije zlato sonce, ko bo Sokol s svobodnimi krili zakrllil nad našim cvetočim Premurjem. Lahko rečemo, da se je to že zgodilo. Naše društvo bo v najkrajšem času štel nad 200 članov, ima močan naraščaj in deco. Vezba vztrajno in marljivo na vseh poljih. Društvo priredi 21. t. m. redni javni nastop, na katerem bo pokazal uspeh svojega dela. Pozivamo sosedna bratska društva in našo nacionalno javnost, da se udeležijo naše prireditve in nas moralno podpre. Pridite in dajte nam živega bo-drija!

Naš indeks cen se je ustalil

Oddelek za gospodarske študije pri Narodni banki je pravkar objavil indeks cen v trgovini na debelo za maj t. l. Totalni indeks, ki se je po skoraj enoletnem nazadovanju v aprilu prvič zopet dvignil za 9,9 točke na 75,5, je v maju ostal skoro na tej višini in je le za malenkost popustil na 75,4. Zato pa opazoma večje spremembe v posameznih indeksih. Tako se je indeks cen rastlinskih proizvodov ponovno dvignil od 77,6 na 80,5, dočim je indeks cen živilskih proizvodov nadalje padel od 75,4 na 73,2. Cene rastlinskih proizvodov so zaradi okrepitve žitnih cen (neodvisno od inozemstva) dosegle višino, kakršna je bila v oktobru preteklega leta, preden je nastopila zadnja faza v polomu žitnih cen. Nasprotno gibanje pa opazoma pri indeksu cen živilskih proizvodov, ki je še lani v novembru znašal 85,1 in je od tedaj v neprekinjenem nazadovanju, tako da je v šestih mesecih padel za okrog 22 točk.

Ako primerjamo indekse cen za april zadnjih let, tedaj dobimo naslednjo sliko:

	Proizvodi	Totalni
maj 1928.	136,9	108,0
" 1929.	127,6	110,0
" 1930.	94,0	99,9
" 1931.	80,5	73,2

Indeks cen izvoznih proizvodov (dvajset predmetov) je v maju nazadovol od 75,7 na 74,5, indeks cen uvoznih predmetov (dvajset predmetov) pa je prav tako padel od 71,6 na 70,4. Indeks cen izvoznih in uvoznih proizvodov sta torej precej izenačena; razlika znaša le nekaj točk. To izenačenje pa ne pomeni, da je razmerje med nivojem cen naših izvoznih in uvoznih proizvodov približno isto kakor leta 1926, na katero leto se nanaša naš indeks. Zadnja leta je bila ta razlika za nas ugodnejša. Lani v maju je bil n. pr. naš indeks izvoznih proizvodov za preko 17 točk višji od indeksa cen uvoznih proizvodov, predlanskim v maju pa celo za preko 24 točk.

Naše paroplovne družbe

»Saobračajni promet«, glasilo prometnega ministristva objavlja članek o našem pomorstvu, ki vsebuje zanimive podatke o naših paroplovnih družbah, glede tonaže ladij skupnih indoniranih konjskih sil in družbene glavnice. Ta statistika navaja 15 paroplovnih družb, ki imajo skupaj 117,7 milijona Din glavnice in 174 ladij z 283.000 brutto register tonami. Ker je ob koncu 1. 1929. znašala skupna tonaža naših parnikov in jadrnic 300.000 ton, pride torej na teh 15 družb skoro 90 odst. vse trgovske tonaže. Na posamezne družbe odpade naslednje število ladij in naslednja tonaža:

	ladij	bruto ton
Jugoslovanski Lloyd, Split	25	126.040
Dubrovačka par. plov. Dubr.	23	46.310
Jadranska plovidba, Sušak	58	23.440
Prekomorska plovidba, Sušak	5	22.500
»Oceania«, Beograd	8	22.370
»Progres«, Sušak	4	13.860
Plovidba Topić, Sušak	3	9.150
»Levant«, Šibenik	2	6.410
Ostalih 7 družb	19	15.880

Kakor je iz gornjega pregleda razvidno, stoji po tonaži ladij Jugoslovanski Lloyd daleč na prvem mestu, saj odpade od vse paroplovne tonaže skoro polovica na to družbo.

Trgovinska pogajanja z Avstrijo. To dni so se na Dunaju znova pričela trgovinska pogajanja med našo in avstrijsko delegacijo. Ker se je bližal rok 1. julija, ko bo dotedanja pogodba zaradi odpovedi od strani Avstrije prenehala veljati in v tem času ne bo mogoče končati pogajanj za novo pogodbo, bo zaenkrat sklenjen samo provizorijski za ureditev trgovinskega režima med Jugoslavijo in Avstrijo, ki bo veljal po 1. juliju in bo nadomestil brez-pogodbene stanje, ki bi sicer nastopilo. Oblika provizorija še ni določena in tudi glede pogojev zaenkrat še ni prišlo do sporazuma. Vsekakor pa je v interesu obeh držav, da ne pride do carinske vojne. Provizorij bo seveda sklenjen le za nekaj mesecev, da se ustvari možnost za sklenitev nove trgovinske in carinske tarifne pogodbe, ki bi potem v jeseni stopila v veljavo.

Eksekutivni odbor jugoslovansko-rumunskega sindikata za izvoz mehkega lesa. Skupno vodstvo pravkar ustanovljenega jugoslovansko - rumunskega sindikata za izvoz mehkega lesa (s sedežem v Bazlu pod firmo »Union Bois«) je, kakor znano, poverjeno posebnemu eksekutivnemu odboru, ki sestoji iz 5 jugoslovanskih in 5 rumunskih članov. Jugoslovansko skupino reprezentirajo v eksekutivnem odboru naslednji gg.: dr. Milan Urmanski (»Šipad«, Sarajevo), gener. ravatelj Premrou (Eksploatacija drva d. d., Zagreb), gener. ravatelj Aleks. Sohr (Nasička Unija, Zagreb, Zeneva), dr. Mil. Vašić (»Vardac«, Sarajevo), gener. ravatelj Regenstreif (Eisler & Ortlieb, Zavidoviči).

Polom velike francoske paroplovne družbe. V francoski javnosti je vzbudil ogromno pozornost polom največje francoske paroplovne družbe Compagnie Generale Transatlantique, ki izkazuje v bilanci za prelet leto izgubo od več sto milijonov frankov. Država je morala v javnem interesu poseči vmes; ministriški predsednik Laval je v sredo predložil finančnemu odboru načrt za sanacijo tega podjetja, ki je bil v odboru že drugi dan sprejet. Sanacija se bo izvedla tako, da dobi družba desetletni moratorij za svoj dolg državi v višini 400 milijonov frankov, da se povišajo prispevki države za prevoz pošte in dobi družba z državo garancijo posojilo od 250 milijonov frankov.

Stanje Narodne banke. Iz izkaza Narodne banke od 8. t. m. je razvidno, da so se devizne rezerve v prvi četrtini junija dvignile za 14 milijonov Din. Ostale postavke so ostale v glavnem nespremenjene. Znatno so v zadnjih tednih narasle obveznosti po raznih računih, ki so v najnovjšem izkazu vnesene z vsoto 521,8 milijona Din (še v prvem četrtletju t. l. se je ta postavka, ki deloma vsebuje žirovne vloge državnih podjetij, gibala med 100 - 200 Din). Stanje od 8. t. m. je bilo naslednje (v milijonih Din; v oklepajih razlike nasproti stanju od 31. maja): aktiva: kovinska podlaga 212,9 (+ 0,4), tečajne difference 436,1 (+ 14,0), posojila na menice 123,1 (+ 8,2), lombard 213,4 (-); pasiva: obrok bankove 477,4 (- 16,3), žirovne obveznosti nasproti državi 53,5 (+ 7,5), ostale žirovne obveznosti 512,1 (+ 0,7), razne obveznosti 521,8 (20,7).

Potrjena je prisilna poravnava, ki jo je sklenil poravnalni dolnik g. Jožef Ostrelj, trgovec v Črnomlju, s svojimi upniki za 40 % kvoto v 10 mesečnih obrokih.

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum kr. Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 26. t. m. ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v Zbornici za TOI).

Oddaja gradbe silosa potom ofertne licitacije, ki je bila razpisana za dan 8. t. m. pri inženjerskem oddelku dravske divizijske oblasti v Ljubljani, se bo vršila dne 15. t. m.

Oddaja del pri adaptaciji pekarnice v dravskem intendantskem skladišču v Ljubljani se bo vršila potom ofertne licitacije 24. t. m. pri inženjerskem oddelku komande dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI, pogoji pa pri istem oddelku).

Dobave. Gradbeni oddelke direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 19. t. m. ponudbe glede dobave kabljev in kabelskega materiala. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku.) Direkcija državne rudnika Breza sprejema do 18. t. m. ponudbe glede dobave električnega materiala, 450 kg vijakov, 950 kg žebeljev in 10 ti-soč kg karbida; do 23. t. m. pa glede dobave kablja, železa ter 60 komadov lesenih in 20 komadov pločevinastih sodov. Direkcija državne rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave streljavnih naprav in žice za dinam. Direkcija državnih železnic v Subotici sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 1 parne lokomotive in 1 sesalke. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.) Dne 18. t. m. se bo vršila pri dravski stalni vojni bolnici v Ljubljani licitacija glede dnevne dobave mesa, mleka in kruha za čas od 1. julija do 30. septembra 1931.

Dobave. Direkcija državne železarne Vareš sprejema do 17. t. m. ponudbe glede dobave 15.000 kg katrana. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 23. t. m. ponudbe glede dobave 100 škatel mazila za parkete in 300 kg kamene soli; do 25. t. m. pa glede dobave 2500 kg olja za osovine in 40.000 kg portlandskega cementa. Direkcija državne rudnika Zabukovca pri Celju sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave železa, jekla, jermen, gumije, plošč in drugega materiala. Direkcija državne rudnika Kreka sprejema do 2. julija ponudbe glede dobave 500 kg bombaza za čiščenje, 50 plošč cinkove pločevine, 100 kg bele pločevine, 200 kg kolar-skih žebeljev, kotlovnih cevi, raznega barvarskega materiala in 500 kg suboksa. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI).

Borze

12. junija.

Na ljubljanski borzi je bil danes devizni promet prav velik, čeprav je bila samo večja pokrilita potreba od 6 milijonov Din. Danes je bilo največ prometa v devizah London, Praga in Curih. Tečaj so pri nadalje nespremenjeni čurški devizi precej popustili. Na zagrebškem efektinem tržišču se je Vojna škoda danes trgovala pri nekoliko nižjih tečajih, in sicer za aranžma po 410 do 410,5, za kaso po 410 in za julij po 411; promet je bil še v investicijskem posojilu po 86, v agrarnih obveznicah po 48 - 48,5 in v % Seligmanovem posojilu po 83. Med bančnimi vrednotami je bil zabeležen pro-

ELITNI AVTOMATIČNI BUFFET

RIO
Družba z o. z. LJUBLJANA,
SELENBURGOVA ULICA

si je nabavil najnovejši automat FRIGIDAIRE, ki z njim pripravlja prav posebno okusen

SLADOLED

in se obenem trajno konservira. VSI INTERESENTI si lahko vsak čas ogledajo to nadvse zanimivo napravo v elitnem avtomatičnem buffetu RIO. S tem aparatom prinaša trdka JUGOTEHNA, Gosposvetska 3 in Gledališka 8; Beograd, Zagreb, Split, na trg posebnost, ki nabavno ceno Din 56.000.— DALEKO PREKAŠA.

Dobrna - Novi grad

(Dopis s pota)

Jedva so toplice Dobrna začele svojo letošnjo sezono, že so polne gostov. Z vseh koncev in krajev naše Jugoslavije. In statistika izkazuje letos več gostov nego lani ob tem času, v predsezoni. To je torej sigurna napoved, da bo v glavni sezoni navel letos še večji od lanskega.

Srečna Dobrna! Zanj gospodarska kriza očitno ne obstoja in toplike uprave ne tare skrb, ali bo dovolj gostov, pač pa bo, kakor v vsaki glavni sezoni, letos brez dvomno še bolj v zadregi, kako bo vse goste spravila pod streho.

Od kod taka priljubljenost Dobrne? Tu je pač vse tisto, kar odlikuje te toplice: izbor na zdravilna voda, pa tako krasna lega, pa tako ugodno podnebje, pa dobra restavracija (ljubezen gre vedno skoraj želedec) in pa ker je Dobrna tako poceni. Res poceni. V tem vsa čast kopališču samemu, kakor tudi vsem privatnim hotelom. Celo v tako gosposkem penzionatu »Novi grad« uživa gost vso udobnost za razmeroma majhen denar. Zdrava, trezna solidnost je v Dobrni udomačena, ter je gost siguran, da ga ne bodo nikjer odrli, in to je tisto, kar privlačuje.

Tako si je Dobrna pridobila renome, ki ga potrjuje iz leta v leto naraščajoča frekvenca. Eno je vsekakor že danes gotovo: da se obeta Dobrna velika bodočnost, da utegne postati eno največjih in najimbitnejših naših kopališč. Za to so dani vsi pogoji in vse garancije, terba Dobrni samo odpreti vrata v bodočnost.

Dobrna je za rastoče število svojih gostov že zdavnaj pretesna, treba jo je torej povečati, razširiti. In treba bo kopališče tudi na splošno v marsičem preurediti in izpopolniti, da bo ustrezalo potrebam in zahtevam modernega človeka. Kakor sem izvedel, so naša banska uprava tudi že intenzivno bavi z vprašanjem povečave in modernizacije dobrenskih topli, in se menda že pripravljajo velikopotezni projekti. To je hvalevredno.

Ampak je problem preureditve Dobrne v marsičem trd oreh. Tu je neugodna kotlina, vsi objekti že zdaj tako stisnjeni, prostora za nove večje stavbe je malo oziroma nič; kako tu graditi, da ne pokvari harmoničnega lica kopališča, kakor ga je znal ustvariti prvi graditelj? Tu se kaka velika zgradba sploh nikamor ne da prav namestiti, vsaj ne na širino, kvečjemu v višino. A kako bi to izgledalo v celotni panorami in kakki potrebi naj bi to prav za prav služilo?

Po mojem mnenju bi bilo škoda denarja, ki bi ga vtaknili v kako veliki stavbo na topliškem prostoru samem. Zakaj tu je treba imeti pred očmi vprašanje: Kaj je Dobrna? Ali je samo kopališče, ali je tudi letovišče? Kolikor sem jaz imel prilike se orientirati po Dobrni, sem našel, da je Dobrna od narave same ustvarjena prav srečno kombinacija kopališča in letovišča. In sem tudi dognal, da večina gostov, vsaj v glavni sezoni, ne prihaja v Dobrno toliko na kopanje, kolikor na letovanje.

To je dejstvo in to je treba vpoštevati, ko gre za vprašanje izgraditve kopališča z novimi, večjimi objekti. Po mojih mislih zadostujejo sedanje topliške zgradbe in naprave za tiste goste, ki prihajajo v Dobrno zaradi topli; samo bi bilo treba v zgradbi primerno adaptirati in modernizirati, opremiti tudi boljše s komfortom, pred vsem postaviti v soho peči, da gostje v predsezoni in po sezoni ne bodo prezebovali, in kar je še drugih nedostatkov. Za veliko in vedno večje število tistih gostov, ki zahajajo v prijazno, pogorsko Dobrno na letovanje, in ki se tam notri v kopališki kotlini, kjer je ob deževnih dneh vlažno, ob solnčnih pa tako soparno, nič dobro ne počutijo in ki si želijo le svežega zraka, solnca in prostega razgleda, pa je treba preskrbeti prijetnih in udobnih bivališč na drugem prostoru!

In to je tisti lepi, odprti, tako idealno razpoloženi svet med Dobrno in Novim gradom, desno in levo ceste. Tukaj je dovolj prostora, tukaj bi roka arhitekta-umetnika mogla ustvariti najlepše vile in parke, kopališča, igrišča in še marsikaj, tukaj naj bi nastalo novo moderno letovišče Dobrna.

Pred 60 leti menda so bile toplice Dobrna in dvorec Novi grad last enega gosposdarja. Tako naj bi danes zopet bilo: banska uprava naj bi skušala pridobiti v kopališču tudi ta dvorec. Sicer ne vem, če je Novi grad napravljen. Ako pa je, treba priko zagrabiti. Pridobila bi se s tem velike vrednote: prvič reprezentativni dom, drugič za povečavo kopališča tako potreben in pripraven teren, povrhi pa bi se dala tam urediti tudi lastna velika ekonomija za aprovisioniranje kopališča. Torej podjetje, ki bi se vsekakor dobro rentiralo.

Dobrna ima bodočnost in upajamo, da bo to perspektiva tudi merodajnim faktorjem, kadar se bodo lotili izgraditve Dobrne.

Jos. Fr. Knaflitz

KULTURNI PREGLED

Junjski zvezek

„Ljubljanskega Zvona“

V junjski številki, ki je minule dni izšla, priložuje »Ljublj. Zvon« na uvodnem mestu prav dobro, po vsebini in obliki posrečeno novelo Toneta Seliskarja »Povest treh ljudi«, nato pa ciklus njegovih najnovejših pesmi »Iz dnevnika komisarja za ljudsko štetje«. Josip Vidmar je prispeval globoko zaje »Beležke o Karamazovih«, ki delno na podlagi novih virov, predvsem pa z avtorjevimi lastnimi razmišljanji in analizo osvetljujejo veliki problem karamazovščine. Zaključuje se novela Jožeta Kranjca »Janez s Padeža«, nadaljuje pa roman Franceta Bevka »In solnce je obstalo«. Razprava Marje Borštnikove »Pater Benvenut in Prešern«, ki je zanimiv prispevek k splošni sliki Prešernovega časa, je v tej številki zaključena.

V Obzorniku ocenjuje Anton Ocvirk Križevca »Gospodo Glembojeve«, Fran Albrecht pa 12. zvezek Zbranih spisov Iv. Cankarja. Adolf Gspan piše o Voltairjevem »Candidu« v prevodu O. Zupanciča in ugotavlja, da je izmed Voltairjevih spisov to »edino delo, ki je primerno, da smo ga dobili v prevodu«. F. S. poroča o Levstikovem prevodu Scottovega romana »Ivanhoe«. B. B. o Sakulinovemu spisu »Die russische Literature«. A. Budal pa o Feiglovih knjigi »Brezne«. V celoti je ta številka prav zanimiva in močna.

»Ljublj. Zvon« stane 120 Din na leto in se naroča pri upravi, Prešernova ul. 54.

„Prirodoslovne razprave“

Nova znanstvena revija. — Načelno vprašanje: ali naj se v naših znanstvenih publikacijah rabijo tuji jeziki?

Datirane s 1. majem so izšle dolgo in nestrno pričakovane »Prirodoslovne razprave« s priloženo »Vestnik prirodoslovne sekcije Muzejskega društva za Slovenijo« (15. maj). S tem smo tudi že povedali, kdo je izdajatelj »Razprav«. Prirodoslovci smo doslej težko pogrešali tako znanstveno revijo; agilni sekciji smo za njen korak res hvaležni. Oblika novega časopisa je znatno bolj priročna nego je bila »Glasnik«, katerega nadaljevanje so »Razprave« in se je močno približala mednarodnemu formatu, kar bo zlasti za knjižnice jako prijetno. Tudi to, da se knjiga zaključuje s večjim številom pol, neoziraje se na letnice izida, je velike praktične važnosti. Nad vsako razpravo je popolna bibliografska označba, tako da tvori vsaka razprava celoto, ki ni vezana na druge. Razen tega ne bo več treba avtorjem čakati, da je zbrano večje število razprav, ker more ob danih pogojih iziti tudi vsaka zase.

Vrsta naših vodilnih znanstvenikov je objavila svoje študije v skoro 10 pol obsegajočem prvem delu prve knjige. Velik napredek je, da smo se otresli malenkosti in da morejo strokovnjaki publicirati svoje znanstvene razprave razen v domačem jeziku in latinščini tudi v katerikoli od treh svetovnih jezikov; v francoščini, angleščini in nemščini. Res da v tem delu prevladuje nemščina, upamo pa, da ne bo vedno tako; vzrok je baš delno zgodovinski razvoj, delno stvar in stroka sama, delno pa tudi tesnejša izmenjava. Sicer pa je itak jasno, da tako reprezentiramo svoje delo pred svetom mnogo bolj, če priobčujemo razprave v kakem svetovnem jeziku, namesto da bi — prav za prav smešno misel, dasi nekaterim ozkosrčnejšem ni tuja — hoteli zahtevati, da bi tuji znanstveniki poleg stroke in poleg štirih, petih jezikov, ki jih itak mora obvladati toliko, da more čitati vsaj svoje strokovne stvari, proučevali n. pr. še slovenščino ali danščino, norveščino, finščino itd. Jasno je, da tega raje ne bo čital, s tem pa se utegne važna znanstvena stvar ne samo ubiti, temveč celo izgubiti.

Drugo bi bilo s priobčevanjem v ruščini, češtinu ali poljštinu. Toda ne pozabimo, da podobno, kakor vidimo sedaj v naših »Razpravah« delajo tudi mnogo večji narodi; naj navedemo samo Čehe, Fince, Danke, Holandce, Švede, Norvežane in Madžare. Da, celo Rusi, ki imajo svoj lastni veliki znanstveni svet, priobčujejo v francoščini in nemščini, zlasti v slednji. Ne dvomimo, da bodo padli očitki na redakcijski odbor, toda upamo, da bo ta držal zahtevano pot, zakaj tako bo naši slovenski in jugoslovnski stvari v velikem znanstvenem svetu bolj koristili, kakor če bi malomestno ozkosrčno priobčevali znanstvene, kajrkat čisto specialne stvari v slovenščini. Koliko Jugoslovenov razume točno vsebino n. pr. vestne in temeljite dr. Karamanove razprave »O sinurelami Jugoslavije«? Ne pozabimo, da je za vsakega avtorja mednarodnega slovesa (tudi med našimi ljudmi jih ni malo) prav za prav žrtve, če priobčuje tako specialno stvar v domačem jeziku malega naroda morda za pet, šest ali celo še manj sestrokovnjakov! Tako tudi ne bi mogli koristiti prevažni popagani

Poljski tisk

Prihodnje dni obiščejo Ljubljano zastopniki poljskih listov. Ne bo nezanemljivo, če v naslednjem seznanimo tudi širšo javnost s stanjem poljskega tiska, ki je pri nas skorodno povsem neznan. Po podatke smo posneli po članku profesorja časnikaške visoke šole v Varšavi St. Jarkowskega.

Prvi redno izhajajoči poljski list »Merkur« Poljske je začel izhajati l. 1661. Odsihmal pa do zadnje delitve Poljske l. 1794, torej v teku 134 let, je imela nekdanja poljska kraljevina 120 periodično izhajajočih publikacij. 112 jih je po delitvi prenehalo izhajati, do današnjega dne pa se je ohranilo samo en list, namreč l. 1774. ustanovljena »Gazeta Warszawska«. V 19. stoletju zaznamuje poljsko novinstvo velik razmah, zlasti v letih 1881—1914, ko je nastalo 2220 novih listov. Tik pred svetovno vojno so imeli Poljski 1145 periodičnih listov.

V novembru 1918, mesecu, ko se je obnovila poljska država, ni bilo na nje ozemlju več kot 600 organov; tako so poljski tisk pritiskale vojne razmere. Izmed teh je razen »Gazete Warszawske« in »Gazete Lwowske« (ustanovljene l. 1811) poznal s stoletnico še »Kurier Warszawski«, ustanovljen l. 1821., en časopis je izhajal okrog 75 let, nekateri so bili petdesletniki, vsi ostali pa so šteli šele par desetletij obstoja. V času od novembra 1918 do konca l. 1927. je na Poljskem nastalo 2288 listov, prenehalo pa je izhajati 1950 listov,

di svoje znanosti v svetu, ker bi to pomenilo, da se obdajamo s kitajskim zidom. Zato so pa »Razprave« dodani kratki izvečki, onim, ki so pisane v domačem jeziku v kakem tujem, onim pa, ki so pisane v tujem jeziku, v slovenščini ali srbohrvaščini. Le v taki obliki ima pomen izlajati pri nas znanstvene revije za naš mali, strokovno naobrazeni krog čitateljev. Le tako zadobi znamenita dr. Kenk — Seliskarjeva razprava Meteorološka in hidrološka opazovanja v Podpeški jami v letih 1928. do 1931. (prva v takem obsegu!) oni pomen, ki ji v resnici gre; ali pa zanima prof. Hadžija studija o »Opilioni Triglavskega masiva«. Domačim čitateljem, ki pa ne obvladajo (v tem primeru) nemščine, zadostuje kratki izvečki ostalih razprav, obeh temeljitih studij dr. Karamana (iz Skopja), že omenjene »O sinurelami Jugoslavije« in druge »Prinos poznavanju amfipoda Jugoslavije«, pored nekoliko vrsta iz Grčke, važne razprave dr. Rakoveca »Prispevki h gornjekarbonski favni Javornika v Karavankah« (v kateri je objavljeno par novih oblik) in dr. Kosa »Studije o artefaktnem značaju rezil in zob jamskega medveda in preluknjanih kosti, najdenih v Poločki zidanki in nekaterih drugih jamah« (v kateri strokovnjak sicer ne najde mnogo novega, a je vendar dosti zanimiva, dasi morda najbolj po nepotrebnem v tujem jeziku). Prav in zdrav znak, da si Slovenci in Jugoslovenci želimo, da nas sliši veliki znanstveni svet. Ko pa si bomo utrdili svojo pozicijo v njem, bomo mogli zahtevati od onega sveta, da bo čital in poslušal naš jezik — to je velika bodočnost in poslanstvo Slovanstva!

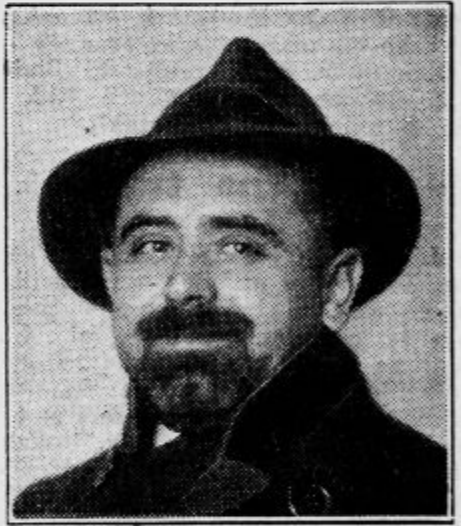
V »Vestniku« je sekcija priobčila članom poročila, spremenjena pravila Muzejskega društva; dalje dva krajša članka: nekrolog umrlemu zvestemu članu in odborniku g. odvetniku Antonu Bulovu, spisal M. Halperin, in dodatno poročilo o japonski svilopreji yamamai od I. Halferja, ki je prevzel tudi administracijo »Vestnika«, dočim ga urejuje — kakor »Razprave« sploh — odbor sekcije pod vodstvom univ. prof. dr. J. Hadžija.

Po obliki in vsebini je sekcija lahko pomorna na svojo prvo novo publikacijo, ki bo pred vsem svetom prav reprezentativna. Želimo agilni sekciji mnogo uspehov na začrtani poti, našim znanstvenikom prirodoslovcev pa čim več priznanja, osebnega in narodnega!

Medtem ko smo pisali to poročilo, je izšla v »Slovenskem Narod« (9. t. m.) notica, katere neznani, brez dvoma strokovno neizobraženi avtor se na koncu neumestno spodbija ob (to pot) nemške članke. Videti je, da pisec ne pozna običajev mednarodne znanosti, zlasti pa ne potreb znanstvenikov malega naroda. Ta napad najbrž sicer ne bo ostal osamljen, toda resno misleči ljudje s širšim obzorjem se ne bodo dali motiti. Z ozkosrčnostjo in malomestnostvom ne koristimo niti drugim in zlasti ne sebi in naši znanosti!

Nove pesmi Miroslava Krleža

Pesniške zbirke so dandanes redkokdaj zanimive. Krleža pesništva ni samo v njegovi oblikovni raznovrstnosti in negotovem iskanju, tudi ne v enoličnosti motivov, v znatni meri jo povzroča to, da za pesniški mi zbirkami tako redko stoji močne osebnosti. Kdor ima opravka s književnostjo, se mu hitro nabere na mizi kopica tankih brošur z verzji, toda kako pusto je včasih človeku, če se mora sprejati po teh »vrtovih poezije!« Zadeva je vprav obupna, če pomislimo, da po pesniških zbirkah navadno ne sega oni, ki je docela amuzičen. Toda

kaj ti pomaga, če le redkokdaj najdeš pesem, ki ti res vzbudi ono notranje sozvočje, ono tajnostno trepetanje, ki je skrivnost vsakega uživanja umetnostnih produktov. Kaj storiti, če moraš preplezati gore praznih besed, preden uberes samotno

rastoči cvet prave, tvojemu modernemu občutju ustrezajoče poezije?!

Z velikim zanimanjem sem pričakoval zbirko novih pesmi Miroslava Krleža, ki jo je bil napovedal in minule dni izdal beograjski založnik Geza Kohn. »Tri simfonije« in »Pana« M. Krleža uvrščam med najbolj izbrane sadove celotnega jugoslovnskega pesništva v zadnjih 15 letih. Vzlic vsemu »futurizmu«, ki je baje v njih, se priznavam pozitivno k tej vrsti poezije, ki res da ni razlika klasične umerjenosti, nečesa, česar v naših dneh sploh ni, niti izraz idej in utilitarističnih tendenc, kakor jih najdemo v drugih spisih Krleža celo prav obilno. Ta poezija pa je vzlic temu odtujena dekadentnemu »l'art pour l'art« — izmu.

Najnovejša zbirka M. Krleža se imenuje »Knjiga pjesama«. V nji so zbrane pesmi zadnjih let, ko je pisec »Glembojevi« v zrelih letih ojačil svojo pesniško tvornost, iščeč v vezani besedi prehoda od svojih tekstov v prozi k dramskim spisom. Zbirka »Knjiga pjesama« ni tako zlita iz enega samega čustvenega gradiva, kakor so »Tri simfonije«; v nji so tudi nekatere pesmi, v katerih je poezija nadomeščana z nekim besednim vrtincem, ki te zapuša v težki negotovosti. Baudelaireško težki sliki Matoševskega umiranja za rakom v grlu (»Tužaljka nad mrtvim tijelom A. G. Maloša«) nedostaja n. pr. tiste discipline v slikanju groze, ki jo je Baudelaire instinktivno čutil in ki veže vse njegove mrtvaške motive v »Fleurs du mal«. Krleža se tu iz neke upornosti zoper apolitičnost pesmi tako temperamentno masčuje nad smrtjo in nje grozo, kakor se je v nekaterih prejšnjih pesmih masčeval nad družbo in njenimi maliki. To pomanjkanje notranje vezanosti pesniškega doživljanja, izbruh temperameta in neizčiščenosti tvorne zavrelosti, utesnjujejo tudi v nekaterih drugih pesmih njegov brez dvoma močni pesniški izraz; tako marsikje občutiš nekak kljubujoč patos in verbalizem. Vendar je v »Knjigi pjesama« še vedno toliko prave, res sobodne poezije, da zdaleč odtehta kopicu tistih le verifikiranih brošur, ki zlasti v srbohrvaščini vzklikajo obilno kot osat na stari grudi poezije. Odtelja jih, ker se v pesmih M. Krleža čuti živa, živčna, polnokrvna osebnost, katere refleksi gredo v subtilne odtente in ker ima Krleža tudi kot poet silno razvit čut za barve, za plastiko, za arhitektonske oblike; njegovi verzji so strujen plod doživljanja, ki mu je središče vulkanska natura, toda natura, ki ima v sebi mnogo resničnega ognja. Z oglejem in krivjo pisane pesmi pa so v tej prehodni, epigonski dobi poezije tako redke, zelo redke...

—o.

Mickiewiczove slavnosti na Poljskem

V letih 1931—1934 se bo dopolnilo sto let, kar so izšle nekatere pomembne pesnitve največjega poljskega poeta Adama Mickiewicza, med njimi dresdenska izdaja »Dziado« in pariška izdaja »Pana Tadeusza«. Kdor kolikorkoli pozna Poljake, ve, kolik sloves uživa ta pesnik in kaj pomenijo njegovi spisi za poljski narod. Mickiewicz je nekronani duhovni, zato pa vsakdar v narodu prisotni kralj Poljske.

Jubilej omenjenih spisov je izkoristila Mickiewiczova ožja domaćija in organizirala nekako nacionalno romanje v Nowogródek. Prihodnja leta pa bodo tudi drugi številni Mickiewiczove slavnosti. V Nowogródku bodo — po lepem poljskem običaju — napisali Mickiewiczove mogilo in vsi, ki pridejo v ta kraj počastit spomin vel. pesnika »Pana Tadeusza«, bodo pomagali nositi zemljo, da se dvigne njegov »kopec«. Dalje je obisk Nowogródka združen s posestom hiše, v kateri je Adam M. preživel svojo mladostna leta, cerkve, v kateri je bil krščen in razstave spominov, ki naj tvorijo podlago pripravljajočega se Mickiewiczovega muzeja v domu njegove mladosti. Za romanje v Nowogródek v času od 1. do 30. junija so dovoljene znatne vozne olajšave. Tako Poljska slavi heroje svoje misli!

O beograjski razstavi Dolinarja, G. A. Kosa in Fr. Pavlova je priobčila »Politika« z dne 11. t. m. daljšo oceno, v kateri beleži predvsem lep zunanji uspeh te razstave, ki ima zares reprezentativen značaj. O kipih Lojzeta Dolinarja sodi kritik »Politike« na podlagi primerjave z Meštrovičevimi skulpturami. Dolinarjev »Mojez« in »Grgur Nink« s splitskega Peristila sta si podobna, vendar je Meštrovičovo delo bolj masivno, čvršče, Mojez pa je bolj izdelan v podrobnostih in finejši. Dolinar ne dosega Meštrovičeve monumentalnosti, ker ima neke druge vrline: čut za solidno, poštno obdelavo podrobnosti in dozo čustvenosti, ki ne trpi masivnih, neiztesanih blokov Meštrovičeve

pr. samo v Parizu in Chicagu po 10 listov. Najvažnejši poljski listi: Izmed vseh poljskih dnevnikov je dosegel najvišjo naklado krakovski »Ilustrowany Kurjer Codzienny«, ki izhaja v 200.000 izvodih dnevno. To je hkrati najboljše in list z različnimi prilogi. Do 100.000 izvodov imajo »Kurier Warszawski« in »Kurier Poranny« in »Expres Poranny« s svojimi večernimi izdajami in z izdajami v raznih večjih provincialnih mestih. »Kurier Poznański« in »Dziennik Poznański« presegata 50.000 izvodov dnevne tiraže; omeniti je še dnevnik »Gazeta Warszawska«, »Głos Prawy«, »Epoka«, »Poljska zbrojarka«, »Rzeczpospolita« i. dr. V Varšavi so pod vplivom sedanje vladnega bloka »Gazeta Polska«, »Kurier Poranny«, »Przegląd wieczorny«, »Poljska zbrojarka«, »Express Poranny«, »Kurier Czerwony«, »Valka«, »Dien Polski«. Opozicija razpolaga z »Gazeto Warszawsko«, »ABC«, »Wleczar Warszawski« in »Rekord Poranny«.

Poročevalsko službo izvršuje več agencij, ki se označujejo s skrajšanimi imeni. Službena brzojavna agencija je »Pac«, dalje obstoje »Wec«, »Pape«, »Lap« in »Ate«.

Poljski novinarji so organizirani v sindikatih, ki so združeni v »Związek Syndykatów Dziennikarskich«; obstoje pa še nekatera novinarska društva z značajem klubskega, pri katerih so tudi literatje. Manjšini imajo svoje nacionalne časnikarske organizacije samo židovski sindikati so vključeni v omenjeni sindikalni zvezi. Ze 12 let obstoji v Varšavi novinarska visoka šola.

Največ listov izhaja seveda v največjem poljskem mestu — v Varšavi. To mesto ima približno četrtno vsega poljskega tiska; v njem izhaja 30 dnevnikov (med njimi okrog 20 v poljščini), čez 100 tednikov in 300 drugih poljskih časopisov. Tu izhaja nadalje 10 ruskih listov, 30 židovskih (v jidiš ali v hebrejščini); a. dr. v Lwovu izhaja 13 dnevnikov, v Poznanju 12 dnevnikov, v Krakovem 6 dnevnikov, v Vilnu 8 dnevnikov, v Lodzu 13 dnevnikov itd., poleg tega pa še vrsta drugih časnikov in časopisov. — Znatno drugih poljskih periodičnih listov izhaja v inozemstvu; tako n.

Jugoslovenska književnost v Italiji

Desetletnica »Istituto per l'Europa orientale« — Razgovor s prevajalcem prof. Umberto Urbanjem.

Rimski L' Instituto per l' Europa orientale slavi letos desetletnico obstoja. Ta institut je postal središče slovanskih studij v Italiji in je storil tudi jugoslovnski kulturni stvari iz marsikakega uslugu. V njegovi založbi je prof. A. Cronia izdal znano studijo o Otonu Zupanciču. Njegova »Rivista di letteratura slave«, ki izhaja od l. 1926 v redakciji uglednega slavista prof. Ettore Lo Gatto, je priobčila vrsto lepih razprav iz jugoslovnske književnosti. Prof. Ettore Lo Gatto ureja »Piccola biblioteca slava«, v kateri je izšlo 16 zvezkov prevodov iz slovanskih slovestev. Tudi revija »L' Europa Orientale« stalno prinaša članke in razprave iz slovanskega sveta. Na pobudo Instituta je jela v Turinu izhajati posebna biblioteka slovanskih pisateljev (v založbi »Slavie«), ki zaznamuje izreden uspeh. Po njeni zaslugi Italija šele začenja spoznavati slovansko duhovno kulturo.

Vrsta dobrih slovenskov si v Italiji prizadeva, da zainteresira Italijane za jugoslovnsko slovstvo. Omenil sem že prof. Artura Cronio, ki sedaj, če se ne motim, deluje v Brnu in se predvsem posveča češkim zadevam. Takisto so si Čehi pridobili mnogo obetajočega slavista Wolfganga Giustia. Za nas Slovence se zvesto zanima prof. Bartolomeo Calvi, izborni poznavalec in prevajalec Cankarja, ki sedaj — kakor sem izvedel — prevaja v italijanščino Finžgarjev roman »Pod svobodnim solncem«. Zelo mnogo se bavi z nami in z jugoslovnsko književnostjo sploh tržaški publicist profesor Umberto Urbani, ki je doslej preložil v italijanščino Vojnovičevo »Gospodjo sa suncockretom« (Rim 1925), Jele Spiridonovič-Savič pesnitev »Pergament brata Stratoniaka« (1927), Bore Stankoviča »Necisto krvi« (1928. I. izdaja in l. 1931. II. izdaja pri Biettiu v Milanu), Ivana Tavčarja »Visoko kroniko« (1929) in delno Tresa-Pavičiča Tetralogijo (z uvodom, I. del; II. in III. del izideta pri Trevesu v Milanu). L. 1927. je izdal samostojno zbirko svojih člankov in esejev iz jugoslovnske književnosti z naslovom: »Scrittori jugoslavi«.

Minule dni se je prof. Urbani mudil v Ljubljani, kjer je zbral literarno-zgodovinske podatke za svoje delo pri enciklopediji, ki bo o nji še spodaj beseda. Dolžnost kulturnega kronista mi je dala prijetno priliko, da tega italijanskega slavista vprašam o razvoju slavistike in slovanskih prevodov v Italiji. Njegove podatke o delovanju Instituta sem bil porabil že spredaj.

Torej pripravljate, g. profesor, pregled jugoslovnske književnosti za neko italijansko enciklopedijo — sem začel »službenic del najinega razgovora. — Ali mi lahko poveste kaj več o tem?

— Enciklopedija, pri kateri sodelujem kot referent za književnost Jugoslavije, izide pri Unione Tipografica — Editrice Torinese v 8 knjigah, vsaka po 1000 strani. Enciklopedija se pripravlja pod vodstvom bivšega prosvetnega ministra Pietra Fedele. Jugoslovnski književnosti je namenjenih 120 stolpcev. Izmed Slovencev bodo obdelali naslednji vodilni močje: Aškerc, Bleiweis, Iv. Cankar, Cop, Finžgar, Govekar, S. Gregorič, S. Jenko, Jurčić, Kersnik, Kopitar, Fr. Levstik, Meško, Murn-Aleksandrov, Prešeren, Stritar, Tavčar, Trubar, Vodnik, Zois, Oton Zupancič. Objavljeni bodo tudi štirje portreti in sicer Trubarja, Prešerna, Cankarja in Zupanciča. Kajpak, tudi srbohrvaška književnost bo zastopana kar moči obilno. Priznavam, da so v vrsti, ki sem vam jo bil naštel razne vrzeli in da ni nič zastopana najnovejša književnost, toda o tem bo beseda v sploš-

skulpture. Tudi na ostalih skulpturah hvali kritik Dolinarjevo tehniko in sklepa, da je to skulptor redke nadarjenosti, ki ima izvrstno tehniko in kaže v obravnavanju sižejev veliko resnosti. O slikah Gojmitra A. Kosa sodi beograjski kritik, da so neenotne; po l. 1929. je umetnik zavlil na desnico, ki bi bila skoraj impresjonistična, če ne bi slike očitovala tudi odlik šolskega akademizma. Sodba o tem prelomu v njegovem stvarjanju je lahko različna, vendar kritik pohvalno ocenjuje Kosov talent in tehniko, čeprav pogreša enotnega dojma. Le tega mu daje Fr. Pavlovec, ki kaže mnogo čuta za ton in barvo in čigar vsaka slika ima nesporne slikarske kvalitete. Mogle bi motiti samo njegove osladne barve in posamezne karakteristike dekorativnega slikarstva. Vsekarer pa ima celotna razstava skupno vsebino: razodeva resen napor, strogost in solidnost teh mladih umetnikov, ki pri naših najmlajših niso baš pogoste.

Hvalevredno! V 6. številki »Ljublj. Zvona« citamo naslednjo vest: »Urednik Ljubljanskega Zvona in urednik Srpskega književnega glasnika sta se na zadnjem interklubskem sestanku jugoslov. centrov Penkluba v Zagrebu domenila, da izdasta že v letošnjem letu vsak po eno številko svojega lista, ki bo posvečena izključno sodobni srbohrvaški odnosno slovenski književnosti. Srbohrvaško število LZ bo uredil urednik Milan Bogdanović, slovensko število SKG pa urednik F. Albrecht.« Uredništvo poziva pisatelje, da pošljejo svoje prispevke do 1. septembra. Ta novi korak k medsebojnemu spoznavanju toplo pozdravljamo.

Jugoslovnsko glasbeno življenje v Parizu. Iz pariške »Comedie« posnemamo, da se je po prizadevanju prof. Arnatovića ustanovilo v Parizu jugoslovnsko pevsko društvo »Jadrani«, ki šteje že 50 pevcev in pevk, več solistov in ima tudi svoj godalni kvartet. Dne 5. t. m. je novo društvo priredilo odlično uspehi koncert v hotelu »Majestic«. Na programu so bile Duganovska skladba za orgle, Mokranjčeve narodne pesmi, neka Golovčeva skladba in Slaveneska »Jadovanka za teletom«. Ljerkio Spiller je igral na gosli Popandupolovo »Jugoslov. suito«, Mirko Pugelj pa je zapel več slovenskih pesmi. Nastopila je tudi pianistka Olga Mihajlovičeva iz Beograda. Naposled je godalni kvartet (Spiller, Dušan Ilić, Karlo Rupel in Vl. Antolić) izvajal Slaveneskega »Lirni kvartet«. Madeline Portier, ki je pred koncertom spislala za »Comedie« informativen članek, okrašen s slikami Mirka Puglja in Ljerkia Spillerja, pravi, da je namen jugoslovnskega pevskega društva v Parizu, širiti spoznavanje jugoslovnske glasbe v Franciji in ljubezen za francosko glasbo v Jugoslaviji. Novemu kulturnemu središču jugoslovnske kolonije v Parizu želimo tudi mi kar največ uspeha!

»Zvonček« 9. številka tega dobro urevanega mladinskega mesečnika je priobčila prispevke Vinka Bitenca, Marije Jerzernikov, Vere Albrechtove, g. Strniše, St. Osterca, V. Pirnata, Antona Debeljaka, Andreja Rapeta, F. Ossendowskega in vse polno drobiža, ilustracij in drugih zanimivosti. »Zvonček« ureja dr. Pavel Karlin. Slovenska knjiga o week-endu. Knjigar Kleinmayr in Bamberg je pravkar izdala lično opremljeno knjigo Miroslava Zora: »Week-end, tehnika življenja v prirodi«. V času, ko od življenja v mestu in od zmehaniziranih poklicev utrujen človek vedno bolj išče prirodo in v tem begu v gozdove, k rekam, na planine izživlja svoje romantične potrebe, utegne ta solidno sestavljena, pregledna, praktična knjiga dobro rabiti tudi našim izletnikom in svobodnim »letoviščarjem«, turistom, predvsem pa skavtski mladini. Nemara bo pripomogla k temu, da se bo ameriški »week-end« pri nas bolj udomačil in zavzel svoje oblike; vsekakor bi bilo želeli, da bi se našli zanj tudi socialni pogoji, namreč splošno prosti čas od sobote opoldan do ponedeljka zjutraj. — Kartonirana knjiga velja Din 30, s poštnino 2 Din več. Naroča se pri založniku in tudi pri Tiskovni drugi v Ljubljani.

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Turnir na Bledu je zasigurno. Materialna osnova je po veliki večini v redu. Turnir je določen. Udeležba velikih mojstrov je tudi že gotova. Če ne naslanoje prav posebno neverjetne zapreke, bomo 22. avgusta otvorili prvi naš internacionalni mojstroski turnir velikega stila.

Častno predsedstvo pripravljalnega odbora je prevzel naš ban g. dr. D. Marušič. Predsednik odbora je blejski župan, g. dr. J. de Gleria. Turnir je s tem dobil svoj ofi- cialni žig. Dobil je priznanje, ki podrtava veliki pomen prireditve za naš Bled, pa tudi za našo reputacijo v svetu.

Odlična imena najdemo v odboru. Tri podpredsednike ima, poslevolednega, g. rav- natelja Evgena Lovšina, g. Augusta Prapro- tnikarja in g. dr. Egona Stareta. Blagajnik od- bora je g. ravatelj dr. Kliment, tajnika je dal ljubljanski šahovski klub: g. Cirila Vidmarja in pa g. Ludvika Gabrovška, ki mu je namestnik.

V odboru so še gospodje: arh. J. Costape- raria, inž. Milan Suklje, dr. Fran Wind- scher, dr. A. Golja, Danilo Gorup, dr. Gre- gorin, glavni urednik St. Virant, dvorni svetnik dr. R. Mar, dr. Narto Velikonja, podžupan Evgen Jarc, gen. ravn. dr. Slo- kar, Anton Vovk, predsednik blejske zdra- vilške komisije, zastopnik radio-Ljubljana Pleničar, predsednik litjskega šahovskega kluba Hinko Lebingar, predsednik mari- borskega kluba, sodnik E. Kramer, pred- sednik celjskega kluba dr. A. Schwab.

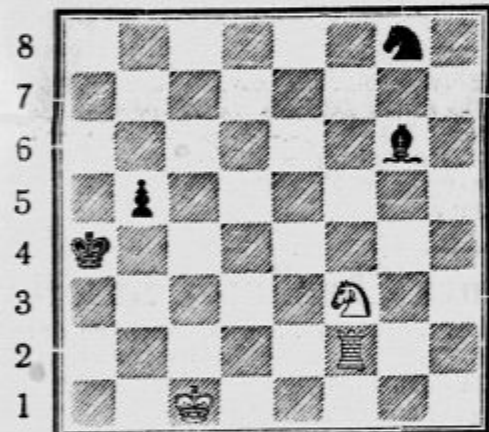
Kakor pa so odlična imena na listi od- bornikov, tako so blesteča tudi imena na listi udeležencev velikega našega turnirja. Ze danes lahko javljamo, da bo na Bledu igral svetli prvak g. dr. Aleksander Alje- hin. Za naš turnir je stavil tako ugodne po- goje, da ni več dvoma, da jih bomo sprejeli. Svojo udeležbo pa mi je pravkar obljubi- til tudi vele mojster A. Njemkovič, ki ga štejemo med največje mojstre sveta.

Prišel bo avstrijski vele mojster R. Spiel- mann. Madžarski prvak, znani vele mojster Geza Maroczy mi je pisal, da bi rad igral na Bledu. Bogoljubovega odgovora se ni- mam. Imam pa že celo vrsto prijav drugih priznanih mojstrov, ki jih seveda ne bomo mogli vabiti vseh.

V prihodnjih dneh bo pripravljalni od- bor poslal svoja vabila v širni svet. Kakšen uspeh ima naša prireditelj kaže najbolje dejstvo, da imamo že zasigurno najboljša imena, čeprav odbor sploh še ni vabil.

Naslednja študija češkega komponista, A. Prokopa, kaže nad vse zanimiv lov figure. Da trdnjava lovi lovca, je prav posebno mično.

a b c d e f g h

Beli: Kc1, Tf2, Sf3 (3 figure)
Črni: Ka4, Lg6, Sg8, b5 (4 figure)
Beli na potezi dobi.

Material je v ravnesju. Beli ima kva- liteto proti kmetu. Zmaga bi bila belemu nemogoča, da ne tiči v poziciji možnost uspešnega lova na črno figuro. Ta lov je razburljiv kakor vsak pravi lov in Prokop ga je konstruiral zelo spretno.

Prva poteza je seveda najvažnejša. Pre- prečiti mora zvezo med črniima figurama. Črni lovec ne sme štiti svojega skakača, če naj beli zmaga. Saj bi se ta lovec uspeš- no lahko oprl na kmetu na c4. Začetni mora- mo torej s:

1. Sf3—e5

Napadeni lovec ne sme na e8, ker bi beli takoj udril s trdnjavo na f8 in gotovo zajel figuro. Če gre na h7, ga trdnjava s polja f7 napade. Zbežati bi moral potem na e4, kjer bi bil izgubljen. Trdnjava bi ga namreč s polja f4 privežala in s tem ujela. Po vsem tem črni nima drugega odgovora ne- go:

1. — — — Lg6—h5

Tu lovec gotovo ne stoji ugodno. Da ima beli polje e2 krito s kraljem, bi takoj lah- ko igral trdnjavo na f5, pogol torej lovca na e8 in zmagal z udarom trdnjave na f8. Beli bo očitno moral nadaljevati z:

2. Kc1—d2!

in groziti Tf2—f5. Grožnja je buda. Črni kralj in kmet sta brez moči. Lovec sam si pomagati ne more. Samo skakač ima pote- zo. Toda ne na h6. Trdnjava bi šla na d2 in osvojila figuro. Ostanje torej samo še:

2. — — — Sg8—e7

Navidez je črni rešil vse. Polje g6 ima. Pa tudi polje e8 ni več tako slabo. Toda pravi lov se šele pričenja. Trdnjava je silna fi- gura. Oba polja zavzame lahko takoj, nam- reč s potezo:

3. Tf2—h6!

Sedaj grozi 4. Tf6—h6, Lh5—e8 5. Th6—e6. Lovec je še vedno mrtve. Črni kralj in njegov kmet sta še vedno brez moči. Črni skakač ima samo poteze.

Seveda ne sme na g8. Takoj bi odločilo Tf6—f5—f8. Tudi na e8 skakač ne more. Sledilo bi 3. — — — Sf7—e8 4. Tf6—e6 Sf8—e7 5. Te6—h6, Lh5—e8 6. Th6—e6. Samo eno potezo ima torej zopet črni:

3. — — — Sf7—d5

Pa tudi tu skakač ne bo mogel ostati. Se je približuje svojemu tovarišu. Beli mora raz- gnati črne figure, da jih potem lahko polo- vi. Zato je igral:

4. Tf6—d6!

Kam naj skakač beži? Na f4? Trdnjava ga takoj ujame s šahom na d4. Na e7? Nastala bi znana pozicija in beli bi z Tf6—h6—

e6 takoj zmagal. Na b4? Beli bi igral Tf6—d8 in grozil Tf8—h8. Proti tej grožnji bi ne bilo obrambe. Črni lovec bi bil izgub- ljen.

Črni tedaj zares nima za svojega skaka- ča drugega polja nego c7:

4. — — — Sf5—c7

Beli pa ostane neizprosen. Skakač mora proči na c7 stoji še predobro. Torej:

5. Tf6—d7!

Kaj sedaj? Na a8 seveda skakač ne more bežati. Trdnjava bi ga s šahom na a7 ujela. Tudi a6 ni pravo polje. Beli bi odgovoril:

6. Tf7—a7, Ka4—a5 7. Ta7—a8 in grozil Ta8—h8, kar odloči takoj.

Zanimivo je, da tudi 5. — — — Sf7—e6 ne gre. Sledilo bi 6. Tf7—h7 Sf6—f4! 7. Kd2—e3 Sf2—g2+! 8. Ke3—f2 Sf2—f4 9. Kf2—g3 in dobi. Torej bo še najboljši:

5. — — — Sf7—e8

Sedaj pa se razvije konec divjega lova.

6. Tf7—h7 Sf6—f4

7. Th7—h6 Sf6—e4+

8. Kd2—e3 Sf4—g3

9. Ke3—f4 Sf3—e2+

10. Kf4—g5 Sf2—g3

Kralj sam je prijel za puško. Seveda bi za- jel figuro, če bi lahko stopil na b4 in napad- del lovec in skakač. Toda črni bi imel iz- govor. Skakač bi odskočil na f5 s šahom in napadom na trdnjavo.

Toda vse to je le pena. Trdnjava je opra- vila svoj posel. Gonila je figure, spravila jih na neugodna mesta, pod kraljevo puško. Strel je kraljev. Trdnjava se diskretno od- makne:

11. Th6—a6+

To je odločitev!

11. — — — K poljubno

12. Kg5—h4

Figura je vendarle zajeta, igra končana. Prokop je sestavil zares zabavno igrice.

SOKOL

Naloge Sokolstva za bodoče

Pretekli teden so se sestali v Ljubljani starostniki žup v dravski banovini na skupni razgovor o raznih sokolskih zadevah. Mi- nogrede moramo omeniti, da so slični se- stanki zelo potrebna vez med posamezni- mi župami in imajo velik praktični po- men. Na zadnjem sestanku se je med drugim govorilo tudi o sokolski zdrav- stveno - socialni službi. O tem je podal izčrpen referat br. dr. Franta Mis, ki se že delj časa peča globlje z omenjenim predmetom.

Sokolstvo je kot vsenarodna vzgojna organizacija pozvano v odlični meri k zdravstveno - socialnem delu, ki ga mo- ramo smatrati kot izpolnitev sokolskega izvršnega programa. Vsekakor je po- trebno, da se mora poleg gojitve telesnih vaj opazovati tudi učinek istih na po- sameznika, pa bilo doračlega ali razvijajo- čega se telovadca. Zato so v prvi vrsti po- zvani društveni zdravstveno - socialni odseki, ki naj jim po možnosti neha- ljuje ali vsaj v njih aktivno sodeluje sleherni Sokol - zdravnik. Važna je že sama po- sebi funkcija društvenega zdravnika. Tem- važnejša pa se nam prikazuje, ako jo po- gledamo s sokolskega stališča. Saj dru- štveni zdravnik in z njim ves zdravstve- no-socialni odsek ni prav za prav ničesar drugega, kot vrhovni čuvar nad zdravjem vsega sokolskega članstva, na- naščaja in dece. In ne samo to, on je tudi pozvan, da v znamenju sokolskega brat- stva zastavi svojo delavnost na široki li- niji socialnega udejstvovanja, stremé- pre tem pa vzajemno pomagane med čla- ni sokolske organizacije. Toda ne le v tem oziru, tudi še vse druge so poverje- ne temu odseku. Vsakdo pozna in ve ceniti blagodatni taborena in veselega življenja mladine na prostem. Tudi sem- kaj, med sokolsko taborenje sega v veliki meri delovni krog naših zdravstveno - so- cialnih odsekov. In gre še dalje. Lahko trdimo, da je pozvan ta važni odsek vse- povsod v družtvih in četah k udejstvova- nju za zdravje in blagor članstva in sle- hernega sokolskega pripadnika.

Prvi koraki so sicer storjeni, toda orga- nizacijo moramo izvesti do podrobnosti vsespovod. Pri savezu je že osnovan si- čni odsek. Sledilo bodo v krajšem času vse naše župe in nato polagoma tudi vsa dru- štva. Ako samo pomislimo, kolike uspehe lahko rodi organizirano delo na tem po- lju, potem bomo prepričani, da tudi mar- ljivost posameznih odsekov ne bo nikoli postopila, temveč vedno naraščala. Korist- od delavnosti zdravstveno - socialnih odsekov bo imel vsak posameznik, cela društva, organizacija in ves narod, saj se bo na ta način izvršilo marsikaj, kar bi sicer ostalo samo na papirju. Dolžnost vseh onih, ki jih veseli tako delo pa je, da se javijo v sokolske zdravstveno - so- cialne odseke.

Dravograd v sokolski luči

Dravograd, 11. junija.

Trg Dravograd bo v nedeljo praznovati 10-letnico ustanovitve sokolskega društva, ki bo združena s javnim nastopom, srečo- lovom in veliko vrtno veselico. Delo, ki ga je izvršilo sokolsko društvo v preteklih 10 letih zasluži, da o njem znači tudi širša javnost. Iz nič so si ustvarili naš obmej- ni sokolski pionirji lastni dom s prostorno društveno dvorano in potrebnim telovad- nim orodjem. — Redno in pridno se telo- vadi. Nabavili smo si oder, na katerem zlasti v zimskem času naši diletantje prav pridno uprizorjajo gledališke predstave. Oder je prostoren in lep ter so na njem že parkrat igrali tudi igralci ljubljanskega in mariborskega gledališča. Sokol ima dalje knjižnico z nad 700 knjigami, kate- ri se zlasti pridno poslužuje delavstvo in okoliško prebivalstvo.

Vse to je ustvarilo članstvo samo brez vsake tuje pomoči. Združena s temi upehi našega Sokola pa je tudi nacionalna pro- buđa našega obmejnega trga in ne bom pretraval, če trdim, da je glavna zasluga Sokola, da se je nacionalna misel v Dra- vogradu dvignila tako, da lahko s polno pravico uvrstimo Dravograd med krepke narodno zavedne kraje. Vsega tega se članstvo našega Sokola zaveda in je 10- letnica sokolskega dela zato tem bolj po- membna, treba pa je, da se sokolska dru- štva, ki vrše veliko nacionalno delo ob- meji, podprejo vsaj moralno tudi z za- ledja, posebno pa iz Maribora, ki uporab- ljajo nedelje za razne izlete, žrtvujejo en- dan za našega obmejnega Sokola v Dravo-

gradu! Posetijo naj proslavo njegove 10- letnice! Zveza z vlaki je ugodna, ker se bo glavna prireditelj vršila po dohodu popo- ldnanskega mariborskega vlaka in se pose- nitno lahko z večernim vlakom zopet vr- nemo. S tem boste storili tudi svojo naci- onalno dolžnost nasproti obmejnemu bra- tom in jih moralno podpri pri njihovem delu za ureditve sokolske in nacionalne misli med obmejnimi prebivalstvom.

Vozne olajšave za jadranski sokolski zlet

Z rešenjem prometnega ministrstva je odobrena četrtinska vozna cena članom Sokola kraljevine Jugoslavije in Sokolom iz inozemstva za potovanje na sokolski zlet, ki se bo vršil v Splitu v času od 13. t. m. do 2. julija. Olajšava velja za naše Sokole od 10. t. m. do 7. julija, a za ino- zemске od 10. t. m. do 15. julija, in sicer za vse vlake razen SOE.

Domači Sokoli naj kupijo na podlagi zletne legitimacije rdeče barve na odhodni postaji polovične vozne listke do Splita, ki jim bodo veljali za brezplačen povrat- tek, ako s potrdilom na legitimaciji doka- žejo, da so se udeležili zleta. Sokoli iz inozemstva morejo na podlagi zletne legi- timacije modre barve kupiti na mejni po- staji četrtinske vozne listke do Splita ali Sušaka in prav tako store tudi na povrat- ku.

Legitimacija in znak za zlet Sokolstva na Jadrapu, ki se vrši od 27. do 29. t. m. v Splitu, se dobi vsak dan pri Jugo- slovenski Sokolski Matiji v Ljubljani, Na- rodni dom.

Jutri bo imelo že mnogo društev javne nastope. V Ljubljani bo imel Sokol II. svoj redni letni nastop na Prulah, v Šiški pa bo velika slovesnost, saj se bo pokladal te- meljni kamen bodočemu Sokolskemu do- mu. Del ljubljanskega Sokolstva pa bo po- letel v obmejni Ziri, kjer bo nastop tam- kajšnjega društva in ljubljanskih gostov. Pridružili pa se jim bodo medpotoma še Sokoli drugih društev. Sodelovala bo tudi godba Sokola I. z enim oddelkom pri spre- vodu in javni telovadbi.

Trebanjski Sokol se je marljivo pri- pravil za nedeljski nastop mirnega so- kolskega okrožja. — V nedeljo zvečer je gostoval na našem sokolskem odru Sokol iz Mokronoga z velicoigro »Zenitev«, ki je v režiji brata Herbersta lepo uspeša. Želimo jih še večkrat videti na našem odru.

Sokol v Mirni se zadovoljivo giblje Telovadnica je polna dece, a drugih od- delkov žal še ni. Pridno pa se razvija dramski odsek, ki se je za začetnik »Vr- tincem« lotil dokaj težke veseligrice »Bi- bilon«, ki jo je preteklo nedeljo odigral na svojem odru v Sokolskem domu. Režiral je prav izvrstno brat Sanci. Vsi igralci so se lepo potrudili in vseskozi zabavali ob- činstvo. Le pogumno naprej!

Sokolsko društvo Cerklje ob Krki pri- redi jutri v nedeljo svojo javno telovadbo, združeno z veliko vrtno veselico na vrtu br. st. Marinčica. Začetek ob 3. Sodeluje godba iz Krškega. K obilni udeležbi vabi obdr.

Sokol Raka si je nabavil gledališki oder, na katerem je na Telovo uprizori- Meškovo dramo »Pri Hrastovih«. Kulise je izdelal brat Lado Kraker. Režijo je vo- dila sestra Zinka Peršičeva. Igralci so se živili v svoje vloge in jih lepo podali. Moralni uspeh je bil prav dober in društvo namerava v prihodnji sezoni uprizoriti še več sličnih iger, ki naj vzgojno vplivajo na ljudstvo.

Šoštanjski Sokol obvešča članstvo, da bo v nedeljo 14. t. m. ob priliki otvoritve razglednega stolpa pešizlet na Kozjak. Iz- hodišče Paka.

Mladinski dan zagorskega Sokola ni zaradi dežja uspel v tisti meri kot je za- služil. Če bi bila pa zavednost naše »na- predne« javnosti primerno večja, bi bil končni efekt kljub temu lahko pomem- ben. Res je, da so si javni nastopi dokaj po- dobni, to pa še ni vzrok, da bi sličnih pri- reditev ne obiskovali. Kdor se zaveda, da je glavni namen obiska predvsem moralno in voljo povzdiguje, ta ne bo nikdar okle- val. Da se omalovažuje slične prireditve, je naroden greh in če je zagrešen nad mla- dino, da je težko odpustiti. Razen tekmo- vanja v odbojki se je vsa prireditelj pod vodstvom načelnika br. Kluna vršila v dvoran sokolskega doma ob igranju ru- niške godbe. Domači odseki so nastopili pod nadzorstvom bratov Kluna, Černelca, Sulina, Kovača ter sester Rakove, Pavle- tičeve in Bergerjeve. Br. Vestić je pripeljal 9 članov iz Hrastnika, Br. Grobelnik 8 iz Celja in s. Paradiževa 8 iz Trbovelj. Vse točke je spremljal pri klavirju br. Kulot, odnosno br. Adamič. Naraščaj in deca sta lepo uvežbana, telovadne ure in igre so s svojo šegavo pestrostjo izzvale presrečno odobravanje in dobro voljo. Odrezale so se posebno Trboveljčanke s polkinim plesom, Hrastničani s škofč je konja in palico ter Celjani na drogu. Srčkane so bile mlade perice. Blizu 250 nastopivše mladeži je tudi številčno dokazala naraščajoči razmah so- kolske ideje. — Po zaključnem progra- mu, ki je obsegal 9 točk, se je vršila odboj- ka med Zagorjani in Celjani na letnem te- lovadišču. Slednji so pokazali lepo formo in zmagali tudi Trboveljčane z 0 : 3. Kot zadnji so se že v naliivu pomerili domači s Trboveljčani, ki so klonili s 2 : 1.

Po zaključnem sporedu je bila mladina pogoščena.

Letni nastop Sokolskega društva v Slo- venski Bistrici. 31. V. so že na vse zgodaj prihajali četaši iz okolič, deloma z lastni- mi tamburši, in kranili po glavnih mestnih cestah, koder so vsi mestniki njim na čast razobesili zastave, do vojaškega vežbališča. Tu so se vršile tekme četa iz Zg. Poljskave, za njo pa so se vstavile druge v naslednjem redu: Laporje, Črešnjave, Vrhloga, Tinje in Sv. Martin na Poh. Med posamezniki so dosegli štiri mesta Ivan Vokač, Tone Šti- nec, F. Kmetec in J. Radič. Med tem je pri- selila izvrstna sokolska godba iz Središča in na lepo urejenem lastnem telovadišču na Kolodvorski cesti so se zbrali vsi odseki k izkušnji. Popoldne ob 15. uri se je od- tod formirala povorka, ki je krenila po glavnih ulicah pred mestno hišo, kjer je Sokolstvo v pomembnih besedah pozdravil župan g. dr. Schaubach. Točno ob napove- dani uri se je pričel nastop na letnem telo- vadišču. Številno občinstvo je z vidnim za- nimanjem sledilo posameznim točkam soreda in zlasti ni štedilo s priznanjem pri uvodnih izjavah živahne moške dece (60), ki sta jih v ločenih skupinah predvaja-

vešča vadiatelja A. Metlika in Z. Kristan. Za njimi so se brez predsedkov vrstili: ženska deca (29) z igranimi, moški naraščaj (25) s prostimi vajami, šestorica članic z vesli, 65 četašev s prostimi vajami, ženski naraščaj (16), člani (16) in članice (12) s praskimi vajami. Nato je podnačelnik M. Zivkovič privedel izvršno navežbano četo domačega vajstva, ki je brezhibno izvajala vaje s puškami. Ob koncu so nastopili hkrati vsi odseki, skupno 215 domačih telovad- cev z raznimi igrani, lahko atletiko in na orodju, kar je nudilo verno sliko uspešnega sokolskega dela v telovadnici. Nadvse uspe-

Iz življenja na deželi

BLEJ. Blejski poštni lokal, ki že davno ni ustrejal svojim namenom, so začeli pred kratkim preurejevati. Poštno poslopje bo znatno povečano. — Da omilijo oster ov- nek in razširijo Vidovdanske ceste pri Pra- protnikovi vili, so začeli na drugi strani ceste razstreljevati velikansko skalo, ki je visela na cesti. Z razstreljenim skalovjem zasipajo del jezera, kjer se je nedavno po- greznil v jezero obrežni zid. — Pred nekaj dnevi je pregledoval organ sreskega načel- stva jezerske čolne glede varnosti. Razen par izjem so vsi čolni ustrežali predpisom. — Park na strehi Kasine je že popolnoma urejen in nudi letoviščarjem nekaj izred- nega. — Pogajanja za izvedbo letošnjih veslaških tekem in pa veslaškega šampion- nata 1932 niso imela uspeha. Zato so od- povedane veslaške tekme in šampionatna Bledu. Veslaške tekme se bodo vršile v Beogradu.

BLEJ. Veliko zanimanje vlada za pevski koncert »Olike«, ki ga bo priredila to ne- deljo v Zdraviliškem domu. Okoliška dru- štva, domači in gostje je kupujejo vstop- nice. Na sporedu so številne slovenske, umetne in narodne pesmi. Posetite kon- cert, ne bo vam žal!

DRAVOGRAD. Sokol se pripravlja na proslavo 10-letnice obstoja. Slovesnost bo v nedeljo 14. t. m. s telovadnim nastopom in veliko vrtno veselico in obeta biti lepa nacionalna manifestacija ob naši severni meji. — Sokol popravlja svoj dom, ki bo ob priliki 10-letnice povsem renoviran. — Občinska uprava z agilnim županom gos- podom Gvidonom Kaiserjem se je temelji- to lotila reševanja občinskih poslopj, ki so bila zaradi večletnega zanemarjanja že v skrajno slabem stanju. — Občina gradi novo živinoko sejmšče, ki bo eno najmo- dernejših v tukajšnji okolici. — Trdka Schicht je tudi v našem trgu po svojih zastopnikih izvedla poizkusno pranje z ra- dionom. Med godbo radia, ki je nameščen na njihovem avtomobilu, so brhke uslu- benke predvajale kar na trgu hitro pranje z radionom pred gospodinjami, ki se jih je zbralo prav lepo število. — Tujskopromet- no in olepševalno društvo se bo ustano- vilo v trgu in so priprave že v teku. Ustan- ovitev tega društva je nadvse potrebna, ker je bil Dravograd uvrščen pred kratkim med tujskoprometne kraje. Tujci, ki po- sejajo Dravograd, gledajo predvsem na udob- nost, na lepoto in čistoto kraja, zaradi čes- ar je dolžnost tudi posameznih posestni- kov, da oglešajo svoje hiše. Občina je že šla z vzgledom naprej, napravila je okoli stare v 11. stoletju zidane cerkve sv. Vida v trgu lepo železno ograjo in je s tem ene, mogočilo razlaganje lesa okoli cerkve, kjer je bilo že celo lesno skladišče. Skrbeti bo treba, da se uredijo že zanemariena šeta- lišča v okolici.

KOZJE. V nedeljo 14. t. m. ob pol 3. bo blagoslovitev nove motorne brigadne, ka- tero si je nabavilo naše gasilno društvo. Blagoslovitev bo na glavnem trgu. Po bla- goslovitvi nastopi gasilski naraščaj v pro- stih vajah s sekiricami, nakar bo veselica z zabavnim sporedom. Prijatelji gasilstva, pridite k nam! Okrepčila za telo bo tud dovolj.

KRŠKO. »Legionarij«, poslovilna pre- stava pozhrtvalnega sokolskega delavca br. Počivavška, je bila odigrana s predna- šanjem, kakor ga zmore le najboljša igralska družina. Mojsrška režija br. Stip- lovška, skrbno nastudirane pevske točke (br. Vutkovič), razpoloženi igralci in hva- ležna publika, vse je bilo zložo v celoto in dalo vidnega izraza bratu Počivavšku, ki je bil med igrjo nagovorjen in obsut s šopki cvetja. Občinstvo ga je navdušeno akklamiralo z željo, da ga ponovno vidi kot igralca gosta na sokolskem odru v Krškem. Bratu Počivavšku želimo na njego- vem stalnem mestu vso srečo!

LIBOJE. Pomladke RK na osnovni šoli v Libojah je priredil na Telovo mladineko igro »Kralj Matjaž«. Prvič smo videli na- še mladike na odru. Podali so igro mladi igralci prav lepo. Najlepša zahvala učitelji- ci gđ. Tavčarjevi in šolskemu upravitelju g. Saunju, ki sta pripravila mladino za igro!

RADECE. Banske uprava je g. Rudolfo Knezu dovolila koncesijo za avtobusno pre- vvažanje potnikov na postajo Zidani most in nazaj (cena 4 Din). Pri tako zvanem je- zu se gradi mestno kopalnico, ki bo v naj- krajšem času gotova. Ob priliki otvoritve kopalnice bo pri nas eptorni dan. — Dne 8. t. m. so se vršili nabori v najlepšem re- du. Fantje so prišli na nabor z narodnimi trobojnicami in okrašenimi vozovi veselo. Pohvale vredno je, da so bili po večini trezni. — Poročil se je učitelj g. Slavko Cotman z gđ. Vido Lenčotovo, učiteljico z Rake. Želimo njemu in njegovi soprogi Vidi obilo sreče!

SLOVENJGRADEC. Po oblastvenem dovoljenju se bodo naše ulice imenoval- e tako: glavna cesta od tovarne meril do mostu pri Vertniku Cesta kraljeviča An- dreja, od Čadeža na kolodvor in naprej do občinske meje Celjska cesta, od Ver- nika v Stari trg Trstenjakova cesta, od gostilne Ulbing proti Podgorju Podgorska cesta, ulica od Wolfove hiše zadaj mimo hiše Mestne hranilnice od izhoda pri kle- parju Jaklu Cankarjeva ulica, cesta od Sokolskega doma pri sejmšči Sejmška cesta, ulica od kovača Schmutzerja do davčne uprave Ozka ulica, od Stöckla pro- ti župni cerkvi do mestne ubožnice Vrtna ulica, prostor pred stolno cerkvijo Slo- mskov trg, bivša Cerkvena ulica Meškova ulica, ulica ki vodi od hotela Šuler mimo poštnege urada, Prešernova ulica, cesta od mizarja Kralja mimo Šautina do Mislinje Pohorska cesta, pešpot od meščanske šole proti kolodvoru na banovinsko cesto Ko- lodvorska pot, ulica od gostilne Gajšek mimo sodnega poslopja do osnovne šole Sokolska ulica, cesta od Triska mimo javne bolnice do Potočnikov tovarne usnja Go- sponovetska cesta, pot vodeča ob obrežju Mislinje mimo vile »Vetere. Obrežje, pot, ki vodi od hiše dr. Harta čez Hošnico mimo Pongrača proti Gabronu Gozdna

li nastop, ki ga je vodil načelnik Jože Sto- par, je zaključila vrsta najboljših na brad- lji, ki je dokazala, da znore tudi domače društvo nadpovprečne telovadce. Po kon- čanem sporedu je govoril članom in občin- stvu starosta dr. Putnik o pomenu in važ- nosti sokolske telesne vzgoje. — Nastop je dokazal, da se slovenjebistriški Sokol raz- vija do neprimerno velikega raznaha, saj do- mačini iz 16-letnega obstoja društva do- slej še niso pokazali toliko pomembnih uspehov kakor lokrat. Neumornemu načel- niku in njegovim vadiateljem pa gre za ne- sebični trud popolno priznanje in zahvala.

SLATINA RADENCI. Občinska tehtnica, ki je bila do sedaj pred posojilničnim po- slopjem, je premeščena na vrt gostinčar- ja g. Domajnka. Posojilnično poslopje ima sedaj vse drugačno lice. — Gospodarski okrajni cestni zastop je svoječasno skle- nil asfaltacijo ceste v Slatino Radence, in to od šole do Horvata v razdalji 1 km. Sedaj spadamo pod ljutomerski zastop. Vprašali bi, ali je sedaj ta projekt pade- l v vodo. Prav neprijetna je kritika kopa- liških gostov, ki morajo požirati prah po- vzročen po avtomobilih. Uprava zdravi- lišča naj ukrene potrebno, da se asfaltaci- ja čimprej izvrši. — Od kolodvora pa do trgovca Hausmanna na desni strani ceste leži jarek, ki je za pasante nevaren, ker ni zavarovan. Nujno je potrebno, da se ob jarku napravi ograja. — Letoviščarji, ki obiskujejo tukajšnje zdravišče, pozna- šajo bazen za kopanje. Uprava zdravišča naj bi to pereče vprašanje rešila tako, da bi poleg kopalnice zgradila podaljšek, v ka- terem naj bi naredila bazen. Ker se mora voda itak vedno greti, bi to ne bilo pre- veliko breme. V bazen naj bi se napeljala mineralna voda in bi se lahko tako kopa- letoviški gosti kakor tudi obiskovalci iz bližnje okolice. Sedanje mineralne kabine pa bi se naj preuredile v kabine za ogreje- ne kopeli.

VRANSKO. To nedeljo bo kot gost pev- skega društva »Vrnska vila« nastopil v hotelu Slovan zagorski pevski mladinski zbor pod vodstvom učitelja g. Koprive. Zborček razpolaga s svežimi in ljubimi glasovi ter je na gostovanjih po deželi že nastopil z lepimi uspehi. Na programu so tudi samospeli in dvospeli s klavirsko spremljavo, nastopil bo tudi mal mladinski goslaški kvartet. Vabimo vrnsko javnost, da s posetom vlije mladim pevcem veselje do nadaljnega dela.

ZABUKOVJE PRI SEVNICI. Kakor je »Jutro« že poročalo, je preminul 3. t. m. ugledni gostinčar in posestnik g. Grae- ner Anton, zvest naročnik »Jutra« in vrl narodnjak. Pokojnik je bil spoštovan in daleč okrog znana osebnost. Za tukajšjo občino in

Iz življenja in sveta

Novi mož v Elizeju

Danes prevzame posle državnega poglavarja g. Doumer, po številu 13. predsednik francoske republike

Danes bo v pariškem Elizeju ceremonija predaje najvišjega uradnega meeta v francoski državi, predaje državnega predsedstva. Staremu predsedniku Doumerguu

Gaston Doumergue se posloavlja

poteče funkcijska doba in novi predsednik Doumer prevzame njegove posle. Naravno, da se vse zanimanje francoskega ljudstva v teh dneh suče okoli teh dveh mož.

Doumergue in njegova žena

Pred nekoliko dnevi je sprejela javnost s simpatičnimi komentarji novico, da se je Doumergue oženil z go. Gravesovo in vsi listi so priobčili ob tej priliki njeno sliko. Slika nam kaže damo zelo priklupne vnajnosti. Bila je dolga leta profesorica literature na raznih francoskih licejih, ima hčer, ki je že poročena in mati dveh otrok. Z Doumerguem jo je vezalo dolgo let in timno razmerje, nista se pa mogla dosedaj poročiti, ker ji je to branila oporoka njene pravega moža. V javnosti ni hotela igrati nobene vloge in se je že drugi dan po poroki odpravila v Tournefeuille pri Toulouse, kamor ji bo zdaj sledil tudi mož. V svoji vili mislita stara novoporočenca v miru prebiti svoje življenje med nebroj knjigami, ob radiu in spominki iz Doumerguevega življenja.

Doumer

Javna radovednost pa se ne omejuje samo na gospo in gospoda Doumerguea, temveč se zanima tudi za osebnost novega predsednika. Doumer je čisto drugačen tip človeka nego Doumergue. Predvsem ima zelo številno družino, kar na Francoskem že samo po sebi nekaj pomeni. Potem je prav toliko strog in resen, kolikor je Doumergue priazen. Doumerguea si ne moreš predstavljati brez njegovega večnega smehljaja, Doumer se skoro ne zna smehljati.

Izročitev predsedniških poslov
Francoska ustava prav za prav predpisuje, da se naj nastop novega državnega

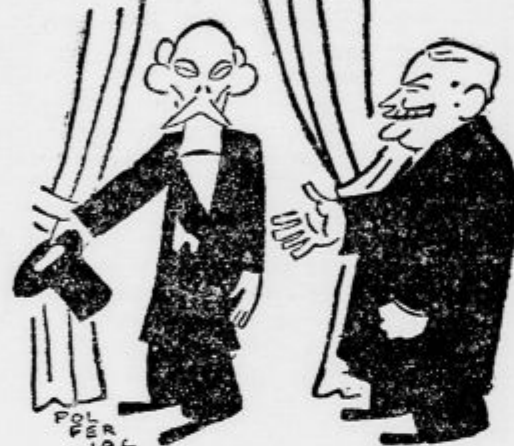
predsednika izvrši preprosto, brez velikih ceremonij, toda praksa ima seveda svoje zakone.

Ministrski predsednik gre po novega predsednika v palačo senatske zbornice in ga s četo konjenikov spremi do Elizeja. Tam ga pričakujejo stari predsednik, celokupna vlada in kakšen poslanec. Najprej spregovori predsednik, ki odstopa. In se zahvali svojim sodelavcem. Potem spregovori novi predsednik in izrazi upanje, da bo med njegovim vladanjem ohranjen mir. Sedaj si oha predsednika sežeta v roke in novi je s tem prevzel najvišjo funkcijo v državi.

Nadaljevanje ceremonije se vrši v manjši dvorani poleg velike elizejske sprejemnice. Novi predsednik si nadene široki rdeči trak častne legije in težek plašč, ki ga krasijo številne zlate svetilje z grbi največjih francoskih mest, dalje alegorične figure, ki predstavljajo trgovino, poljedelstvo in industrijo, ter ploščice z imeni prejšnjih predsednikov.

Pred palačo iztreli častna stotinja 21 silv in godba zaigra marseljsko. O predaji oblasti se sestavi protokol, ki ga podpišeta oha predsednika, nato se oha v odprti kočiji odpravita v Mestno palačo. Tu ju pričakuje visoki funkcionarji države in pariške občine ter celokupni diplomatski zbor. Novi predsednik ima svoj prvi govor, na kar izpijejo vsi navzoči kozarec šampanjca v njegovo zdravje. Še enkrat se oha predsednika podpišeta v zlato knjigo pariškega mesta in ceremonija je končana.

Tako se je predaja predsedniške oblasti vršila doslej in tako se bo izvršila tudi danes.

Doumergue Doumerju: »Sedaj pa prosim... smehljajte se.«

nes. G. Doumergue se nato poda v svoji mirni Tusculum, Francija pa začne pod Doumerjem novo majhno razdobje v svoji slavni zgodovini.

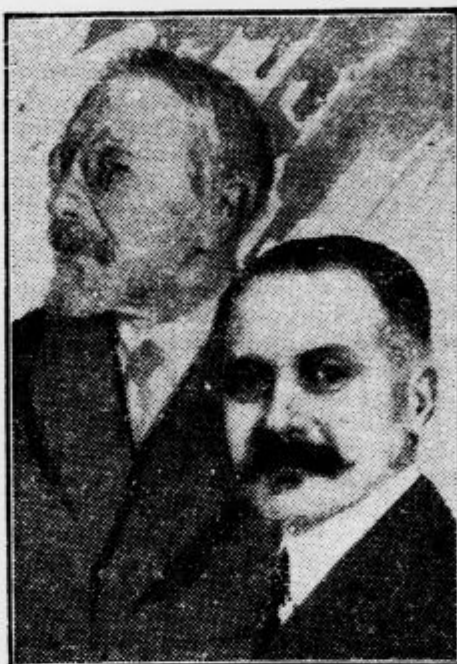
Indija Koromandija

Angleški učenjak, filozof dr. Inge je pred kratkim predaval o svetu čez tisoč let. Njegova zgodba Indije Koromandije je takšna:

Armada in mornarica ni več. Tudi davki se več ne pobirajo. Parlamenti se sestanejo samo po enkrat na leto, in sicer h kratkemu, jedva štirinajst dni trajajočemu zasedanju. Ideal sveta je postala telesna popolnost človeka. Zakoni se klasificirajo po posebni razpredelnici. Pripadništvo k takozvani skupini Ia se ceni mnogo višje kakor bogastvo in naslovi. Na višku družabne piramide stojijo ljudje, čijih predniki so že ves čas pripadali skupini Ia.

Če bi se boljše vladi posrečilo ostati na krmilu, je dejal prof. Inge, bi se tekom 500 let pojavil tip mehaniziranega človeka. Družba, kjer je izključena zasebna pobuda in kjer se pritiska k tlom sleherni poskus po izoblikovanju individualnosti, vzdrži primero z državo čebel ali mravelj, kjer se vsi trudijo za občno blaginjo. Tam izgine v življenju skupnosti posameznik kakor zrno v puščavi. To materialistično, svobodno sovražno, človeka nevredno fazo bo duh premagal. Šele potem bo postalo človeštvo vredno svojega dostojanstva.

Novi predsednik francoskega senata

Senator Lebrun (kandidat republikanske unije, slika na desni spodaj), je bil s 147 glasovi izvoljen za novega predsednika francoskega senata. Zgoraj na levi: demokratski protikandidat Jeanneney, ki je propadel.

Francoske medicinske fakultete prenapolnjene

Francoski senat je razpravljal o spremembi zakona o izvrševanju zdravniške prakse in pri tej priliki je poročevalec ugotovil, da obiskuje francoske medicinske fakultete 3147 inostranih slušateljev, 8225 pa domačin, tako da so fakultete prenapolnjene. Tudi zdravnikov ima Francija preveč. Da se ta stvar vsaj nekoliko uredi, bi bilo treba zakon spremeniti tako, da bi se zmanjšal dotok tujih študentov in da bi moral biti vsak inostranec, ki bi hotel na Francoskem izvrševati zdravniško prakso, najprej naturaliziran.

Sreča in smola glavnega dobitnika

Dunajsko civilno deželno sodišče je razpravljalo te dni o zanimivi tožbi, ki jo je vložil brivec Albert L. proti neki poslovalnici avstrijske razredne loterije. L. je že leta igral na isto srečko št. 16.800, a jo je za drugi razred od 16. do 17. decembra lanskega leta pozabil obnoviti. Baš tedaj je ta srečka zadela glavni dobiček 240.000 Din, poslovalnica pa mu te vsote ni hotela izplačati.

Pred sodniki je brivec povedal, da je imel že leta to srečko rezervirano in v nekem primeru, ko je isto tako ni bil pravčasno plačal in je zadela 1600 Din, so mu dobiček proti naknadnemu plačilu izplačali brez nadaljnje. Vodja poslovalnice je vse to priznal, opozoril je pa na zakon, ki pravi, da se mora vsaka srečka plačati do določenega termina pred zbiranjem. Vrh tega je L. lani nekoč dejal, da bo igranje opustil, češ da mu je zadeva predraga.

Sodniki so po daljšem pogajanju pripravili poslovalnico do tega, da je pokazala malo dobre volje in je nesrečnemu dobitniku prostovoljno priznala vsaj 16.000 Din tolažnine.

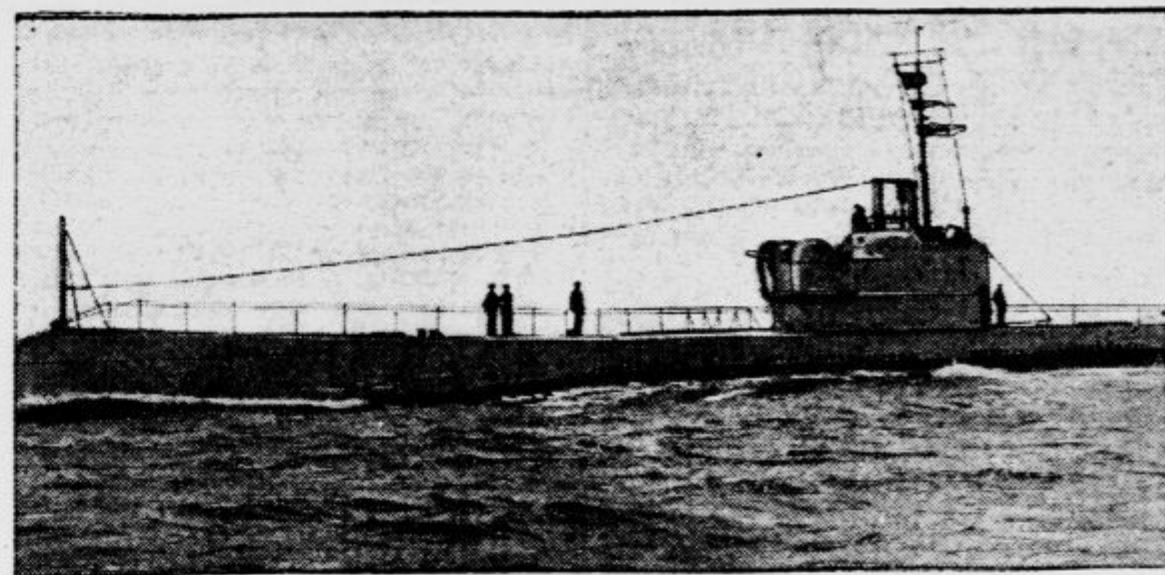
Konec Sodome

Papeževa arheološka odprava, ki se mu-di zdaj v Transjordaniji, je odkrila sledove, ki v celoti potrjujejo biblično povest o razpadanju starega mesta Sodome. Ameriški zemljepisec dr. John Oliver Logorice, ki je imel priliko govoriti z voditeljem ekspedicije, jezuitskim patrom Nallomom, poroča v newyorških listih, da je prostor, na katerem je stala nekdanja Sodoma, docela odgrnjen. Pri odkopavanju so zadeli raziskovalci na razna selišča, ki so bila zidana drugo nad drugim. Pater Nallon sodi, da se brez pridruška lahko sprejme domneva, da je Sodoma razdejal ogenj v dobi patriarhov.

Zapoznili povratnik

Iz Uzhoroda poročajo: Na policijskem komisariatu v Brehovi se je nedavno javil neki Albert Kovač, doma iz Madžarske blizu češkoslovaške meje. Povedal je, da so ga kot vojaka nekega hrvatskega polka ujeli Rusi in ga 1. 1915. odvedli v ujetništvo. Ko je v Rusiji nastal prevrat, je začel misliti Kovač na povratek v domovino, toda na ruski meji so ga zadržali in ga niso pustili dalje. Prisilili so ga k delu v svinčenih rudnikih, kjer pa je bilo tako težko življenje, da je ponoči skrivaj pobegnil na Poljsko. Poljske oblasti so ga poslale v Varšavo, tam pa mu je madžarski konzulat izročil potni list, s katerim je prišel do češkoslovaške meje, odkoder nima več daleč v domovino.

Katastrofa angleške podmornice »Poseidon«

Pri Veihaveju je trčil v angleško podmornico »Poseidon« 1700tonski parnik kitajske trgovinske mornarice »Uta«. Posledice so bile katastrofalne. Podmornica se je po-greznila v globčino 40 m z vso posadko. Takoj je bilo izdano povelje za reševalno akcijo, ki pa se je le deloma posrečila. Doslej so našli 35 mož. Šest od njih se jih je rešilo s tako zvanim Davisovim aparatom, ki jih je prinesel na površino. »Poseidon« je najmodernejša angleška podmornica, spada v vrsto P in je bila šele lani izročena prometu. Oborožena je z enim topom in 21 cevmi za spuščanje torpedov. Pod vodno gladino vozi z brzino 9 vozlov, na površju pa 17,5 vozla.

Tragedija razstrojenega morfinista

Kapelnik in prvi violinist osumljena umora 25-letnega dekleta

Včeraj se je začel pred sodiščem v Stuttgartu proces proti berlinskemu kapelniku jazzbanda Eriku Borchardtu in violinistu Francu Hoffmannu, ki jima očita obtožnica, da sta zakrivila smrt 25-letne Margot Candelier.

Borchardt je postal takoj po vojni silno popularen kot dirigent velikih in uspešnih orkestror jazzbanda, ki jih je privedel iz Amerike v Evropo, zlasti v Berlin in na Dunaj. Zaslužil je s tem ogromno denarja. Toda velikemu naporu ni bil stalno kos. Polagoma je opešal in propadel, tembolj, ker se je cedalje bolj vdajal morfinizmu. Brez morfijskega ni mogel več živeti in v zadnjem času se je potikal po svetu s skromnim orkesterčkom, ki mu je jedva donosil toliko, da se je mogel preživljati.

V takšnem stanju je prišel letos v začetku aprila v Saarbrücken, kjer je dobil angažma v neki kavarni. Tam se je četrti dan seznanil s strojejsko Lotto Diener, ki mu je predstavila svojo prijateljico Margot Candelier. Ko ni trajalo to znanje niti teden dni, se je iz njega razvilo razmerje, potem pa se je zgodilo nekaj, kar je dalo povod za aretacijo Borcharda in Hoffmanna.

11. aprila ob treh popoldne je stopila v Borchardtovo sobo strojejska Diener. Prišla je po svojo prijateljico. Toda korak se ji je ustavil od groze, ko je videla, da leži Margot negibno na divanu in ne da od sebe najmanjšega znaka življenja. Poslala je po zdravnika, ki je ugotovil, da je nastopila smrt vsled zadušitve.

Okoliščine te smrti doslej niso dovolj pojasnjene. Pri natančnejši preiskavi mrlica so našli v grlu 25-letne žrtve 11 cm dolgo in poldrug cm široko gumasto cevko. Ko so Borcharda vprašali, kako je prišel predmet v grlo pokojnice, je pojasnil, da je prišlo dekle prejnjši večer k njemu. Ob tej priliki sta se spila. Zjutraj je Borchardt vstal in hotel zbuditi dekle, pa je v strahu opazil, da ne diha. Poklical je prijatelja

Kapelnik Borchardt

jih potih, ne da bi o stvari komu kaj omenila. Prav to meče na njiju sum, da sta zagrešila zločin.

Borchardt pravi, da je izginil ponoči z njegove nočne omarice zavitek uspavalnih tablet, ki jih je Margot gotovo zaužila in se z njimi zastrupila, policija pa domneva, da je Borchardt dal žrtvi močno injekcijo morfijskega, ki je izzvala njeno smrt. Kako je bilo v resnici, bo skušala odkriti obravnava. Vsekakor stoji branitelj kapelnika na stališču, da se je nesreča primerila v bolezenskem stanju obtoženca. Prav zaradi tega je sodišče poklicalo k razpravi izvedenega psihiatra v osebi vseučiliškega profesorja iz Bonna.

Sin mehiškega predsednika — žrtev ameriške policije

Te dni je bil na vožnji iz šole v Kansasu ustreljen sin mehiškega predsednika Rubia, Guillermo Ortiz Rubio. Ustrelili so ga ameriški stražniki, ker ni na dano povelje ustavil avtomobila. V Ameriki je zbudila zadeva mnogo pozornosti. Proti stražnikom je uvedena najstrožja preiskava.

Četrtna Nemcev živi od podpore

Nemški listi objavljajo gorostasno statistiko, iz katere je razvidno, da je najmanj 15 milijonov nemških državljanov navezanih na prejemanje in podpore iz državnih in občinskih blagajin ter iz blagajin socialno zavarovalnih ustanov. Tako je med rentniki in podpiranci 890 vojnih oskudovancev, 1.370.000 staršev, vdov in sirot padlih vojakov, 3.590.000 invalidnih rentnikov, 980.000 ljudi, ki uživajo neugodno rento, 1.710.000 delavcev, ki dobivajo glavno podporo za brezposelnost, 1 milijon oseb, ki so navezane zaradi brezposelnosti na podporo iz dobroteljskih skladov, 910.000 oseb, ki so težko prizadete zaradi splošne gospodarske krize, nekaj milijonov penzionistov itd. Četrtna nemških državljanov ne bi mogla niti za silo živeti, če bi Nemčija ne imela do potankosti izdelanega, širokopo-teznega sistema podpiranja!

S pesmijo v smrt

Iz Ottawe poročajo: V jetnišnici mesta Lethbridge, kanadske države Alberta, je bilo v četrtek izvršenih več justifikacij. Najprej so obesili dva bandita, ki sta pobegnila iz Zedinjenih držav, kjer sta bila umorila nekega avtomobilskega vozača. Razbojnika sta prepevala še ko so ju vodili na morišče in nista prekinila pesmi niti tedaj, ko jima je krvnik zavezal roke na hrbtu ter jima pokril glavi s platnom. Kmalu za njima so obesili tretjega zločinca, možkega, ki je bil umoril svojo ljubico.

Hiša admirala Nelsona naprodaj

Na vidnih mestih priobčujemo mnogi ameriški listi oglas, ki ponuja v nakup hišo slavnega angleškega admirala Nelsona, zmagovalca v pomorski bitki pri Trafalgarju. Hiša stoji v Greenwichu pri Londonu in jo bodo zaradi zgraditve nove otroške bolnice podrlji, če se pravočasno ne oglasi zanjo kakšen kupec. Inerati poudarjajo, da se da brez težave razločiti in preprodati v Ameriko, kjer ni jo na novo postavili v sedanji obliki.

Razen zidov sta ohranjeni iz Nelsonovih časov v hiši samo dve relikviji. Ene je del verige za sidro z admiralske ladje »Victory«, druga je pokrov z odprtine, ki je vodila v notranjost admiralske ladje. Verigo rabijo danes kot varnostni zapirak hišnih durí, pokrov pa kot vrata, ki vodijo na dvorišče.

Žrtev znanosti

Belgijski kralj Albert je odkloval z visokim križcem Leopoldovega reda kirurga dr. Morleta, ki živi od 1. 1896. v Anversu. Morlet je intenzivno deloval v radiološkem področju in je zaradi eksperimentiranja s samim seboj doživel večkrat težke telesne poškodbe, tako da so ga morali posredno operirati. Lansko leto je moral opustiti svojo prakso, sedaj ga bodo pa morali zopet operirati. Navzlic temu je njegovo delo za človeštvo neprecenljive vrednosti in že pred 11 leti mu je mesto Anversa to priznalo s tem, da je dalo kovati zanj posebno svetnjo.

Prva obletnica kralja Carola v Rumuniji

V ponedeljek, 8. t. m., so obhajali v Rumuniji na slovesen način obletnico vrnitve kralja Carola v domovino. Na desni sliki, ki je bila posneta pri teh svečanostih, vidimo kralja in prestolonaslednika Mihajla, na levi sedi princ Bibesco, ki se je nedavno ponesrečil z letalom.

Nova francoska zmaga v zraku

Na levi Doret, na desni Le Brix, ki sta postavila nov vztrajnostni rekord v zaključnem krogu in presegla dosedanje prvenstvo za približno 2000 km.

Nova Chaplinova nevesta

Kakor poročajo ameriški listi, so opazili te dni Charlieja Chaplina na francoski Rivieri v družbi njegove prijateljice, s katero se namerava baje poročiti. To prijateljico, ki je po rodu Čehoslovakinja, je predstavil znanec pod imenom Marija Martin. Ameriški reporterji pa so izvedeli, da je sicer res Čehoslovakinja, v Marjanskih Laznih doma, a imenuje se s pravim imenom Mici Müller. Pred tremi leti je prišla v Nico in si je nadela umetniško ime, pod katerim sedaj nastopa. Tudi se je seznanila s Chaplinovim bratom Sidom, po njem pa s Charliejem, ki jo bo vzel, kakor trdijo listi, za ženo.

Zima na Švedskem

Medtem ko pritiska pri nas neznosna vročina, poročajo iz severne in vzhodne Evrope o nenadoma nastopivšem mrazu. Temperatura je mestoma padla do 2 in pol stopnje pod ničlo. Na švedskem razsajajo snežni viharji in toče. Tudi drugod pokriva zemljo drobna snežna plast.

Za 8 milijonov vrednosti v kitovom želodcu

Ob obali Norveške so ulovili kita, v čigar želodcu so našli skoraj 60 kg težak kos sive ambre. Doslej so našli samo dva tako velika kosa te dišeče snovi. Vrednost sedaj najdenega kosa cenijo na preko 8 milijonov dinarjev. Siva ambra se razvija v prebavnih organih kita in je za parfemsko stroko nenadomestljiva snov.

Vsak dan ena

»Gospod Peter, deževati je začelo! Ali ne bi morda kosili pri nas?«
»Hvala, ampak tako hudo pa vendar ne dežuje!«

Čitajte ilustrirano revijo
»ŽIVLJENJE IN SVET«

P. Rosenhayn:

Vačabund v fraku

Roman

»Dvora se vam hoče s kamariljo in priležnicami!«
 »Boljši bi bil prav gotovo od vaše svinjarske neolikani!«
 »Z ene strani je začel glas, »moram reči... med tem ko z druge strani...«

»Jezik za zobe, bučalo!« je zakričalo tucat glasov.
 »Seveda,« je pokimal govornik.
 »Sem kaj pridite, če se upate!

Roke so se iztezale, noge so drsale po parketu, predsednikov zvonec se je oglašal vmes; nekdo mu ga je iztrgal in v loku zalučil skozi okno.

»Moj zvonec!« je zatarnal predsednik. »Zagovarjali se boste zaradi tatvine!«

»Habakuk ga bo pomilostil!« je zakričalo več glasov na levi.
 »Nesramnost!« se je razlegel odgovor z nasprotne strani, in kakor bi trenil, si je bilo dvajset poslancev v lasih.

Predsednik ni imel ničesar več, da bi mogel zvoniti. Ploskal je z rokami, a pretepači so imeli to za polvalo; njih vnema je le še naraščala.

Wanamaker je smeje se gledal na indursko skupščino. Podal je predsedniku roko; ta je moral za trenutek nehati ploskati, če ni hotel biti nevjuden. A na tem višku znamenitega popoldneva se je zgodilo tole:

Vrata so se odprla.

To ni bilo nič posebnega; tudi vnanost moža, ki je stopil v dvorano, ni bila v ničemer nenavadna. A takoj je bilo videti, da ni Indurec, in aparat, ki sta ga dva moža porinila za njim v dvorano, je dajal njegovemu prihodu vsekako čudno lice. Pretep je seveda takoj ponehal, in oči vseh so se uprle v došleca.

»Dober dan.«
 »Dober dan.«
 »Ali sem v indurski skupščini?«
 »Kakor vidite,« je rekel nekdo, ki je vihtel v roki odlomljeno stolovo nogo.

Prišlec je pokimal.
 »Lepo. Slišal sem, da vas je neki gospod Wanamaker počastil s svojim obiskom?«

»Česa želite vi od gospoda Wanamakerja?« je vprašal predsednik, spomnivši se domačinskih dolžnosti.

Došlec se je namrdnil.
 »Gospod Wanamaker vam hoče prodati premoga, a za to zahteva vašo deželo. Kaj ne da?«

»Ali mislite temu ugovarjati?« je vprašal Wanamaker in se malomarno obrnil proti njemu.

»Da!«

»Nu?« Nekaj jih je skočilo pokoncu in planilo k tuju.

»Takega početja ne morem gledati. Pravičnost v meni se upira misli, da naj se vsa dežela poniža zaradi enega samega, ki ima moč, da jo v to prisili.«

»Kaj pa mislite ukreniti, mladi človek, da mi ubranite?« je z zanimanjem vprašal Wanamaker.

»Vaše naklepe mislim izpodbiti, gospod!« je prijazno odvrnil mladenič.

Wanamaker je prhnil v smeh.

»Ta je pa res dobra! In kako mislite to napraviti, dovolite, da vprašam?«

»Sicer vam ni nič mar, a ker ste tu, ne morem braniti, da ne bi zvedeli.«

Krog poslušalcev okoli novodošleca se je strnil.

»Govorite!« je sililo več glasov.

»Moje ime je Bob Clifford. Velik izum se mi je posrečil.«

»A, izum se mu je posrečil!« je porogljivo dejal Wanamaker.

»Ta izum bo napravil tistega, kdor ga bo imel, neodvisnega od vseh premogovnikov sveta. Neodvisnega od Wanamakerjev in drugih takih oderuhov.«

»S čim gonite svoj stroj?« je vprašal Wanamaker. »S premogom, kaj?«

»Ne, vzvišeni pokrovitelji, ne s premogom. Z dnem mojega izuma je postal premog blago za tiste, ki jih na žalost nikoli ne zmanjka. Moj stroj ne potrebuje ničesar razen vode. Avtomatično jo razkrajja v njeni sestavi; samo majhnega sunka je treba, da začne, potlej pa nadaljuje z močjo, ki jo sam proizvede.«

»Tedaj perpetuum mobile,« je ostrmel Wanamaker.

»Tako je. Kakor sem rekel: stroj razkrajja vodo v vodik in kisik. Ogromna kurilna zmoglost vodik vama je menda znana.«

»To je kakor pravljica,« se je oglašil nekdo. »Seveda, ako pomislimo, da... v kakem pogledu...«

»Da, gospod,« je nadaljeval Bob Clifford. »Ne zahtevam, da bi verjeli moji teoriji. Tu je moj stroj. Preizkusite ga sami. Močan je dovolj, da bi mogel gnati oceanski parnik iz Hobokena v Liverpool.«

»Sleparija!« je rekel Wanamaker.

Sport

Ilirija : Hašk

Nadaljevanje državnega prvenstva.

Na prostoru Ilirije se srečata jutri ob 17.30 oficijelni prvak Zagreba Hašk in prvak LNP Ilirija. Po splitskem debaklu ima Ilirija gotovo več kot dovolj vzroka dokazati, da je pripravljen na vsa vrnitvena dejstva. Ljubljanski športni občinstvo vsekakor računa na to, da bodo igralci Ilirije na čelu z vratarjem Maličcem in srednjim hofom Varčičem to tudi v polni meri storili in da bodo zastavili vse sile, da odvzamejo Hašku dve točki, ki ju Ilirija tako nujno potrebuje.

Seveda ne rabi nič manj nujno točk za greški prvak. Izgubil je dosedaj nesrečno proti ostalim klubom navzlic vsej svoji superiorni tehniki in premoči v polju toliko terena, da nadaljnjih točk ne bi smel več izgubiti, ako neče zamuditi priključka na prva mesta v ligi. Po formi na papirju, po renomiranosti Haškovih reprezentativnih igralcev, bi bili boljši izgledi za jutrišnjo prvenstveno tekmo gotovo zopet na strani Zagrebčanov, ako ne bi forsiral Hašk stalno svoje znanec, za oko idealne ali za rezultat prezmudne filigranske kombinacijske igre. Ta sistem igre daje vedno v vseh dosedanjih igrah Haška, tudi tehnično šibkejšemu nasprotniku, če je dovolj borben in oster v startu ter dovolj hiter, mnogo šans za zmago. Ta šansa ostaja tudi Iliriji za jutrišnjo tekmo poleg velike prednosti, da igra na lastnem prostoru in pred lastnim občinstvom.

Rezervirajte si sedez za tekmo Hašk : Ilirija! Zaradi ogromnega interesa, ki vladaja za nedeljsko tekmo Hašk : Ilirija, je pričakovati, da bodo sedez na tribuni kakor pri tekmi Gradjanski : Ilirija, razprodani že pri prvi predgigi. S tem je podana možnost, da mnogi stalni gosti na tribuni, sploh ne bodo dobili sedezov, ali pa vsaj ne onih sedezov, katere stalno uporabljajo. Zato naj si vsak danes ali vsaj jutri dopolne rezervira zaželjene prostore pri blagajni kavarnarstva Evropa. Vstopnice je treba dvigniti najkasneje do 17. pri blagajni na igrišču. Cene so iste kakor pri tekmi Gradjanski : Ilirija.

Službene objave LNP

(Nadaljevanje včerajšnjih službenih objav)

Navzoči gg.: Stanko, Šetina, Novak, Accetto, Grošelj, Kačar in Kovač.

Zapisnik zadnje seje se odobri. Odobri se prijateljska tekma dne 14. junija SK Javornik : SK Bratstvo na Jesenicah. — Vzame se na znanje prijave ZSK Hermesa, da sodeluje na turnirju železničarskih klubov od 13. — 15. junija v Mariboru. Dovolj se predčasi nastop igr. Fufjarju Rudolfu (ZSK Hermes) na istem turnirju. Naknadno se odobri prijateljska tekma TSK Slovan, rez. : SK Disk, Domžale dne 7. VI. v Domžalah.

Protest SK Javornika, Rakek, o tekmi SK Javornik : SK Elan, Novo mesto, odigrani dne 10. maja v Novem mestu, se zavrne.

U. o. se predasta gg. ss. Janežič in Ochs zaradi sojenja prvenstvene tekme SK Atletik, Celje : SK Trbovlje, dne 7. junija v Celju.

Prvenstvene tekme v nedeljo 14. junija se določijo: igr. Ilirije, pop. ob 17.30 Hašk : Ilirija. Dovolj se predčasi. Službojuči odborik g. Buljevič, nadzor nad blagajno g. Kovač P. Ilirija mora postaviti osem starejših rediteljev. Nastop službe pol ure pred prvo tekmo.

V Trbovljah ob 17. SK Trbovlje : SK Atletik, Celje, v kolikor se kluba drugače ne sporazumeta. Nadzor vodi M. Trbovlje.

Iz SK Ilirije. Pri tekmi Hašk : Ilirija opravljajo blagajniško službo gg. Poeschl, Babšek, Miklavčič, Pevalak I., Baltesar od 14.30 do 17.30, Jeras od 17.30 dalje. Nastop blagajniške kakor tudi rediteljske službe je točno ob 14.30. Reditelji se morajo javiti služb. odboriku g. inž. Petriču. Odborniško službo na tribuni vrši g. Sircelj M. — Nogometna sekcija opozarja igralce na objave v članski knjigi glede jutrišnjih tekem. Igralci I. moštva se vabijo na važen sestanek danes ob 20.30 v klubski sobi v »Evropi«. — Važen sestanek članstva lahkoatletске sekcije bo danes ob 19. na igrišču, v primeru deževnega vremena v gar derobih.

Juniorski sabljaški turnir za gospode in fletski za dame. Sabljaški in fletski turnir za prvenstvo države se bo vršil konec tega meseca v Zagrebu. Za turnir vladajo velika zanimanja. Prijavili so se vsi klubi v državi, ki goje ta viteški sport. Tudi SK Ilirija, ki bo edina zastopala Slovence na zagrebškem turnirju, se skrbno in marljivo pripravlja na borbo za prvenstvo. Pod vodstvom priznanega borilnega mojstra mednarodnega slovesa g. polkovnika Cvetka, je vzgojila sekcija prav odlične moči, ki nas bodo gotovo častno zastopale v Zagrebu.

grebu. Da odidejo naši tekmovalci pripravljani v Zagreb, priredi Ilirija danes in jutri juniorski sabljaški turnir za gospode in fletski za dame, turnirja se pa udeležijo tudi gostje iz Maribora. Vršil se bo danes v telovadnici Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu ob 15. v nedeljo pa ob 9 dopoldne. Vodili ga bodo dr. Milan Dular, dr. Stanko Lapajne ter polkovnik Cvetko. Jurijo so prevzeli g. Oskar Raunacher, inž. Karel Honzak, Erle Gombač in podpolkovnik Ožegović. Vabljeni so vsi sportniki, dobrodošel vsak. Vstopnine ni!

SK Jadrana nas naproša, da objavimo naslednje: Z ozirom na vest o tekmi Bratstva in Jadrana, ki je bila objavljena v zadnji številki »Sportnega lista«, odgovarjamo: Na praznik 4. t. m. je gostovala na Jesenicah proti SK Bratstvu II. garnitura SK Jadrana, ne pa I. kakor poroča »Sportni list«. Prva Jadranova garnitura je igrala v Celju proti SK Atletik z rezultatom 2 : 2. — Mislimo, da bi bilo bolje, ako bi »Sportni list« poročal o tekmah, ki se vršijo v Ljubljani. Tako je izpadlo poročilo o zadnji tekmi Jadrana : Grafika, ki se je vršila pred tekmo Concordia : Primorje in je končala z 2 : 1 v korist Jadrana. Toliko v vednost »Sportnemu listu«. Vodstvo SK Jadrana.

ASK Primorje (nogom. sekcija). V nedeljo dne 14. igra rezervno moštvo trening tekmo z rezervno ZSK Hermesa. Pričetek ob 10. Postava rezerve in klubski knjigi pri Kovačiču.

SK Grafika. Pozivamo vse igralce, da se udeležijo današnjega sestanka ob pol 20. v društvenih prostorih. Na dnevnem redu jako važna vprašanja in postava moštva za tekmo s Sokolom v Škofji Loki. Vsi in točno!

SK Reka. Jutri ob 13. ura naj bodo na glavnem kolodvoru: Klemenč, Pike, Bojan, Thuma, Fači, Teran, Eržen, Ane, Broni, Prijatelj, Strukelj. Opremo na kolodvoru od Ferla. Igramo v Zagorju.

Kolesarska sekcija ASK Prilmorja na znanja svojim dirkačem, da se jutrišnja zvezdana dirka v Celje smatra za omejeno sekcijo tudi kot dirka za sekcijso prvenstvo. Vabljeni so vsi njeni dirkači, da se dirke udeležijo v čim večjem številu. Določene so tudi posebne nagrade. Odhod je ob 5.50, udeleženci pa morajo biti na startu vsaj pol ure prej, da se pravočasno razdelijo številke. Start na Dunajski cesti pri km 1.

Iz službenih objav

Pri okrajnih sodiščih se bodo vršile naslednje dražbe nepremičnin: V Ljubljani 28. t. m. ob 9. zemlj. knj. k. o. Stranska vas vl. št. 213, cena 21.111, najmanj 10.740 Din. — V Ptuj 30. t. m. ob 9. zemlj. knj. d. o. Brezovec vl. št. 32 in 79, cena 36.590, najmanj 27.207 Din. — Na Vrškem 1. julija ob 10. zemlj. knj. k. o. Braslovce vl. št. 254 k. g. Dobrovlje vl. št. 80, cena 29.969.50, najmanj 19.980 Din. — V Ptuj 3. jul. ob 9. zemlj. knj. d. o. Krčevina pri Ptuj vl. št. 30, cena 161.875, najmanj 107.917 Din.; istotam 7. jul. ob 10. zemlj. knj. d. o. Gercje vas vl. št. 220, cena 11.737, najmanj 7824 Din.; istotam 7. jul. ob 9. zemlj. knj. d. o. Brezovec vl. št. 60, 138 in 139, cena 18.516, najmanj 12.500 Din.; istotam 10. jul. ob 9. zemlj. knj. d. o. Paradiž vl. št. 113, cena 1804, najmanj 1353 Din. — Na Vrškem 10. jul. ob 9. polovico nepremičnin zemlj. knj. k. o. Zaloge vl. št. 63, cena 70.705.58, najmanj 47.140 Din.; istotam 10. jul. ob 10. polovico nepremičnin zemlj. knj. k. o. Ločica, vl. št. 24, cena 35.856.35, najmanj 23.904 Din.; istotam 24. jul. ob 9. polovico nepremičnin zemlj. knj. k. o. Letuš vl. št. 361, cena 13.112, najmanj 8750 Din. — V Slovenski Bistrici 16. julija ob 10. zemlj. knj. Spodnja Poljskava 28, cena 10.808, najmanj 7206 Din. — V Sevnici 17. jul. ob pol 11. zemlj. knj. Podvrh vl. št. 260, polovica zemlj. knj. Podvrh vl. št. 72, zemlj. knj. Zabukovje vložna vl. št. 174, cena 16.403.66, najmanj 10.936 Din. — V Konjicah 25. jun. ob 8. zemlj. knj. Spodnji Dolč vl. št. 87, cena 48.751.85, najmanj 32.502 Din.

Obrtno hranilno in posejilno društvo na Bledu r. z. o. z. se je po sklepu občnega zbora razdružilo. Upniki so pozvani, da prijavijo svoje terjatve.

Banska uprava razpisuje prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo na 15. julija ob 11. dop. za prevzem in izvršitev rezervarja v Rogški Slatini. Uradno odmerjeni proračun znaša 492.180.40 Din.

Zbog slabomnosti je popolnoma preključena Fačini Stana, rojena Verovšek, žena posestnika Mlešev 29. Za skrbnika ji je postavljen Fačini Osvald, posestnik istotam.

Sresko načelstvo v Novem mestu razpisuje drugo javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 27. t. m. ob 11. dop. za oddajo del za gradnjo mostu čez Temenico v Ponikvah s proračunjenimi stroški Din 292.274.98.

Sresko načelstvo v Celju razpisuje prvo javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 2. julija ob 11. dop. za oddajo izvršitve kanalizacije v javni bolnici v Celju. Proračun znaša 151.993.20 Din.

županstvo občine Škofja vas, srez Celje, razpisuje službeno mesto babice. Prošnjo je vložiti do 20. t. m.

Ravnateljstvo gluhošolstva v Ljubljani razglašajo, da se sprejmejo ob pričetku šolskega leta 1931/32 vnovič gluhošolci otroci na prošnjo roditeljev ali njih namestnikov. Prošnjo je vložiti do 30. julija.

Okrajno sodišče v Mariboru je omejeno preključilo železnika Petra iz Vuzenice, stanujočega v Mariboru, Smoletova ulica 10, zaradi slabomnosti; postavljen mu je pomočnik Horvat Simon, mestni upravitelj delavske kolonije v Mariboru. — Zaradi zapravljenosti česnika Mihaela, posestnika v Koprivniku št. 1, ki mu je postavljen za pomočnika Lesjak Rafael, posestnik v Koprivniku. — Zaradi slabomnosti železnika Ernesta, sina upokojenega nadspovednika v Mariboru, Smoletova ulica 10, ki mu je postavljen za pomočnika Horvat Simon. — Zaradi umobolnosti Vuteja Fr., delavca iz Selnice ob Dravi, ki mu je postavljen za pomočnika Valentin Ivan, posestnik istotam. — Zaradi umobolnosti Toplakova Elizabete, prevzitarice v Studenih, Kralja Petra cesta 54, ki ji je postavljen pomočnik Majhenič Ludvik, istotam.

Isto sodišče je popolnoma preključilo: Zaradi umobolnosti Tomažičev Nežo, kuharico v Mariboru, Trstenjakova ulica 2, ki ji je postavljen skrbnik Plavčak Marija, istotam. — Zaradi umobolnosti Fekonjo Antona, delavca v Jurskem dolu 2, ki mu je postavljen za skrbnika Bračko France, posestnik istotam.

Okrajno sodišče v Marenbergu pa je zaradi slabomnosti omejeno preključilo Pinterja Engelberta od Sv. Treh kraljev. Za pomočnika mu je postavljen posestnik Harnik istotam.

Gostilničarska pivovarna d. d. v Laškem bo imela ustanovni občni zbor v torek 16. t. m. ob pol 10. dop. v hotelu Savinja v Laškem.

Črna kaolin d. d. v Ljubljani bo imela 9. redni občni zbor 20. t. m. ob 11. dop. v poslovnih prostorih na Kralja Petra trgu 2. »Novobor«, Splošna industrijska d. d. v Ljubljani bo imela 8. redni občni zbor 20. t. m. ob 10. dop. v svojih prostorih na Kralja Petra trgu 2.

Okrajno sodišče v Ptuj sklicuje dediče dne 3. avgusta 1930 v hiralnici v Ptuj umrle Brenovičeve Roze, ki ni zapustila poslednje volje. Pozvani so Ivan, Tina in Marija Lorbek, dalje Ivan Kokolj, Frančiška Reiter, France Kokolj, Konrad Kokolj, Marija Muršec in Jožefa Sande, da se tekem enega leta javijo sodišču.

V trgovinski register so na novo vpisane te-le tvrdke: Kresal Pavel d. z. o. z. plekskarstvo in soboslikarstvo, Rožna dolina pri Ljubljani. — Triglav-avto, d. z. o. z. v Boh. Bistrici. — Tehnični biro ing. Emil Fiedler v Ljubljani, trgovska agentura.

V zadržni register je vpisana »živino-rejska selekcijska zadruga v Novi vasi pri Rakeku« r. z. o. z. — Delničarji Stavne družbe d. d. v Ljubljani bodo imeli 58. redni občni zbor v torek 16. t. m. ob 17. v družbenih prostorih na Dunajski cesti št. 17.

Avtoprometna družba z o. z. v Ljutomeru, ki je prešla v likvidacijo, poziva upnike, da prijavijo svoje terjatve.

Tudi antiseptično preparirana

Čuvajte svoje navječe blago — ZDRAVJE! Dokazano najbolj dovršena.

Velika posest v Sloveniji

v velikosti okrog 25.000 m², s stalno mesečno rento, dvoje poslopij z nadstropji, z izdatno stanarino, za kupca stanovanje štiri sob, kuhinje in garaža, vse popolnoma meblirano, NAPRODAJ.

Posestvo ima lep park, poleg sadovnjak in gozd. Najlepši kraj slovenske štajerske v bližini Rogške Slatine. Proda se zelo ugodno. — Obrnite se na go. Todorovič, Podčetrtak, srez šmarski. 8294

BRZOJAV!

Meso govedina po 10—12, svinjina 12, teletina 12, slanina 12, prekajena svinjina po 16 Din kg. 8356

FRIDERIK WEITZL, stojnica na Glavnem trgu, MARIBOR.

ZASTOPNIKA

špecerijske stroke SPREJME. V poštev pridejo le oni, ki so v Ljubljani dobro vpeljani.

Ponudbe pod »Agilen zastopnik« na ogl. odd. »Jutra«. 8337

INSERIRAJTE V „JUTRU“

P. t.

Jadranski zavarovalni družbi

Filijalni direkciji

Ljubljana, Beethovnova 4.

Javna zahvala.

Povodom požarne nesreče, ki me je zadela dne 17. aprila t. l., bila mi je v znesku

Din 578.627.—

izredno kulantno odmerjena in izplačana. Vsled tega smatram za svojo dolžnost, da se družbi za konciljantno postopanje in presojanje škode tudi javno zahvalim, ter jo ob enem vsakomur najtopleje priporočam.

Z odličnim spoštovanjem

Josip Ornič, Ptuj.

8313

UMETNI in VALJČNI MLIN

približno 1 vagon dnevne kapacitete, z žago in zemljiščem ter 2 stanovanjskih hiš v prvovrstni legi in v polnem obratu, v sevrni Dravski banovini, zaradi razmer poci NAPRODAJ. Ponudbe pod »Priložnostni nakup« na podružnico uprave »Morgenblatte«, Maribor. 8354

Mladi in močni ljudje se Vam smejejo

ker ste slabi. Znameniti zdravnik dr. Schmeider in njegovi sodelavci so pokazali, kako se more tudi vsak slabejši in starejši moški (a tudi žena) naravnim putem pomladiti oziroma okrepiti. Pišite takoj, DOKLER JE SE CAS, za brezplačno pojasnilo na

Apotheken-Bedarfs-Kontor, Abteilung D, Berlin SW 48, Friedrichstrasse 19. 8272

Spominjajte se slepih!

Sposobnega prodajalca

delikatesne stroke, z znanjem hrvaščine in nemščine, za trgovino z divjačino in perutnino, IŠCEM. Prosilci z dolgoletnimi sprječevali imajo prednost.

Ponudbe pod »Trajno mesto« na oglasni oddelek »Jutra«. 8346

ZAHVALA

Ob bridki izgubi našega nepozabnega sina, moža in očeta, gospoda

Franca Amerja

se najiskreneje zahvalujemo častiti duhovščini, posebno domačemu g. župniku za večkratni tolažilni obisk in odpravljalne pogrebne obrede, domačemu gasilnemu društvu in gasilnemu društvu Sv. Janž ter vsem pevcem za ganljive žalostinke.

Istotako izrekamo zahvalo vsem darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so pokojnika spremili na zadnji poti k večnemu počitku.

Sv. Martin pri Vurbergu, dne 10. junija 1931 8353

Žalujoči ostali.

Prodajalko

agilno in ambiciozno, z znanjem srbo-hrvatskega in nemškega jezika, SPREJME za svojo filijalko v Zagrebu in event. tudi v Beogradu »Prva Jugoslovanska tovarna dežnikov Josip Vidmar, Ljubljana, Pred škofijo 19.«

Ponudbe, v katerih je brezpogojno navesti poleg običajnih podatkov vsa dosedanja službena mesta in pa točno in jasno svoje zahteve glede prejemkov itd., je oddati najkasneje do 20. junija t. l. v pisarni centrale v Ljubljani, Pred škofijo 19. 8318

